

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Директор Наталія ЛАСТОВ'ЯК
наказ №171/о від 04.09.2023

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**Дрогобицького наукового ліцею імені
Богдана Лепкого на 2023-2024 н.р.**

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
протокол №1 від 30.08.2023

ЗМІСТ

1. Вступна частина.....	3
2. Загальний обсяг навчального навантаження і його розподіл за освітніми галузями та роками навчання.....	16
3. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.....	17
4. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати певний рівень освіти.....	22
5. Навчальний план закладу освіти з визначеним переліком предметів/інтегрованих курсів та визначеним для них тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання; предметів/курсів (інтегрованих або за вибором) вибіркового освітнього компоненту.....	23
5.1. Освітня програма базової середньої освіти.....	24
5.2. Освітня програма профільної середньої освіти.....	34
6. Форми організації освітнього процесу та методи навчання.....	40
7. Опис інструментарію оцінювання навчальних досягнень учнів.....	42
8. Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності.....	51
9. Внутрішня система забезпечення якості освіти.....	53
10. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми.....	54
11. Наукова робота та індивідуальні траєкторії навчання.....	57
12. Перелік модельних навчальних програм та навчальних програм.....	60
13. Авторські навчальні програми.....	77

1. Вступна частина

Нормативно – правова підстава для розробки програми

Освітня програма Дрогобицького наукового ліцею ім. Б. Лепкого Дрогобицької міської ради Львівської області розроблена на виконання /з урахуванням/:

1. Конституції України

2. Законів України «Про освіту» (ст.12, 19,33), «Про повну загальну середню освіту» (ст. 10,11), «Про внесення зміни до розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про повну загальну середню освіту" щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№237-І Х від 19.06.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання та протидії мобінгу (цькуванню)» (від 16.11.2022 № 2759-ІХ);

Закон України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо запобігання та протидії мобінгу (цькуванню)» (від 01.12.2022 № 2808-ІХ).

3. Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;

4. Постанов Кабінету Міністрів України:

- від 23.11.2011р. № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»;

- від 30 вересня 2020 року № 898 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти»;

- від 13.09.2017р. № 684 «Про затвердження Порядку ведення обліку дітей шкільного віку та учнів»;

- від 27 серпня 2010 року № 778 «Про затвердження Положення про загальноосвітній навчальний заклад»;

- від 20 січня 2021 року № 31 «Про затвердження Порядку здійснення медичного обслуговування учнів закладів загальної середньої освіти»;

- від 27 серпня 2010 року № 796 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності» (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 939 (939-2010-п) від 12.10.2010 р.);

- від 15.09.2021 року № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти»;

- від 09.12.2020 № 1289 «Порядок забезпечення допоміжними засобами для навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах освіти»;

- від 24.03.2021 року за № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» (зі змінами та доповненнями);

- від 14.12.2016 № 988-р « Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України;

5. Типових освітніх програм:

- **освітня програма для закладів загальної середньої освіти II ступеня (5-6 кл.),** затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021 року № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»;

- *освітня програма для закладів загальної середньої освіти II ступеня (7-9 кл.), затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;*

- *освітня програма для закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 №464).*

6. Наказів МОН України:

- від 20.02.2002 року № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» (зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 р., наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012, Міністерства освіти і науки України № 401 від 08.04.2016) та листа-роз'яснення Міністерства освіти і науки України від 09.10.2002 року № 1/9-444;

- від 12.01.2016 року № 8 «Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти» (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 року № 955 та від 10.02.2021 № 160);

- від 07.01.2019р. з№ 1369 «Про затвердження Порядку проведення ДПА» {Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 221 від 18.02.2019 та № 246 від 19.02.2020};

- від 17.03.2015р. № 306 «Про затвердження Положення про золоту медаль «За високі досягнення у навчанні» та срібну медаль «За досягнення у навчанні» (Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 844 від 22.06.2020);

- від 25.04.2013 року № 466 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» (зі змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки від 01.06.2013 № 606; від 14.07.2015 № 761; від 08.09. 2020 № 1115);

- від 12.01.2016 року № 8 «Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти» (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 року № 955);

- від 23.04.2019р. № 536 «Про затвердження Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти»;

- від 03.08.2022 № 698 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів»;

- від 03.08.2022 № 698 «Про надання грифу МОН навчальним програмам для учнів 10 – 11 класів закладів загальної середньої освіти»;

- від 12.07.2021 № 795 модельні навчальні програми (5-6 кл.), яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021 р., № 898, від 29.09. 2021 р. № 1031, від 13.12. 2021 р. №1358, від 02.02. 2022 р. № 96, від 09.02. 2022 № 143, від 11.04. 2022 р. № 324);

- від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану»;

- від 01.04.2022 № 289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»;

- наказ Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України від 20 липня 2009 року № 518/674 «Про забезпечення медико-педагогічного контролю за фізичним вихованням учнів у загальноосвітніх навчальних закладах»;

- від 20 липня 2009 року № 518/674 «Інструкція про розподіл учнів на групи для занять на уроках фізичної культури»;
- від 09.01.2020р. № 21 оновлена редакція “Методичні рекомендації щодо заповнення Класного журналу учнів початкових класів НУШ”(як рекомендація для 5-6);
- від 03.06.2008 року № 496 «Інструкція з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів»;
- від 14 липня 2015 року № 762 «Про затвердження Порядку переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання» (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021);
- від 15.05.2023 № 563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;
- від 08.06.2018 № 609 «Про затвердження Примірною положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти»;
- від 23.04.2018 № 414 «Про затвердження Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах (групах) закладів освіти» зі змінами від 01.06.2019 № 873;

7. листів МОН України:

- від 16.08.2023 № 1/12186-23 «Про організацію 2023/2024 навчального року в закладах загальної середньої освіти»;
- від 16.03.2022 №1/3472-22 «Про виконання Указу Президента України Володимира ЗЕЛЕНСЬКОГО від 16.03.2022 №143/2022»;
- від 06.03.2022 № 1/3371-22 «Про організацію освітнього процесу в умовах військових дій»;
- від 16.08.2022 року № 4/2000-22 «Щодо дистанційного навчання учнів, перебувають за кордоном»;
- від 21.08.2023 № 1/12492-23 «Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти у 2023/2024 навчальному році»;
- від 14.08.2023 №1/12038-23 «Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2023/2024 навчальному році»;
- від 03.08.2023 111479-23 Про методичні рекомендації «Безпечне освітнє середовище: Надання індивідуальної підтримки учням з особливими освітніми потребами під час підготовки до реагування на надзвичайні ситуації»
- від 06.02.08 року № 1/9-61 «Методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів»;
- від 27.04.10 року № 1/9-286 «Щодо організації екскурсійних поїздок»;
- від 18.05.2018 року №1/9-322 «Роз’яснення щодо порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах в умовах повної або часткової інтеграції різних освітніх галузей, можливість якої передбачена Державним стандартом початкової освіти, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21 лютого 2018 року»;

8. Документи щодо вимог безпеки освітнього процесу:

- Наказ МОН № 1669 від 26.12.2017р. “Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти”
- Наказ МОН № 974 від 15.08.2016р. “Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України”

- Наказ МОН № 1423 від 14.12.2012р. “Про затвердження Положення про навчальні кабінети з природничо-математичних предметів загальноосвітніх навчальних закладів”
- Наказ МОН № 659 від 16.05.2019р. “Про затвердження Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу”
- Наказ МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ’Я УКРАЇНИ від 25.09.2020 № 2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти» (Із змінами);
- Наказ МОН № 97 від 31.01.2019р. “Про затвердження примірної тематичного плану та примірної програми навчання з питань ОП та БЖД”
- Лист МОН № 1/9-436 від 14.08.2020р. «Про створення безпечного освітнього середовища в закладах освіти та попередження і протидії булінгу»;
- Лист МОН від 17.05.2023 № 1/6990-23 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2023/24 року»;
- Листа МОН від 22.07.2022 № 1/8462-22 «Інструктивно-методичні матеріали щодо порядку підготовки закладу освіти до нового навчального року та опалювального сезону з питань цивільного захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності»;
- Лист МОН №1/8462-22 від 26.07.2022р. “Про оптимізацію виконання заходів з підготовки закладів освіти до н.р. та опалювального сезону в умовах воєнного стану”
- Лист МОН № 1/9-436 від 14.07.2020р. «Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькування)»;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07 квітня 2023 р. № 301-р «Про схвалення Концепції безпеки закладів освіти».

9. Документів закладу освіти:

Статуту (нова редакція) Дрогобицького наукового ліцею ім. Б. Лепкого Дрогобицької міської ради Львівської області (рішення сесії Дрогобицької міської ради № 1439 від 26.01.2023 р.), за якими закладу надано право здійснювати освітню діяльність у сфері загальної середньої освіти (профільна середня освіта, базова середня освіта);

Положення про внутрішню систему оцінювання якості освіти Дрогобицького наукового ліцею ім. Б. Лепкого Дрогобицької міської ради ;

Положення про зарахування, відрахування та переведення учнів Дрогобицького наукового ліцею ім. Б. Лепкого Дрогобицької міської ради

Організація освітнього процесу у закладі в 2023/2024 навчальному році здійснюється в очній/змішаній формі в одну зміну, оскільки місткість укриття відповідає кількості учасників освітнього процесу. Залежно від безпекової ситуації можлива тимчасова зміна форми організації освітнього процесу на дистанційну одночасно для всіх учнів закладу. Для здобувачів освіти, які тимчасово перебувають за кордоном, передбачено індивідуальну або змішану (поєднання очної та дистанційною(асинхронно) форм навчання), з використанням таких ресурсів:

- освітня платформа Google Classroom на домені lyceumlepky.ukr.education
- мобільний додаток «Viber», у разі необхідності.

У відповідності до чинного законодавства навчальний заклад здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм: **базова загальна середня освіта, повна профільна загальна середня освіта.**

Призначення кожного рівня навчання визначається Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад та окреслено у відповідних освітніх програмах.

Призначення закладу загальної середньої освіт

Основні ціннісні орієнтири діяльності Дрогобицького наукового ліцею ім. Б. Лепкого ДМР:

Спрямованість на людиноцентризм, зокрема, дитиноцентризм, визначає, що в центрі освітньої діяльності наукового ліцею знаходиться особистість учасника освітнього процесу.

Кожен учасник освітнього процесу усвідомлює, цінує й поважає поняття:

особистість;
 свобода;
 довіра;
 національна свідомість;
 активна громадянська позиція;
 протидія дискримінації та булінгу;
 освіта для життя;
 якість;
 емпатія;
 лідерство;
 відповідальність;
 креативність;
 здоров'я та безпека дитини;
 здоровий спосіб життя;
 особистісна гідність, самоповага;
 національна гідність;
 духовно-моральні цінності;
 толерантність;
 життєлюбність, життєрадісність;
 екологічна свідомість;
 правова свідомість;
 всебічний розвиток;
 працелюбність;
 національна культура;
 культура спілкування.

Обираючи заклад для навчання, здобувачі освіти повинні усвідомити й розділяти цінності наукового ліцею.

Цінності наукового ліцею мають бути цінностями для всіх учасників освітнього процесу та партнерів ліцею.

Основні проблеми, виклики, ризики.

Розбудова освітнього процесу в умовах зміни статусу та перехід до діяльності наукового ліцею вимагає врахування кардинальних змін у всіх сферах суспільного життя в Україні, Львівській області, осмислення досягнутих закладом наукових напрацювань Дрогобицької гімназії та Наукового ліцею імені Богдана Лепкого і зосередження зусиль та ресурсів на розв'язанні найбільш гострих проблем, які стримують розвиток і перешкоджають забезпеченню на високому рівні нової якості спеціалізованої освіти, адекватної нинішній історичній епосі.

Пріоритети розвитку

Спираючись на фундаментальні принципи прав і свобод людини, плюралізм та демократію, діяльність наукового ліцею зорієнтована на досягнення мети освіти відповідно до закону України «Про освіту» а саме: Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського

народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору.

Інноваційно-гуманістичне спрямування освітнього процесу має забезпечити залучення здобувачів освіти та випускників закладу до активних дій щодо постійного саморозвитку, скерованого на реалізацію власних і вагомих суспільних інтересів.

Освіта в науковому ліцеї створює умови для формування у здобувачів освіти ціннісних основ і критеріїв життєтворчого процесу, моральних і духовних ідеалів, високого рівня культури й освіченості, відповідного індивідуальним можливостям рівня предметно-спеціальних загальних компетентностей, потрібних для участі у житті українського суспільства на всіх рівнях.

Візія наукового ліцею.

Рівний доступ до відкритого освітнього середовища, в якому цікаво вчитись кожному.

Висока професійна і корпоративна етика щодо здійснення повної загальної середньої освіти наукового спрямування як підсистеми української державної освітньої системи, полягає в створенні середовища для набуття здобувачем освіти компетентностей для дослідно-експериментальної діяльності, наукового пошуку та орієнтації на продовження навчання на наступних рівнях освіти.

Реалізація наскрізних навчальних та виховних програм у поєднанні з перспективними умовами для наукової творчості здобувачів освіти, в тому числі через залучення до участі в Малій академії наук України, в інтелектуальних форумах, конкурсах, змаганнях, у спільних науково-пошукових проектах із учасниками освітнього процесу Дрогобицького наукового ліцею імені Богдана Лепкого та інших закладів вищої освіти регіону, України та зарубіжжя.

Багатопрофільний заклад загальної середньої освіти зі статусом наукового ліцею з власною та використанням на договірних умовах матеріально-технічної бази інших закладів та установ для проведення наукової, навчально-дослідної, дослідницько-експериментальної, конструкторської винахідницької, пошуковою діяльності відповідно до профілів навчання.

Місія наукового ліцею.

Ефективна психолого-педагогічна підтримка й мотивація до індивідуального успіху ліцеїстів як фактор служіння українському суспільству на шляху змін на краще.

На ґрунті системи цінностей, яка склалась у Дрогобицькій гімназії та основних ціннісних орієнтирів європейської освіти, проголошених у Болонській декларації (якість, справедливе оцінювання, відповідальність, мобільність, привабливість) місія наукового ліцею полягає у постійно спрямованому педагогічному пошуку новітніх засобів для забезпечення актуально відповідних рівню розвитку світової спільноти умов якісної освіти:

для всебічного розвитку і творчої самореалізації здобувачів освіти та конкурентно спроможності випускників;

для рівного доступу до освіти дітей з особливими освітніми потребами;

для формування в дітей та молоді ключових компетенцій, на формування яких спрямовується освіта XXI століття: вміння жити разом, вміння вчитись впродовж життя, вміння діяти, ефективно працювати, вміння бути, оберігати і примножувати цінності національної культури;

для забезпечення високого рівня мотиваційної готовності випускників до участі в розвитку й зміцненні суверенної, незалежної, демократичної, соціальної, правової України як невід'ємного складника європейської та світової спільноти.

Ідеал, до якого прагне колектив ліцею:

лідерські позиції серед закладів загальної середньої спеціалізованої освіти України;

- рівність доступу до здобуття освіти;
- добросесність при розробці освітньої та навчальних програм, дидактичних і методичних матеріалів, наукових робіт;
- чесність і прозорість критеріїв вибору профілів спеціалізованої освіти;
- оцінювання за системою стандартів, відкритих для громадського контролю;
- джерела істини для професійної поведінки: життєтворчі традиції в концепції розвитку та саморозвитку, перевірка і підтвердження істинності новацій експериментом, повага й самоповага;
- усвідомлення того, що діяльність колективу потрібна суспільству;
- пріоритет якості, а не кількості. У науковому ліцеї:
- цінується фундаментальне право кожної людини на гідність, щастя, розкриття власних здібностей, індивідуальність, гармонійний розвиток, саморозвиток, самореалізація;
- забезпечується повага до свободи волі громадянина в суспільстві, регульованому законами;
- розвивається академічна свобода, ідеї й дії особистості, яка усвідомлює й відповідає за їх результат;
- цінується й пропагується українська культура та повага до інших культур;
- цінується бажання й готовність змінювати світ на краще;
- створюються умови для самовдосконалення особистості, успішного просування обраною освітньою траєкторією;
- заохочується персональне лідерство;
- поважається відповідальність і почуття обов'язку;
- вимагається дотримання якісних стандартів;
- заохочується чесність, порядність до себе та інших учасників освітнього процесу;
- підтримується командна діяльність;
- виказується повага до особливостей кожної людини;
- визнається внесок кожного в розвиток та імідж закладу;
- забезпечується відкритий доступ до знань та інформації;
- захищаються права інтелектуальної власності;
- заохочуються раціональність використання ресурсів закладу, турбота про навколишнє середовище;
- підтримуються й проваджуються доцільні творчі ідеї та рішення для вдосконалення діяльності закладу;
- категорично заперечуються зухвалість зовнішнього вигляду та поведінки учасників освітнього процесу, зневажливе ставлення до будь-якої людини;
- не допускаються будь-які форми прямої чи непрямой дискримінації людини чи булінгу;
- забезпечується право на повагу до індивідуальних особливостей та вподобань людини, повагу до сімейних цінностей.

Принципи розвитку

Компетентність (професійна, інформаційно-комунікаційна, мовна, профільні предметні).

Самопізнання.

Мотивація до навчання впродовж життя.
 Професійна мобільність у прийнятті рішень.
 Життєтворчість у доланні труднощів.
 Пріоритетність командного виконання завдань.
 Партнерство учасників освітнього процесу.

Орієнтування на результати наукових досліджень, провідний досвід педагогічної діяльності.

Відповідність вітчизняним і міжнародним фаховим стандартам якості освіти.

Постійний системний розвиток необхідних умов не лише в приміщенні закладу, а й дистанційно та в природних умовах для застосування засобів, технологій освітнього процесу, забезпечення підвищення якості навчальних досягнень здобувачів освіти та їх наукових здобутків.

Налаштованість на активні й конструктивні дії співпраці педагогічних працівників, здобувачів освіти та їх батьків в швидко змінних ситуаціях.

Передбачення й прогнозування шляхів подальшого розвитку на основі постійної самооцінки якості освіти, переоцінки цінностей.

Відповідність суспільним потребам.

Конкурентоспроможність іміджу.

Ефективність, результативність, ресурсна економічність, виражена діяльність.

Актуальними для Дрогобицького наукового ліцею ім. Б. Лепкого є такі завдання:

- пріоритетність здоров'язберігаючих підходів, психологічна та фізична безпека учасників освітнього процесу;
- розвиток матеріально-технічної бази; забезпечення необхідним обладнанням та комп'ютерною технікою;
- створення необхідних умов для розвитку творчих та інтелектуальних здібностей учнів; утвердження власної значимості, прагнення до саморозвитку та самоствердження, утвердження принципів лідерства, самолідерства, толерантності, доброчесності як базових для закладу;
- формування життєвих компетенцій на всіх етапах навчання;
- підвищення рівня знань, умінь, навичок. Відповідність річного оцінювання й результатів ЗНО/НМТ;
- забезпечення готовності до впровадження концепції НУШ в школі II ступеня ;
- створення внутрішньої системи забезпечення якості освіти, систематичне здійснення комплексного та різнорівневого самооцінювання;
- утвердження норм академічної доброчесності;
- посилення національно-патріотичного виховання, формування громадянської позиції, просвіти з питань особистої безпеки;
- впровадження енергоефективних технологій;
- вивчення англійської мови поглиблено, створення білінгвального середовища;
- профілізація старшої школи;
- продовження утвердження позитивного іміджу ліцею.

Мовний режим ліцею

Навчання в ліцеї проводиться УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ. Завданням кожного учасника освітнього процесу є дотримання єдиного мовного режиму на уроках та в позаурочний час відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». В ліцеї здійснюється контроль за дотриманням вимог встановлених мовним законодавством під час проведення виховних, інформаційно-просвітницьких та урочистих заходів з нагоди відзначення знаменних дат, тематичних заходів з морально-духовного виховання школярів, підвищення рівня їх національної

свідомості, почуття гордості за Україну, державну мову. Ведення ділової документації та інформації на веб-сайті ліцею та сторінці у соціальних мережах здійснюється виключно українською мовою. Учителі працюють над формуванням в учнів комунікативних умінь і навичок, використовувати їх у різних життєвих ситуаціях під час сприймання висловлювань з дотриманням мовленнєвого етикету та навчають здобувачів освіти працювати з україномовними документами офіційно-ділового стилю.

Проводиться популяризація української мови, позакласні заходи з метою ознайомлення з культурою українського народу, його побутом тощо. Традиційними вже стали святкування Шевченківських днів, Лесиних днів, Дня вишиванки, залучення ліцеїстів до країнознавчих конкурсів тощо.

Основою інтеграції освітньої галузі України в європейський простір освіти є розвиток освітнього середовища загальної середньої освіти. Передумовою цього процесу є впровадження полікультурності в освітній процес ліцею, що сприяє підготовці випускників до співробітництва та діалогічного спілкування з представниками різних культур. Одним із напрямів реалізації полікультурної освіти у закладі як безперервного процесу цілеспрямованої соціалізації особистості в європейському просторі є впровадження білінгвального середовища. Білінгвальне освітнє середовище, що реалізовується на практиці, є сукупністю матеріальних, просторово-наочних і полікультурних чинників, соціальних компонентів і міжособистісних стосунків, взаємозв'язаних між собою. Білінгвальне освітнє середовище значиме для реалізації ідеї гуманно-особистісної освіти, яка передбачає індивідуалізацію освітнього процесу через використання індивідуальної освітньої траєкторії для учнів із різними вихідними можливостями, потребами і потенціалом розвитку.

З огляду на вищезазначене, у ліцеї запроваджено поглиблене вивчення англійської мови (5 годин тижневих та поділ класу на 3 групи) та другої іноземної мови за вибором (німецька, французька, польська), що є актуальним для України, яка знаходиться в процесі інтеграції в Європейське суспільство, увійшла в Болонську систему й має на меті подальшу інтеграцію в прогресивний європейський і світовий соціум. В межах викладання англійської мови запроваджено вивчення спецкурси за авторськими програмами: Практична фонетика, Аналітичне читання, Комунікативна граматики, Англійська мова у сфері ІТ, комплексна підготовка до складання іспитів з англійської мови.

Система і процес освіти в білінгвальному освітньому середовищі стають засобом актуалізації і активізації ціннісно-сміслового становлення особи, допомагають сформувати загальнозначущі орієнтири, ціннісні і смислові установки, забезпечують самостійність і розвиток відповідальності у виборі життєвої траєкторії.

Відтак, впровадження білінгвального середовища є запорукою подолання мовного бар'єру в багатомовному середовищі навчання, підвищення академічного успіху та рівня міжкультурної грамотності учнів та розвитку соціокультурної мобільності.

Мережа школи:

основна школа:

5-6-ті класи (адаптаційний цикл базової середньої освіти) – 8;

7-9 класів (допрофільна підготовка)– 11;

старша школа (профільна) – 10-11 класів – 6.

Кадрове забезпечення:

Усього педагогічних працівників, із них:

Вчителів – 68 (62 – за основним місцем роботи, 6 – за сумісництвом), із них – 52 вчителя вищої категорії, у тому числі – 13 учителів-методистів, 12 старших учителів та 6 вчителів кандидатів наук, 4 учителя I категорії, 1 учитель II категорії, 11 спеціалістів. Тобто на початок цього навчального року 76% педагогічних працівників мають вищу категорію, 37% - педагогічні звання та 9% - наукові звання .

Практичний психолог – 1,
Педагог-організатор – 1,

Структура навчального року

У 2023-2024 навчальному році в 5-11 класах передбачено п'ятиденний робочий тиждень.

Структура навчального року (тривалість навчальних занять, поділ на семестри та режим роботи) встановлюються навчальним закладом у межах часу, передбаченого робочим навчальним планом, за погодженням з відділом освіти виконавчих органів Дрогобицької міської ради. Тривалість канікул протягом навчального року становить 38 календарних днів.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту»:

1. Навчальний рік розпочинається Днем знань - 01 вересня 2023 року.
2. Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:
I семестр - з 01 вересня по 22 грудня 2023 року (76 днів);
II семестр - з 15 січня до 7 червня 2024 року (99 днів).

(К-ть днів зазначена з урахуванням святкових днів як робочих (навчальних)).

3. Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

- осінні - з 28 жовтня по 05 листопада 2023 року (9 днів);
- зимові - з 23 грудня 2023 року по 14 січня 2024 року (23 день);
- весняні - з 25 березня по 31 березня 2024 року (7 днів);
- пасхальні - з 4 травня по 6 травня 2024 року (3 дні).

4. Навчальний рік закінчується не пізніше 01 липня 2024 року проведенням державної підсумкової атестації випускників (відповідно до пункту 1 розділу II Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом МОН України 07.12.2018 року № 1369, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 02.01.2019 р. за № 8/32979 перелік навчальних предметів, з яких проводиться атестація, а також форма проведення атестації з них щороку встановлюються Міністерством освіти і науки України.).

5. Згідно статті 12 р. II Закону України „Про освіту” навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації базової та старшої школи, яка може здійснюватися в різних формах, визначених законодавством, зокрема у формі зовнішнього незалежного оцінювання. У 2023-2024 навчальному році передбачається проведення державної підсумкової атестації для учнів основної (за умови її проведення) та старшої школи передбачається проводити у письмовій формі з предметів кількість та вибір відповідно до чинного законодавства.

6. Вручення документів про освіту:

- випускників 9-х класів - до 21 червня 2024 року;
- випускників 11-х класів - до 28 червня 2024 року.

7. 10 червня-30 червня 2024 року ліцеїсти заняті у походах, експедиціях, екскурсіях, захисті курсових робіт, залученням до мовного табору, ліцейної спартакіади, виставках робіт гуртківців, подоланням освітніх втрат (компенсаторні консультації), тощо. Проведення навчальної практики та навчальних екскурсій (залежно від безпекової ситуації): відповідно до Методичних рекомендацій щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів (лист Міністерства освіти і науки України від 06.02.08 №1/9-61) врегульовано проведення навчальної практики для учнів 5-10-х класів.

Зміст і дата проведення занять навчальної практики обліковується в класних журналах на окремих, спеціально відведених сторінках.

8. Освітній заклад без території обслуговування. Зарахування здобувачів освіти (надалі – учнів/здобувачів освіти) до Дрогобицького наукового ліцею для здобуття базової (до 5-9 класів) та профільної середньої освіти (до 9-11 (12) класів) відбувається на конкурсних засадах. Конкурс може не проводитися, якщо кількість поданих заяв про зарахування не перевищує загальної кількості вільних місць у відповідних класах. Зарахування учнів до Дрогобицького наукового ліцею здійснюється, як правило, після здобуття початкової освіти. До Дрогобицького наукового ліцею ім. Б. Лепкого у 5 клас зараховуються здобувачі освіти (учні), які закінчили 4 клас закладу загальної середньої освіти. Зарахування до ліцею відбувається на конкурсній основі, за наявності вільних місць до початку навчального року, а впродовж навчального року ліцей має право (п. 4.3 Статуту) доукомплектувати усі (5-11) класи на конкурсних засадах або зараховувати до Дрогобицького наукового ліцею ім. Б. Лепкого Дрогобицької міської ради за результатами співбесіди без вступних випробувань здобувачів освіти, які мають за результатами навчання в таблиці успішності учня або свідоцтві про базову загальну середню освіту рівень навчальних досягнень з профільних предметів «8» балів і вище у разі відсутності конкурсного відбору та /або наявності вільних місць. До Дрогобицького наукового ліцею поза конкурсом зараховуються здобувачі освіти (учні), які є відмінниками навчання, переможцями районних, обласних та всеукраїнських предметних олімпіад, конкурсів Малої академії наук України та спортивних змагань.

Для проведення конкурсних випробувань директором створюється конкурсна комісія, а для оцінювання результатів конкурсних випробувань – предметні комісії за кожним з предметів.

Учні, які за підсумками навчальних навчального року не засвоїли хоча б один із предметів в обсязі державних стандартів, наказом директора можуть бути виключені з навчального закладу. У разі потреби учень може перейти з одного профілю навчання на інший протягом будь-якого року навчання. Поряд з цим учень може перейти до іншого закладу освіти, при цьому до заяви додаються відповідні документи про освіту (табелі успішності, довідка або свідоцтво). Учні ліцею можуть бути відраховані з закладу за власним бажанням у зв'язку з переведенням до іншого навчального закладу, за порушення статутних вимог, грубе порушення дисципліни, пропуски занять без поважних причин, неуспішність тощо. За рішенням педагогічної ради Дрогобицького наукового ліцею, як виключний засіб педагогічного впливу за неодноразові порушення Статуту допускається відрахування здобувачів освіти із Дрогобицького наукового ліцею та переведення їх до закладів за місцем проживання.

За рішенням педагогічної ради та відповідно до наказу керівника можуть бути відраховані (чи переведені на іншу (крім денної) форму здобуття загальної середньої освіти у цьому самому чи іншому закладі освіти) учні 9 класу, яких було зараховано до Ліцею за результатами конкурсу і які здобули початковий результат (1, 2 чи 3 бали) чи не здобули жодного результату річного оцінювання та (або) державної підсумкової атестації з одного з предметів, що ними вивчалися поглиблено відповідно до освітньої програми та навчального плану Дрогобицького наукового ліцею чи індивідуального навчального плану учня. Про можливе відрахування батьки дитини та орган управління освітою за місцем проживання учня повинні бути письмово поінформовані у двотижневий строк до дня засідання педагогічної ради щодо можливого відрахування. Батьки або особи, які їх замінюють, мають право оскаржити рішення педагогічної ради Дрогобицького наукового ліцею щодо відрахування дитини з Дрогобицького наукового ліцею.

Порядок зарахування, відрахування та переведення учнів здійснюється відповідно з Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 року №367 та наказом МОН від 14.07.2015 № 762(у редакції наказу МОН від 08.05.2019 року № 621), Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних наукових ліцеїв та наукових ліцеїв-інтернатів, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.12.2019 року №1533, Порядком вступу на наступний рівень освіти здобувачів спеціалізованої освіти, які здобувають освіту за наскрізними освітніми програмами, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 05.02.2019 року № 124/33095

Крім різних форм обов'язкових навчальних занять, у закладі проводяться індивідуальні, групові, факультативні, гурткові та інші позакласні заняття та заходи, що передбачені окремим розкладом і спрямовані на задоволення освітніх інтересів учнів та на розвиток їх творчих здібностей, нахилів і обдаровань.

Режим роботи

1. Навчальні заняття у закладі проводяться за п'ятиденним режимом роботи в одну зміну.

2. Початок та закінчення уроків:

- 1 урок 08:30 - 09:15 перерва 10 хв.
2. урок 09:25 - 10:10 перерва 15 хв.
3. урок 10:25 - 11:10 перерва 20 хв.
4. урок 11:30 - 12:15 перерва 20 хв.
5. урок 12:35 - 13:20 перерва 10 хв.
6. урок 13:30 - 14:15 перерва 10 хв.
7. урок 14:25 - 15:10 перерва 10 хв.
8. урок 15:20 - 16:05 перерва 5 хв.
9. урок 16:10 - 16:55

Гуртки, факультативні заняття працюють з 15.20 до 17.00. Тривалість занять у 5-11 кл. становить 45 хвилин.

Режим роботи закладу освіти та розклад занять враховують вікові особливості здобувачів освіти, відповідають їх освітнім потребам. Розклад навчальних занять забезпечує рівномірний розподіл навчального навантаження з урахуванням вікових особливостей здобувачів освіти та сформований відповідно до освітньої програми.

Освітня програма передбачає:

- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- виховання елементів природодоцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини, розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.

Навчальний план Дрогобицький науковий ліцей ім. Б. Лепкого на 2023/2024 навчальний рік здійснюється за програмами та підручниками, затвердженими наказами Міністерства освіти і науки України.

Враховуючи індивідуальні освітні потреби учнів, конкретизовано варіативну складову робочого плану, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, факультативні заняття.

Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюється відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

2. Загальний обсяг навчального навантаження і його розподіл за освітніми галузями та роками навчання

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6-го класу відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному у Державному стандарті базової середньої освіти (додаток 23) та Типовій освітній програмі для 5-9 класів (НУШ) (додаток 3).

Загальний обсяг річного навчального навантаження для кожної галузі в освітній програмі встановлено у межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів розподіляється між роками навчання, освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5–9-х класів складає 5757,5 годин/навчальний рік:

для 5-го класу – 1032,5 годин/навчальний рік,

для 6-го класу – 1137,5 годин/навчальний рік,

для 7-го класу – 1155 годин/навчальний рік,

для 8-го класу – 1207,5 годин/навчальний рік,

для 9-го класу – 1225 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 10 – 11 класів складає 2537,5 годин/навчальний рік:

для 10-го класу – 1277,5 годин/навчальний рік,

для 11-го класу – 1260 годин/навчальний рік.

Навчальні плани охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову, яка передбачає години на підсилення предметів інваріантної складової, факультативні заняття та курси за вибором.

Навчальні плани дають цілісне уявлення про зміст і структуру кожного рівня освіти, встановлюють погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначають гранично допустиме тижневе навантаження учнів, передбачають реалізацію освітніх галузей через окремі предмети відповідно до Державних освітніх стандартів.

Основним документом, що регулює освітній процес у закладі, є річний навчальний план, що складений на основі Типових навчальних планів, розроблених та затверджених Міністерством освіти і науки України, із конкретизацією варіативної частини і визначенням профілю навчання. Зміст навчального плану є механізмом реалізації змісту освіти та одним із засобів формування "моделі" випускника кожного ступеня навчання.

Основна школа забезпечує базову загальну середню освіту, що разом із початковою є фундаментом загальноосвітньої підготовки, формує в учнів готовність до вибору і реалізації шляхів подальшого здобуття освіти. Зміст освіти на цьому ступені є єдиним для всіх учнів. У старшій школі навчання є профільним. При формуванні змісту варіативної складової річного навчального плану було максимально враховано освітні потреби учнів і батьків, що впливають з результатів анкетування, опитування, моніторингу навченості та природніх задатків здобувачів освіти.

Базові навчальні предмети, що становлять інваріантну складову змісту середньої освіти, є обов'язковими і вивчатимуться на рівні державного стандарту на всіх профілях. Профільні загальноосвітні предмети - це той цикл предметів, який реалізуватиме цілі,

завдання і зміст кожного конкретного профілю. Профільно вивчатимуться такі цикли предметів, відповідно до профілю: математичний профіль - алгебра і початки аналізу, геометрія. Враховуючи кадрове, навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення, запити учнів 10-11 класів як вибірково-обовязкові предмети здобувачі освіти вивчатимуть інформатику та мистецтво.

Відповідно до річного навчального плану педагогічні працівники навчального закладу самостійно добирають підручники, навчальні посібники, що мають гриф Міністерства освіти і науки України, а також науково-методичну літературу, дидактичні матеріали, форми, методи, засоби навчальної роботи, що мають забезпечувати виконання статутних завдань та здобуття освіти на рівні державних стандартів.

3. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти базової та старшої школи.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

з/п	Ключові компетентності	Компоненти
	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту</p>

		<p>наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p>

		<p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без</p>

		<p>передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
0	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ошадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового

світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.

Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, навчальних предметів та предметних циклів; вони враховуватимуться при формуванні шкільного середовища.

Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Мета наскрізних ліній – «сфокусувати» увагу й зусилля вчителів-предметників, класних керівників, зрештою, усього педагогічного колективу на досягненні життєво важливої для учня й суспільства мети, увиразнити ключові компетентності.

Навчання за **наскрізними лініями** реалізується насамперед через: організацію навчального середовища; окремі предмети; курси за вибором; проєктну діяльність; позакласну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і

відповідальність	<p>суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, навчальних предметів та предметних циклів; вони враховуватимуться при формуванні шкільного середовища.

Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

У закладі створено можливість для систематичного використання сучасних мультимедійних засобів навчання, комп'ютерної, проєкційної техніки, педагогічних програмних засобів.

Усе це забезпечує можливість для досягнення освітнього процесу – інтелектуально-творчого, морального, національно-культурного, естетичного збагачення, розвиток та закріплення на цій основі індивідуальних якостей шляхом засвоєння навчального матеріалу, вироблення умінь навчальної, трудової, організаційної, художньо-естетичної діяльності.

4. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати певний рівень освіти

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття:

- базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року розпочинють здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

- профільної середньої освіти. Профільна середня освіта здобувається після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року розпочинають здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

5. Навчальний план закладу освіти з визначенням переліком предметів/інтегрованих курсів та визначенням для них тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання; предметів/курсів (інтегрованих або за вибором) вибіркового освітнього компоненту

Перелік навчальних планів та модельних навчальних програм

Для виконання освітніх програм школи на 2023/2024 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти - "модель" випускника школи.

Основними документвми, на підставі яких складено освітню програму школи, є:

- Закон України « Про освіту»;
- Закон України « Про повну загальну середню освіту»;
- Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 29 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р);
- Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898;

- Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392.

5.1. Освітня програма базової середньої освіти

У 2023/2024 навчальному році продовжується впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти.

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (5-6 класи) розроблена на виконання Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898., відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021 № 235 (додаток 3).

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

5-6 класи:

- мовно-літературна;
- математична;
- природнича;
- соціальна і здоров'язберезувальна;
- громадянська та історична;
- технологічна;
- інформатична;
- мистецька;
- фізична культура.

Загальний обсяг річного навчального навантаження для кожної галузі в освітній програмі закладу освіти встановлено у межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників.

Під час розроблення Освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Мета і завдання освітньої програми закладу ґрунтуються на визначеній Законом країни «Про освіту» меті повної загальної середньої освіти, що передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

В освітній програмі зазначається перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом в освітньому процесі.

Учителями-предметниками на основі обраних модельних навчальних програм, розроблені навчальні програми з усіх предметів (5-6 кл.), що містять опис результатів навчання учнів з навчальних предметів (інтегрованих курсів) в обсязі не меншому ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами.

Освітня програма (7-9 класи) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» (із змінами), відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405(таблиця 1)).

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

7 - 9 класи:

- мови та літератури;
- суспільствознавство;
- мистецтво;

- математика;
- природознавство;
- технології;
- здоров'я та фізична культура.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслює навчальний план закладу, який дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні. Варіативна складова визначена з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів.

Освітня програма окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, визначає: загальний обсяг навчального навантаження, очікувані результати навчання учнів. рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти, вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріальнотехнічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення та на підставі рішення методичних спільнот вчителів фізичної культури, основ здоров'я, музичного та образотворчого мистецтва, трудового навчання та предмета «Захист України» (протокол від 30.08.2023 №1) для вивчення предмета «Фізична культура» обрано такі модулі:

Класи	Назва модуля
5	баскетбол, бадмінтон, волейбол, гімнастика, дажбол, дитяча легка атлетика, панна, петанк, плавання, рухливі ігри, футзал.
6	баскетбол, бадмінтон, волейбол, гімнастика, дажбол, дитяча легка атлетика, панна, петанк, плавання, рухливі ігри, футзал.
7	легка атлетика, волейбол, футбол, баскетбол
8	легка атлетика, футбол, баскетбол, волейбол
9	легка атлетика, волейбол, баскетбол, футбол

Враховуючи кадрове та матеріально-технічне забезпечення, за результатами опитування батьків у 5-6 класах проводяться уроки плавання на базі Дитячо-юнацької спортивної школи.

Для забезпечення вивчення трудового навчання, обрано такі модулі для вивчення предмета «Технології», «Трудове навчання»:

хлопчики

Клас	Назва модуля та об'єкта діяльності
5 клас	Модуль 1. Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності 1. Напрямок проекту «Корисна річ для моєї родини»

	<p>Проект №1 . Підставка під гарячу чашку 2. Напрямок проекту «Інтересна практика для оселі» Проект №2. Панно «Дари осені»</p> <p>Модуль 2. Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу</p> <p>3. Напрямок проекту «Від традицій о сучасності» Проект№3. Новорічні та різдвяні прикраси Проект№4. Сувеніри мого краю Проект№5 Великодні сувеніри Проект№6 Мій проект (проект на вільну тему)</p> <p>Модуль 3. Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб Технологія побутової діяльності та самообслуговування.</p>
6 клас	<p>Модуль 1. Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності Проект№1 Статична іграшка Проект№2 Рухома іграшка</p> <p>Модуль 2. <u>Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва.</u> Проект№3. Ялинкова прикраса Проект№4. Родинне дерево Проект№5 Свічник Проект№6 Іграшка з дроту.Великодні прикраса</p> <p>Модуль 3. Технологія побутової діяльності та самообслуговування. Проект№7 Догляд за побутовою технікою</p>
7 клас	<p>Розділ 1. Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки. Проект№1. Кухонна дошка Проект№2. Підставка під гарячий посуд Проект№3 Ялинкова прикраса Проект№4 Підставка під гаджет Проект№5 Літачок Основи технології обробки деревини Проект№6. Машинка</p> <p>Розділ 2. Технологія побутової діяльності та самообслуговування. Проект№7. Побутові електроприлади в моєму житті</p>
8 клас	<p>Розділ 1. Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки. Проект№1. Кутник столярний Проект№2. Єрупок Проект№3 Стусло Проект№4 Шліфувальна колодка</p> <p>Розділ 2. Технологія побутової діяльності та самообслуговування. Побутові електроприлади в моєму житті</p>
9 клас	<p>Розділ 1. Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки Проект№1. Інструмент для майстерні. Єрупок. Киянка. Проект№2. Інструмент та обладнання для майстерні. Малка. Шліфувальна колодка.</p> <p>Розділ 2. Технологія побутової діяльності та самообслуговування Проект№3. Вивчення будови електричних приладів з електродвигуном (пилосос, міксер, кавомолка, холодильник, тощо)</p>

Клас	Назва модуля та об'єкта діяльності
5 клас	<p>Модуль 1. Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності. Об'єкт проектної діяльності № 1: Листівка Об'єкт проектної діяльності № 2: Гольниця</p> <p>Модуль 2. Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва. Об'єкт проектної діяльності № 3: Новорічна прикраса Об'єкт проектної діяльності № 4: Підставка під горнятко</p> <p>Модуль 3. Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу Об'єкт проектної діяльності № 5: Дрібнички на подарунок з бісеру</p> <p>Модуль 4. Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб Об'єкт проектної діяльності № 6: Вирощування рослин та догляд за ними Об'єкт проектної діяльності № 7: Сервірування столу Основна технологія: Технологія сервірування столу Об'єкт проектної діяльності № 8: Гарячі напої</p>
6 клас	<p>Модуль 1. Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності. Об'єкт проектної діяльності № 1: Рамка для фотографій Об'єкт проектної діяльності № 2: 3D-картина</p> <p>Модуль 2. Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва. Об'єкт проектної діяльності № 3: Об'ємна м'яка іграшка Об'єкт проектної діяльності № 4: Ялинкова прикраса Об'єкт проектної діяльності № 5: Закладка для книги Об'єкт проектної діяльності № 6: Страви із яєць</p> <p>Модуль 3. Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу Об'єкт проектної діяльності № 7: Писанка Об'єкт проектної діяльності № 8: Браслет з бісеру</p> <p>Модуль 4. Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб Об'єкт проектної діяльності № 9: Охайне житло Об'єкт проектної діяльності № 10: Здоров'я та краса мого волосся.</p>
7 клас	<p>Розділ 1. Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки. Об'єкт проектної діяльності № 1: Об'ємна картина Об'єкт проектної діяльності № 2: Органайзер Об'єкт проектної діяльності № 3: Ялинкова прикраса Об'єкт проектної діяльності № 4: Прикраса із стрічок Об'єкт проектної діяльності № 5: Салати Об'єкт проектної діяльності № 6: Лялька-мотанка</p> <p>Розділ 2. Технологія побутової діяльності та самообслуговування. Об'єкт проектної діяльності № 7: Малярні роботи у побуті власноруч Об'єкт проектної діяльності № 8: Я - споживач</p>
8 клас	<p>Розділ 1. Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки. Об'єкт проектної діяльності № 1: Панно Об'єкт проектної діяльності № 2: Сумка</p>

	Об'єкт проектної діяльності № 3: Картина вишита бісером Об'єкт проектної діяльності № 4: Писанка Об'єкт проектної діяльності № 5: Оладі Розділ 2. Технологія побутової діяльності та самообслуговування. Об'єкт проектної діяльності № 6: Технологія побутової діяльності та самообслуговування Об'єкт проектної діяльності № 7: Мій одяг — мій імідж
9 клас	Розділ 1. Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки. Об'єкт проектної діяльності № 1: Вироби в етнічному стилі Об'єкт проектної діяльності № 2: Декоративна подушка Об'єкт проектної діяльності № 3: Оздоблення для шкільного класу: український вінок. Розділ 2. Технологія побутової діяльності та самообслуговування. Об'єкт проектної діяльності № 4: Мій власний стиль

У 2023-2024 проводиться поділ класів дві групи на групи при вивченні предметів «Технології» у 5-6 кл. (окрім 6А класу), «Трудового навчання» у 7-9 кл., «Українська мова» у 5-9 кл., «Інформатики» у 5-9 кл., «Іноземних мова (англійська)» 7-9 кл., «Друга іноземна мова (французька, німецька, польська мови)» у 7-9 кл., за рахунок субвенції; «Математика» у 5-6 кл. поділ на дві групи, «Іноземних мови (англійська, французька, німецька, польська мови)» у 5-6 кл., поділ на три групи – додаткові групи фінансуються з місцевого бюджету.

Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Освітня галузь «Мовно-літературна» у навчальних планах 5-6 кл. реалізується через окремі предмети "Українська мова", "Українська література", "Іноземна мова (англійська)", "Друга іноземна мова (німецька, французька, польська)", "Зарубіжна література". Класи сформовані за гуманітарним напрямком мають додаткові години з української мови та спецкурс у 6А класі «Риторика».

Додаткові спецкурси з англ. мови:

5 класи "Практична фонетика англійської мови"

6-8 класи "Аналітичне читання англійською мовою"

9 класи "Комунікативна граматики англійською мовою"

Математична галузь у навчальних планах 5-6 кл. реалізується через предмет математика. Класи сформовані за математичним напрямком мають додаткові години з математики та спецкурс «Логіка».

У межах галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна» у 5-6 класах вивчається інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»

та предмет «Етика».

У межах галузі «Громадянська та історична галузь» у 5 класах вивчається інтегрований курс «Вступ до історії України та громадянської освіти», у 6 класах – «Всесвітня історія. Історія України».

У межах галузі «Природнича» у 5 класах вивчається інтегрований курс «Пізнаємо природу», у 6 класах – інтегрований курс «Пізнаємо природу» та предмет «Географія».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується додатково у 5-9 класах через окремий інтегрований курс «Мистецтво» та додатково за запитом батьків «Музичне мистецтво» у 5Г, 6Г і спецкурс «образотворче мистецтво» у 8 класах.

Проведення занять з предметів даної галузі фіксуватиметься на окремих сторінках журналу.

Варіативна складова навчального плану закладу освіти враховує особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, рівень навчально-

методичного та кадрового забезпечення закладу й використовується на запровадження індивідуальних занять.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Формування варіативної складової відбувається на підставі побажань учнів, за навчальними програмами затвердженими Міністерством освіти і науки України. Під час розподілу варіативної складової навчального плану враховано гранично допустиме навантаження на одного учня, уроки фізичної культури при визначенні цього показника не враховувались.

Курси за вибором та факультативи викладаються за державними програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України, регіональними програмами, дозволеними до використання Міністерством освіти і науки України. Індивідуальні заняття(консультації) у 8-х класах як копенсаторні заняття для подолання освітніх втрат з математики.

Облік індивідуальних занять, консультацій та факультативних занять проводиться в класному журналі зі зазначенням складу групи, яка відвідує заняття. Облік занять курсу за вибором фіксується в класному журналі.

Оцінювання:

1) спецкурси англійської мови (1 година на тиждень), 12-ти бальне оцінювання:

5 клас "Практична фонетика"

6-8 класи "Аналітичне читання"

9 класи "Комунікативна граматики"

2) Сталий розвиток – 5-6 класи, 12-ти бальне оцінювання

3) Музейна педагогіка – 5 класи, 12-ти бальне оцінювання

4) Логіка - 6-Б,В,Г класи - без оцінювання.

5) Риторика - 6-А клас, 12-ти бальне оцінювання.

факультативів:

у 5-6 класах НУШ

1)Етика - без оцінювання, запис “зараховано”.

2)STEM – без оцінювання, запис “зараховано”.

у 8 класі

1) Дрогобичезнавство - без оцінювання.

2) Індивідуальні заняття/консультації з математики (за програмою математики 7-8 класів)- без оцінювання.

3) Практичний спецкурс “Образотворче мистецтво”, 12-ти бальне оцінювання.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

За рахунок варіативної складової навчального плану запроваджено вичення англійської мови не менше 4 годин (3+1) та ще додатково:

- на підсилення предметів інваріантної складової:

№ з/п	Предмет	Клас	Кількість годин на тиждень
1	Українська мова	5В, 5Г, 6А, 7А, 7Б, 7В	0,5
2	Математика	5А.5Б	0,5
3	Музичне мистецтво	7А, 7Б, 7В	0,5

- на розширення предметів інваріантної складової:

№ з/п	Предмет	Клас	Кількість годин на тиждень
1	Логіка	5А.5Б, 5Г, 6Б, 6Б, 6Г	0,5
2	Риторика	5А.5Б, 5В, 6Б, 6Б, 6В	0,5

- на спецкурси:

№ з/п	Предмет	Клас	Кількість годин на тиждень
1	Англійська мова (спецкурс)	5А.5Б, 5В, 5Г, 6А, 6Б, 6В, 6Г, 7А, 7Б, 7В, 8А, 8Б, 8В, 8Г, 9А, 9Б, 9В, 9Г	1
2	Сталий розвиток (спецкурс)	5А.5Б, 5Г, 6Б, 6В, 6Г	0,5
3	Музейна педагогіка (спецкурс)	5А.5Б, 5В, 6А, 6Б, 6В	0,5
4	Музичне мистецтво (спецкурс)	5Г, 6Г	0,5
5	Образотворче мистецтво (спецкурс)	8А, 8Б, 8В, 8Г	0,5

- на індивідуальні заняття/консультації:

№ з/п	Назва курсу	Клас	Кількість годин
1	Математика	8А., 8Б, 8В, 8Г	1

- на факультативні курси:

№ з/п	Назва факультативу	Клас	Кількість годин на тиждень
1	STEM	5А.5Б, 6Б, 6В, 6Г	0,5
2	Етика	5В, 5Г, 6А	0,5
3	Дрогобичезнавство	8А, 8Б, 8В, 8Г	0,5

Додаток 1

до освітньої програми ліцею

(таблиця 3 до Типової освітньої програми в редакції наказу МОН України за від 19.02.2021 № 235 “Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти”)

Навчальний план для 5-х класів

Освітня	Перелік	Кількість годин на тиждень у класах
---------	---------	-------------------------------------

галузь	предметів та галузевих інтегрованих курсів	Рекомендована кількість годин на тиждень у класах			
		5-А	5-Б	5-В	5-Г
		техно логічний	матем атичний	гумані тарний	гуманіт арний
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4+1	4+1
	Українська література	2	2	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5	1,5
	Іноземна мова	5	5	5	5
	Друга іноземна	2	2	2	2
Математична	Математика	4,5+0,5	4,5+0,5	4	4
Природнич	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1,5	1,5	1,5	1,5
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1	1
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Вступ до історії України та громадянської освіти»	1,5	1,5	2	1,5
Інформатична	Інформатика	1	1	1	1
Технологічна	Технології	1	1	1	1
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3
Разом:		29,5	29,5	30	29,5
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		26,5+3	26,5+3	27+3	26,5+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	2	2
STEM (факультатив)		0,5	0,5		
Сталий розвиток (спецкурс)		0,5	0,5		0,5
Етика (факультатив)				0,5	0,5
Музейна педагогіка (спецкурс)		0,5	0,5	0,5	

Музичне мистецтво (спецкурс)				0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження	28	28	28	28
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)	28+3	28+3	28+3	28+3

Додаток 3

до освітньої програми ліцею

(таблиця 3 до Типової освітньої програми в редакції наказу МОН України за від 19.02.2021 № 235 “Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти”)

Навчальний план 6-х класів

Освітня галузь	Орієнтовний перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин на тиждень у класах			
		6-А (гуманітарний)	6-Б (математичний)	6-В (технологічний)	6-Г (технологічний)
Мовно-літературна	Українська мова	4,5+0,5	4	4	4
	Українська література	2	2	2	2
	Риторика	0+0,5			
	Зарубіжна література	1	1	1	1
	Іноземна мова	5	5	5	5
	Друга іноземна	2	2	2	2
Математика	Математика	4	5	5	5
	Логіка		0+0,5	0+0,5	0+0,5
Природничча	Географія	1,5	1	1	1
	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1,5	1,5	1,5	1,5
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1	1
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Вступ до історії України та громадянської освіти»	2	2	2	2
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	1,5	1,5
Технологічна	Технології	2	2	2	2
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3
Разом:		33	32,5	32,5	32,5

Разом (без фізичної культури + фізична культура)	30+3	29,5+3	29,5+3	29,5+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	2	2	2	2
STEM (факультатив)		0,5	0,5	0,5
Сталий розвиток (спецкурс)		0,5	0,5	0,5
Етика (факультатив)	0,5			
Музейна педагогіка (спецкурс)	0,5	0,5	0,5	
Музичне мистецтво (спецкурс)				0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження	31	31	31	31
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)	31+3	31+3	31+3	31+3

Додаток 4
до освітньої програми ліцею
(Наказ МОН України від 20.04.2018р. № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня») **Таблиця 10**
Навчальний план для 7-9-х класів з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов

Освітні галузі	Навчальні предмети	7	8	9
Мови і літератури	<u>Українська мова</u>	2,5+ 0,5	2	2
	<u>Українська література</u>	2	2	2
	Іноземна мова (англійська)	3+2	3+ 2	3+2
	Друга іноземна мова (німецька/французька)	2	2	2
	<u>Зарубіжна література</u>	2	2	1,5
Суспільствознавство	<u>Історія України</u>	1	1,5	1,5
	<u>Всесвітня історія</u>	1	1	1
	<u>Основи правознавства</u>			1
Мистецтво	<u>Образотворче мистецтво</u>	0,5		
	<u>Музичне мистецтво</u>	0,5+ 0,5		
	<u>Мистецтво</u>		0,5	0,5
Математика	<u>Алгебра</u>	2	2	2
	<u>Геометрія</u>	2	2	2

Природознавство	Природознавство			
	<u>Біологія</u>	2	2	2
	<u>Географія</u>	2	2	1,5
	<u>Фізика</u>	2	2	3
	<u>Хімія</u>	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	<u>Основи здоров'я</u>	1	0,5	1
	<u>Фізична культура</u>	3	3	3
Разом:		34,5	34,5	36
РАЗОМ (без фізичної культури)		32+ 3	33 +3	33+ 3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		3	3,5	2
Математика (індивідуальні консультації)			0,5	
Образотворче мистецтво (практичний спецкурс)			0,5	
Дрогобичезнавство (факультатив)			0,5	
Гранично допустиме навантаження:		32	33	33
Заплановано годин загалом (по півріччях):		35 (35/35)	36 (36/36)	36 (36/36)
Всього + фізична культура		32+ 3	33 +3	33+ 3

5.2. Освітня програма профільної середньої освіти

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Навчальний план містить тижневий обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів, а також передбачає години на факультативні заняття.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові (українська мова, українська література, зарубіжна література, англійська мова, історія України, всесвітня історія, громадянська освіта, фізика, астрономія, географія, біологія і екологія, хімія, географія, фізична культура, «Захист України») - вивчаються на рівні стандарту;

- вибірково-обов'язкові предмети (інформатика, мистецтво);

- профільні предмети:

- додаткові предмети

Навчальні плани для 10 і 11 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 1 вересня 2018 року (оновлені у 2022р./наказ МОН №698 від 03.08.2022 року (програми з предметів: історія України, всесвітня історія, громадянська освіта, географія, зарубіжна література, фізична культура, Захист України)

Керуючись загальним положенням типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»), освітньою програмою (схваленою на засіданні педагогічної ради від 30.08.2022, протокол № 1, та затвердженою наказом по школі від 30.08.2023), у 10-11-х класах кількість годин для вивчення профільного предмета складається з кількості годин, відведених навчальним планом закладу освіти на вивчення відповідних базових предметів, і додаткових годин, щоб їх загальна кількість відповідала кількості годин, передбачених на профільні предмети. Залишок навчальних годин, передбачених на вивчення профільних предметів, використано для збільшення кількості годин на вивчення базових предметів з урахуванням потреб учнів.

Частину навчальних годин призначено для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі.

Рішення про розподіл годин для формування відповідного профілю навчання прийнято з урахуванням освітніх потреб учнів, кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази тощо.

З метою створення належних умов для забезпечення ефективності процесу вивчення, створення сприятливих умов для здобуття якісної освіти за обраним профілем: філологічний, суспільно-гуманітарний, технологічний чи природничо-математичний за рахунок частини годин варіативної складової використана на збільшення кількості годин на вивчення предметів інваріантної складової.

У класі технологічного (інформатика профілюючий предмет) профілю:

10А клас Українська мова 1 год;

Математика 4 год;

Інформатика 1 год.

11А клас Математика 3 год;

Хімія 1 год;

Інформатика/STEAM 2 год.

У класах філологічного (українська мова профілюючий предмет) профілю:

10Б клас Українська мова 2 год;

Українська література 1 год;
 Математика 1 год;
 Правознавство 1 год;
 11Б клас Українська мова 2 год;
 Українська література 1 год;
 Історія 0,5 год;
 Право 0,5 год.
 Математика 1 год;
 Хімія 1 год;

У класах суспільно-гуманітарного (правничого профільюючий предмет) профілю:

10В клас Історія України 1 год;
 Правознавство 2 год;
 Українська мова 1 год;
 Математика 1 год;
 11В клас Історія України 1 год;
 Правознавство 2 год;
 Математика 1 год;
 Хімія 1 год;

Друга іноземна мова 1 год;

Крім цього, для якісної підготовки ліцеїстів додано в навчальному плані кількість годин на вивчення англійської мови збільшено на 2 год та введено спецкурси 1 год.:

10 А клас - "Англійська мова у сфері ІТ"

10 Б, В класи - "Комунікативна граматики англійською мовою"

11 А,Б,В класи - "Комплексна підготовка до складання іспитів з англійської мови"

При поглибленому вивченні англійської мови та вивчення другої іноземної мови (французької, німецької) за судовим рішенням залишається поділ класів на три групи.

Вивчення базового предмета «Фізика і астрономія» здійснюється як два окремі предмети – «Фізика» у 10 класі – 3 години фізики, в 11 класі – 3 години «Фізика», 1 година «Астрономія».

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Із запропонованого переліку учні обрали два предмети в 10 та 11 класах: «Інформатика», «Мистецтво».

Поділ класу на групи при вивченні предмета «Захист України» та «Фізичної культури» (крім 11Б класу) здійснюється окремо для юнаків та дівчат. У філологічних класах (10Б та 11Б) проводиться поділ на дві групи на практичні заняття з української літератури А в 11А класі для збереження цілісності програми з математики у старшій школі 2 години аолебри та 1 година геометрії практичні з поділом на групи. Для забезпечення освітніх потреб учнів введено додаткові заняття, які проводяться у групах по 8-12 ліцеїстів для забезпечення градишно допустимого навантаження 36 год.:

У класі технологічного (інформатика профільюючий предмет) профілю:

10А клас	Алгебра	1 год;
	Геометрія	1 год;
	Інформатика	1 год.
11А клас	Алгебра	1 год;
	Геометрія	1 год;
	Хімія	1 год;

У класах філологічного (українська мова профільюючий предмет) профілю:

10Б клас	Українська література	1 год;
----------	-----------------------	--------

	Геометрія	1 год;
	Правознавство	1 год;
11Б клас	Правознавство	1 год;
	Алгебра/геометрія	1 год;
	Хімія	1 год;
У класах суспільно-гуманітарного (право профілюючий предмет) профілю:		
10В клас	Історія України	1 год;
	Правознавство	1 год;
	Геометрія	1 год;
11В клас	Правознавство	1 год;
	Геометрія	1 год;
	Хімія	1 год;

Очікувані результати навчання здобувачів освіти окреслені у Державному стандарті, Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме:

змістово-інформаційних,
операційно-діяльних
організаційно-методичних.

Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду.

Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Нормативно-правове забезпечення:

– Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.201 року № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493).

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформоване з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічного забезпечення, за результатами анкетування учнів та на підставі рішення методичної комісії вчителів фізичної культури, основ здоров'я, музичного та образотворчого мистецтва, трудового навчання та предмету «Захист України» (протокол від 28.08.2021 №1) для вивчення предмету «Фізична культура» обрано такі модулі:

Класи	Назва модуля
10	футбол, баскетбол, волейбол, легка атлетика
11	легка атлетика, футбол, баскетбол, волейбол

Додаток 6

до освітньої програми ліцею

(таблиця 2 до Типової освітньої програми наказу МОН України від 20.04.2018 №408, в редакції наказу від 28.11.2019 № 1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»)

Навчальний план 10-х класів

Освітні галузі	Навчальні предмети	10-А т	10-Б г	10-В с/г
Мови і літератури	<u>Українська мова</u>	2+1	2+2	2+1
	<u>Українська література</u>	2	1+1(д)+1(п)	2
	<u>Зарубіжна література</u>	1	1	1
Суспільствознавство	<u>Історія України</u>	2	2	2+1(д)
	<u>Всесвітня історія</u>	1	1	1
	<u>Основи правознавства</u>	-	0+1(д)	0+1+1(д)
Суспільствознавство	<u>Громадянська освіта</u>	1	1	1
Естетична культура	<u>Художня культура</u>	0,5	0,5	0,5
Математика	<u>Алгебра</u>	2+1(д)	2	2
	<u>Геометрія</u>	2+1(д)	1+1(д)	1+1(д)
Природознавство	<u>Біологія+екологія</u>	2	2	2
Природознавство	<u>Хімія</u>	1,5	1,5	1,5
	<u>Фізика</u>	3	3	3
	<u>Географія</u>	1,5	1,5	1,5
Технології	<u>Інформатика</u>	3+1(д)	2	2
Іноземні мови	<u>Англійська мова</u>	2+2	2+2	2+2
	<u>Друга іноземна мова</u>	0	1	1
	<u>Спецкурс ІТ/Комунікативна грам.</u>	0+1	0+1	0+1
Здоров'я і фізична культура	<u>Захист України*</u>	1,5	1,5	1,5
	<u>Фізична культура</u>	3	3	3
РАЗОМ (без фізичної культури)		27+8	27+8	27+8
Гранично допустиме навантаження:		36	36	36
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		8	8	8
Заплановано годин загалом (по півріччях):		38 (38/38)	38 (38/38)	38 (38/38)
Всього + фізична культура		35+3	35+3	35+3

Додаток 7
до освітньої програми ліцею

(таблиця 2 до Типової освітньої програми наказу МОН України від 20.04.2018 №408, в редакції наказу від 28.11.2019 № 1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»)

Навчальний план 11-х класів

Освітні галузі	Навчальні предмети	<u>11-А</u> Г	<u>11-Б</u> Г	<u>11-В</u> с/г
Мови і літератури	<u>Українська мова</u>	2,5	2+2	2,5
	<u>Українська література</u>	2	2+1(п)	2
	<u>Зарубіжна література</u>	1	1	1
Суспільствознавство	<u>Історія України</u>	1,5	1,5+0,5	1,5+1
	<u>Всесвітня історія</u>	1	1	1
	<u>Основи правознавства</u>		1(д)	1+1+1(д)
Суспільствознавство	<u>Громадянська освіта</u>			
Естетична культура	<u>Художня культура</u>	0,5	0,5	0,5
Математика	<u>Алгебра</u>	1+1(д)	2+0,5 (д)	2
	<u>Геометрія</u>	1+1(д)	1+0,5 (д)	1+1(д)
	<u>Алгебра</u>	2 (п)		
	<u>Геометрія</u>	1 (п)		
Природознавство	<u>Біологія+екологія</u>	2	2	2
	<u>Хімія</u>	1+1(д)	1+1(д)	1+1(д)
	<u>Фізика і астрономія</u>	4	4	4
	<u>Географія</u>	1	1	1
Технології	<u>Інформатика/STEM</u>	2+2	2	2
Іноземні мови	<u>Англійська мова</u>	2+2	2+2	2+2
	<u>Друга іноземна мова</u>	0	1	0+1
	<u>Спецкурс</u>	0+1	0+1	0+1
Здоров'я і фізична культура	<u>Захист України*</u>	1,5	1,5	1,5
	<u>Фізична культура</u>	3	3	3
РАЗОМ (без фізичної культури)		26+9	26+9	26+9
Гранично допустиме навантаження:		36	36	36
Заплановано годин загалом (по півріччах):		38 (38/38)	38 (38/38)	38 (38/38)
Всього + фізична культура		35+3	35+3	35+3

6. Форми організації освітнього процесу та методи навчання

Організація освітнього процесу у закладі в 2023/2024 навчальному році здійснюється в очній формі в одну зміну, оскільки місткість укриттів відповідає кількості учасників освітнього процесу.

Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН від 16.08.2023 № 1/12186-23 «Про організацію 2023/2024 навчального року в закладах загальної середньої освіти».

Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації в місті й визначається рішенням військово-цивільної адміністрації, тож може змінюватися впродовж навчального року.

Заклад може організовувати освітній процес із використанням тільки технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. При цьому обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічним працівником і може бути менше обсягу, зазначеного в пункті 7 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти.

Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказом МОЗ 25.09.2020 № 2205 (із змінами)).

Урок залишається визначальною формою освітнього процесу. Процес навчання в закладі визначається системою дидактичних принципів, що впливають із його закономірностей. Дидактичні принципи слід враховувати й під час вибору методів навчання, за допомогою яких учитель повинен поступово, систематично навчати учнів, подавати їм навчальний матеріал доступно, наочно, науково, дбати, щоб учні виявляли самостійність та активність і свідомо засвоювали його. Метою навчання є формування компетентностей. Сучасний урок – це компетентісно зорієнтований урок, авторський урок. Учителі навчають учнів, забезпечують їх активність, самі визначають, коли вони є джерелом інформації, а коли – підручник, відео, навчальне обладнання, Інтернет, тощо. Нові стандарти гарантують учителям професійну свободу.

Автономія вчителя забезпечується академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентісного навчання.

Академічні права і свободи учителя закріплені в Законі «Про освіту» (ст.1. п.1.2; ст.54.п.1). Кожен урок має певну структуру, що визначає послідовність його етапів. Форми, методи, технології, зміст матеріалу, використовується, враховуючи конкретні умови роботи, з метою забезпечення досягнення конкретних очікуваних результатів уроку.

МОН України зазначає, що формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Основними формами організації освітнього процесу в основній школі є такі типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання. Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, за виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками. Заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказом МОЗ 25.09.2020р. № 2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020р. за № 1111/35394(із змінами)), якими визначено, що «тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів у позанавчальний час не рекомендується більше ніж 1 година у 5 класі, 1,5 години у 6 – 9 класах, 2 години - у 10-11(12) класах.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Учителями створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційнокомунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створені умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи. Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше. Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями.

Перевірка та оцінювання рівня формування компетентностей здійснюються у таких формах:

- усне та письмове опитування,
- співбесіда,
- тестові роботи,
- лабораторні та практичні роботи,
- захист навчальних та творчих проєктів,
- тематично дігностувальні роботи,
- контрольні роботи,
- підсумкова атестація

Для підготовки до заліків та атестації проводяться оглядові консультації.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

7. Опис інструментарію оцінювання навчальних досягнень учнів

Важливим компонентом освітнього процесу в початкових класах є оцінювальна діяльність, що здійснюється на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формуального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Оцінювання учнів 5-6 класів відбувається за «Рекомендаціями щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти» (наказ МОН № 289 від 01.04.2022).

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольооцінювальна діяльність набуває для здобувачів формуального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводяться закладом, є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. За вибором закладу оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством (12-бальною шкалою).

У 5 класі за рішенням педагогічної ради визначено адаптаційний період (вересень) впродовж вересня та по завершенню цього періоду здійснюватиметься оцінювання за бальною шкалою. Впродовж адаптаційного періоду не здійснюється поточне та тематичне оцінювання.

Оцінювання результатів навчання в освітніх галузях «Мистецтво», «Соціальна та здоров'язбережувальна», «Фізична культура» буде здійснюватися.

Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Систему діагностувальних і контрольних робіт, у тому числі для перевірки рівня сформованості умінь певної групи загальних результатів, визначених у свідоцтві досягнень, учитель планує і розробляє самостійно під час календарно-тематичного планування, керуючись Державним стандартом, освітньою і навчальною програмами та відповідно до кількості годин, передбачених навчальним планом на вивчення предмета/інтегрованого курсу.

Поточне та підсумкове оцінювання здійснюють із застосуванням основних форм та способів:

- усної (індивідуальне, групове та фронтальне опитування);
- письмової, зокрема графічної (діагностичні, самостійні та контрольні роботи, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- цифрової (тестування в електронному форматі);
- практичної (виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання визначеною законодавством, результати такого оцінювання відображаються у Свідоцтві досягнень.

Річне оцінювання здійснюється на основі загальних оцінок результатів навчання за I та II семестри. У Свідоцтві досягнень у графі «Рік» ставиться одна оцінка – загальна оцінка результатів навчання за рік. Оцінки за групи результатів навчання у графі «Рік» не виставляються, оскільки вони враховані в оцінках за семестри.

Свідоцтво досягнень відображає результати навчальних досягнень учня/учениці 5-6 класу з предметів/інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою закладу освіти.

У Свідоцтві досягнень є дві графи: «Характеристика навчальної діяльності» і «Характеристика результатів навчання». Заповнення графи «Характеристика результатів навчання» здійснюється відповідно до облікованих у класному журналі результатів навчання учнів/учениць з предметів/інтегрованих курсів, визначених навчальним планом закладу освіти. Виставляються оцінки за кожну групу загальних результатів і «загальна оцінка результатів навчання».

У свідоцтві досягнень рівні сформованості вмінь, які є обов'язковими результатами навчання, визначеними за кожною освітньою галуззю, фіксуються в кінці навчального року. Класний керівник роздруковує два екземпляри свідоцтва. Батькам або особам, які їх замінюють, видає один екземпляр, другий залишається в школі і зберігається в особовій справі.

Оцінювання навчальних досягнень учнів 7-11 класів відбувається за 12-бальною системою відповідно до *Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів 5-11 класів* складених на основі *Додатка №2* до Наказу МОН України від 21.08.2013 №1222 " Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти", *Додатка* до листа Міністерства освіти і науки України від 19.08.2022 № 1/9530- 22 "Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році" відповідно до вимог навчальних програм для 6-9 класів (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>) та навчальних програм для 10-11 класів (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>).

Критерії, що розробляються вчителями спільно з учнями для оцінювання різних видів завдань, для різних занять або навчальних тем розміщуються в навчальних кабінетах, оголошуються перед початком виконанням робіт. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з усіх предметів розміщені на офіційному сайті закладу.

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація. *Поточне оцінювання* - це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня(учениці) в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Підсумкове оцінювання у 7 – 11 класах. Під час виставлення *тематичної оцінки* враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня(учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. *Річне оцінювання* здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок.

Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Під час виставлення річної оцінки мають враховуватися: динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом року; важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті протягом навчального року знання тощо.

Відповідно до чинних нормативних актів і семестрова, і річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Коригування семестрової оцінки проводиться згідно з пунктом 3.2 Інструкції з ведення класного журналу 5–11(12) класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496. Коригування

річної оцінки проводиться згідно з пунктами 9 – 10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (із змінами), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 р. за № 924/27369.

Враховуючи вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів педагоги керуються такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (в тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Активно використовується вчителями при оцінюванні навчальних досягнень учнів формувальне оцінювання. Вчителі дотримуються алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання:

1. Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей. Учитель спільно з учнями розробляє й обговорює цілі уроку (заняття). Ціль має бути вимірною, щоб через оцінювання була можливість з'ясувати, на якому рівні вона досягнута.

2. Визначення разом з учнями критеріїв оцінювання. Обговорення з учнями критеріїв оцінювання робить оцінювальну діяльність прозорою і зрозумілою та сприяє формуванню позитивного ставлення до неї. Під час добору критеріїв оцінювання для кожного конкретного навчального завдання/системи навчальних завдань слід враховувати, що критерії - це набір якісних характеристик результату навчання, які використовують для формулювання оцінювального судження щодо нього.

3. Формування суб'єктної позиції учнів у процесі оцінювання. Для організації самооцінювання і взаємооцінювання можна використовувати різноманітні інструменти зворотного зв'язку. Рекомендуємо, щоб зворотний зв'язок був зрозумілим і чітким, доброзичливим та своєчасним. Важливо не протиставляти дітей одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень дитини. Труднощі у навчанні пропонуємо обговорювати з учнем індивідуально, аби не створювати ситуацію колективної зневаги до дитини. Під час взаємооцінювання доцільно формувати вміння коректно висловлювати думку про результат роботи однокласника, ділитись досвідом щодо його покращення. Це сприяє розвитку критичного мислення, формуванню адекватного ставлення до зауважень, рекомендацій, зміцнює товариську та відчуття значущості кожного в колективі.

4. Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності пропонуємо спрямовувати учнів на спостереження своїх дій та дій однокласників, осмислення своїх суджень, дій, учинків з огляду на їх відповідність меті діяльності й визначення кроків подальшого навчання з метою покращення результатів.

5. Корегування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання. Корекція виконаної роботи буде одним із важливих елементів процесу поетапного формування навчальних дій. Учитель може привернути увагу школяра на алгоритм виконання завдання, зразок, на основі якого виконувалося завдання, поставити орієнтувальне запитання тощо. Вибір інструментів корекції здійснюють з урахуванням

психологічних особливостей дитини та рівня опанування нею навчального матеріалу. Під час корекції пропонуємо надавати перевагу індивідуальній роботі.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва	Опис інструмента
	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
	Газетний заголовок	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у запропонованому твердженні
	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину– це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили

		на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене
	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант однохвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоdnішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»
	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду

		роботи
	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____
	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
	Підсумок або питання на картках	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання
	Підсумок одним реченням	Учнів просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
	Подумай – запиши – обговори в парі – поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
	Подумай – розкажи в пар	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
	Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні пригадати та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини підсумувати ці пункти одним реченням, записати одне основне запитання, на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну прив'язку цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення
	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
	Семинар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння

		певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою)
	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
	Усне опитування	Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____? Які характерні риси/елементи _____? Як іще можна показати/проілюструвати _____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____ стосується _____? Які ідеї / деталі можна додати до _____? Наведіть приклад _____? Що не так з _____? Який висновок ви могли б зробити з _____? Які висновки можна зробити з _____? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Що ви можете сказати про _____? Що може статися, якщо _____? Які критерії можна взяти для оцінки _____? Які докази підтверджують _____? Як ми можемо довести / підтвердити _____? Як це можна розглядати з точки зору _____? Які альтернативи _____ слід розглянути? Який підхід/стратегію ви могли б

		використати для _____?
	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнитися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між __, один вплив на __; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...
	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну

8. Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності

Земельна ділянка поділена на функціональні зони: навчальну; фізкультурно-спортивну, зону відпочинку.

Приміщення і територія ліцею є безпечними та комфортними для навчання та праці. У закладі освіти забезпечується раціональне використання приміщень і комплектування класів (з урахуванням чисельності здобувачів освіти, їх особливих освітніх потреб, площі приміщень).

Стан приміщень

Дрогобицький науковий ліцей ім. Б. Лепкого Дрогобицької міської ради розміщений у трьохповерховому приміщенні 1993 р. будівництва, практично у центрі міста із зручними транспортними розв'язками Дрогобицького ОТГ. Будівля закладу забезпечує оптимальні умови для організації навчально-виховного процесу, відпочинку, харчування учнів.

Освітній заклад підєднаний до високошвидкісного Інтернету (100 Мбіт/с). Значна частина закладу має Wi-Fi – покриття, розгалужена комп'ютерна мережа з під'єднаними класами, 10 комп'ютерів та ноутбуків використовується в управлінській діяльності. Два спортивні зали, спортивний майданчик, три кабінети трудового навчання, актовий зал, тир, сховище, бібліотека, два музеї – «Історії ліцею» та «Музей братів Лепких», їдальня, кабінети психолога та медичний. У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Цьому сприяє сайт та сторінки в соціальних мережах.

Освітнє середовище:

Кабінетів української мови та літератури – 7 (з них 1 обладнаний мультимедійною панеллю, 1 інтерактивною дошкою);

Кабінет зарубіжної літератури – 1;

Кабінетів іноземних мов – 9 (з них 3 інтерактивною дошкою);

Кабінетів історії – 3;

Кабінетів математики – 4 (з них 2 інтерактивною дошкою);

Кабінетів інформатики – 3 (з них має інтерактивну дошку, друкарку, 10 учнівських, 1 вчительський комп'ютери, 5 наутбуків, 5 планшетів);

Кабінет STEM-лабораторія – 1 (має інтерактивну дошку, друкарку, 2 3D принтери 5 учнівських, 1 вчительський комп'ютери, 5 планшетів);

Кабінет фізики з лаборанською – 1 (обладнаний мультимедійною панеллю);

Кабінет хімії з лаборанською – 1 (обладнаний мультимедійною панеллю);

Кабінет біології з лаборанською – 1 (обладнаний мультимедійною панеллю);

Кабінет географії – 1 (обладнаний мультимедійною панеллю);

Кабінетів «Захисту України» – 1 (з інтерактивною дошкою);

Допоміжні приміщення: вестибюль, рекреації, технічні приміщення

У підвальному приміщенні знаходиться

- укриття на 820 осіб

- кабінет ЗУ,

- тир.

Стан усіх приміщень I-III поверхів відповідає Державним санітарним вимогам. Класи та кабінети відремонтовані, естетично оформлені, оснащені необхідними меблями. Класи

мають площу близько 55 кв.м., що відповідає вимогам Державних санітарних норм для класів до 28 учнів. Кабінети хімії, фізики, біології, інформатики мають площу 63- 77 кв.м.

Усі приміщення мають штучне освітлення, яке відповідає санітарно-гігієнічним вимогам. Але завдяки роботі школи у I зміну з 08.15 до 15.20 освітлення аудиторій відбувається переважно за рахунок природного світла.

В усіх приміщеннях енергозберігаючі металопластикові вікна з можливістю здійснювати провітрювання.

Усі навчальні та адміністративні приміщення закладу приєднано до мережі швидкісного Інтернету (100 Мбіт/с). Значна частина закладу має Wi-Fi – покриття.

Забезпеченість учнів та педагогічних працівників навчальною літературою

Забезпеченість учнів та педагогічних працівників навчальною літературою

Загальний фонд шкільної бібліотеки налічує 27026 примірників:

Підручників та посібників - 7374 примірників.

Фонд художньої літератури складає 19652 примірники,

Учні школи забезпечені художніми творами з української та зарубіжної літератури не в повному обсязі.

Згідно проведеної інвентаризації бібліотечного фонду підручників стан забезпеченості школи основними підручниками становить – 97,%:

Підручники, яких не вистачає були взяті в інших школах міста на тимчасове користування.

Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці

Враховуючи воєнний стан, з метою здійснення офлайн-навчання, :

- Функціонують укриття відповідно до вимог безпеки та кількості учнів,
- Розроблені додаткові дієві заходи з безпеки, у першу чергу пов'язані з евакуацією учасників навчально-виховного процесу.

Проведено поточний ремонт;

Здійснено ремонт освітлення;

Проведено альтернативне освітлення з можливістю роботи від генератора;

Встановлено примусово-припливну вентиляцію,

Встановлено двосторонні металеві двері;

Облаштовано медичний пост;

Обладнано місця для перебування ліцеїстів;

Встановлено систему оповіщення;

Облаштовано необхідною кількістю вогнегасників та аптечок;

Забезпечено запаси питної та технічної води,

Облаштовано туалетні кімнати для хлопців та дівчат;

Розміщено необхідні інформаційні матеріали;

Створено певний запас продуктів та води тривалого зберігання.

Здобувачі освіти та працівники закладу освіти обізнані з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх. У закладі освіти проводяться навчання/інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій. Працівники обізнані з правилами поведінки в разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками закладу освіти чи раптового погіршення їх стану здоров'я і вживають необхідних заходів у таких ситуаціях. У закладі освіти проводяться

навчання/інструктажі педагогічних працівників з питань надання домедичної допомоги, реагування на випадки травмування або погіршення самопочуття здобувачів освіти та працівників під час освітнього процесу.

9. Внутрішня система забезпечення якості освіти

Основними напрямками політики із забезпечення якості освітньої діяльності в закладі освіти є:

- якість освіти;
- рівень професійної компетентності педагогічних працівників і забезпечення їх вмотивованості до підвищення якості освітньої діяльності;
- якість реалізації освітніх програм, вдосконалення змісту, форм та методів освітньої діяльності та підвищення рівня об'єктивності оцінювання;
- створення безпечного та ефективного освітнього середовища.

Головні аспекти внутрішньої системи забезпечення якості освіти відображен в Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти ЛЗЗСО №4 ЛМР та в плані роботи навчального закладу на 2023-2024 навчальний рік і здійснюється за такими напрямками:

Аналіз роботи щодо обліку дітей мікрорайону та охоплення індивідуальним, інклюзивним та екстернатним навчанням дітей, що цього потребують.

Аналіз методичної роботи та моніторинг навчальної діяльності.

Заходи по забезпеченню підвищення якості та ефективності навчального процесу.

Загальні заходи по розвитку інтелектуальних здібностей учнів.

Аналіз результатів НМТ.

Вступ випускників до ВНЗ.

Організація роботи шкільного наукового товариства «Veritas».

Здійснення внутрішкільного контролю:

- Заходи по перевірці засвоєння учнями загально-навчальних умінь і навичок;
- Заходи по перевірці стану викладання навчальних предметів;
- Впроваджується система формуального оцінювання;
- Контроль за роботою по підготовці до ДПА;
- Організація контролю за виконанням рішень педрад, розпоряджень та наказів;
- Перевірка ведення шкільної документації, виконання програм;
- Контроль за роботою класних керівників, предметних гуртків, спортивних секцій, клубів, студій.

Заходи по забезпеченню ефективності виховної роботи:

- Організація позакласної роботи з предметів;
- Робота з підвищення ефективності національно-патріотичного виховання;
- Організація та проведення загальношкільних годин спілкування;
- Робота по правовому та моральному вихованню школярів, попередження правопорушень, виховання свідомої дисципліни, культури поведінки;
- Заходи з естетичного виховання;
- Заходи з екологічного виховання;
- Заходи по забезпеченню ефективності фізкультурної, спортивно-масової роботи та допризывної підготовки.

Робота по проведенню огляду-конкурсу “Живи, книго!”. Бібліотечно-бібліографічні уроки.

Робота музеїв, картинної галереї.

Трудова підготовка і професійна орієнтація школярів, проведення навчальної практики.

Охорона здоров'я та життя дітей, пропаганда здорового способу життя, робота з попередження дитячого травматизму.

Заходи з техніки безпеки та охорони праці.

Організація харчування.

Діяльність соціально-психологічної служби.

Організація роботи з батьками.

Створення матеріально-технічних умов для роботи персоналу та навчання учнів. Зміцнення навчально-матеріальної бази.

Атестація педагогічних працівників та створення умов для здійснення підвищення кваліфікації.

10. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

На рівні школи розроблена система показників (внутрішній моніторинг), що дозволяє оцінювати те, наскільки ефективно реалізується освітня програма, тобто наскільки реальний "продукт" діяльності школи відповідає ідеальній "моделі" випускника. При цьому об'єктами, механізмами та термінами контролю є :

- кадрове забезпечення освітньої діяльності:
 - склад педагогічного колективу, планування наступництва,
 - підвищення кваліфікації педагогічних працівників (форма і вид проходження на вибір учителя) – не менше 150 годин протягом 5 років,
 - атестація – 1 раз на 5 років,
 - добровільна сертифікація – 1 раз на 3 роки,
 - участь у різних методичних заходах, конференціях, вебінарах, семінарах, конкурсах, коучингах, тренінгах, онлайн-курсах,
 - дистанційне навчання – протягом року,
 - наставництво.
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності:
 - наявність документів, визначених нормативно- правовими актами з питань освіти,
 - наявність необхідної кількості підручників та навчально-методичної літератури з усіх навчальних дисциплін для самостійної роботи та дистанційного навчання);
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності:
 - шкільні кабінети, класні кімнати,
 - спортзал,
 - бібліотека,
 - їдальня,
 - наявність інтернету.
- якість проведення навчальних занять:
 - вивчення системи роботи педагогічних працівників – 1 раз на 5 років,
 - тематичний контроль знань,
 - класно-узагальнюючий контроль – за потребою;

- персональний контроль, попереджувальний контроль (відносно роботи педагогів),
- вивчення документів, планів,
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей):
 - моніторингове дослідження загального середнього балу та ступеня навченості учнів (по школі, по класах та предметах),
 - вивчення рівня навчальних досягнень з предмета – 1 раз на 5 років,
- циклу предметів – за потребою, освітньої галузі – 1 раз на 5 років,
- різні види оцінювання, що відповідають «Критеріям оцінювання навчальних досягнень учнів», які є обов'язковою складовою навчальної програми з предмета - на кожному уроці), тематичне – в кінці кожної теми, семестрове – в кінці кожного семестру, річне – в кінці року, державна підсумкова атестація – в кінці навчального року, зовнішнє незалежне оцінювання – в кінці навчального року, результати участі у предметних та творчих конкурсах різного рівня – протягом навчального року, участь у спортивних змаганнях – протягом навчального року, інтелектуальних випробовуваннях – протягом навчального року.
- Порівняльний аналіз результатів зовнішнього оцінювання, складеного випускниками та їх річного оцінювання.
- продовження навчання (аналіз вступу у ВНЗ України та за її межами - 1 раз на рік).
- проведення самооцінювання освітньої діяльності закладу.
- опитувань учасників освітнього процесу.

Показники вимірювання реалізації освітньої програми розглядаються на засіданнях шкільних педагогічних спільнот, педагогічної ради. Вони є головним інструментом для оцінювання та коригування роботи школи. Узагальнюються в протоколах та рішеннях педагогічної ради та наказах по навчальному закладу.

З усіма учасниками освітнього процесу проведено інструктажі «Порядок дій під час оголошення сигналу «Повітряна тривога» та проведено відповідні тренування.

У закладі освіти створюються умови для харчування здобувачів освіти і працівників. Організація харчування у закладі освіти сприяє формуванню культури здорового харчування у здобувачів освіти .

Організація внутрішкільного контролю.

Адміністрація школи розуміє, що у світлі завдань, поставлених перед навчальним закладом, зростають вимоги до внутрішкільного контролю, тому діагностика, аналіз, зворотній зв'язок - це інструменти цілеспрямованого вивчення процесу співвідношення фактично досягнутих результатів навчально - виховного процесу із запланованими.

На якому б рівні не здійснювався контроль, відповідає вимогам:

- системність і систематичність, об'єктивність, конкретність і цілеспрямованість, вибір найдоцільніших видів,
- діалектичний підхід до вивчення та аналізу змісту роботи вчителів, обов'язковість та щоденність.

Для здійснення внутрішкільного контролю складено відповідний розділ річного плану роботи ліцею, в якому визначені питання, що підлягають контролю, терміни проведення перевірок, відповідальних за організацію перевірок, вказано, як буде підбито підсумки перевірки.

Адміністрація здійснює контроль за:

- виконанням розпоряджень та наказів керівних органів освіти,
- виконанням рішень педрад, розпоряджень, наказів по школі,
- станом викладання предметів,
- рівнем навчальних досягнень учнів,
- виконанням навчальних програм,
- якістю навичок читання,
- роботою з підготовки до ДПА та ЗНО/НМТ,
- веденням документації,
- станом учнівських зошитів та щоденників,
- роботою шкільних методичних об'єктів,
- станом відвідування школи,
- рівнем виховної роботи, роботою гуртків, секцій, клубів,
- якістю харчування,
- дотриманням Державних санітарних норм.

Адміністрація, плануючи роботу з підвищення ефективності внутрішкільного контролю, особливу увагу приділяє відвідуванню уроків. При відвідуванні уроку перевіряється якість і рівень виконання навчальних програм та навчальних досягнень учнів, використання активних, інтерактивних методів навчання, інноваційних технологій, організація самостійності роботи учнів, використання міжпредметних і внутріпредметних зв'язків, формування опорних знань, використання ІКТ тощо. Після відвідування уроку обов'язково робиться аналіз. Такий вид управлінської діяльності, як аналіз уроку, впливає не тільки на вчителя, але й на самого керівника, розвиваючи його діалектичне мислення, формуючи системне бачення уроку й всієї педагогічної дійсності.

З метою вироблення єдиних вимог у справі здійснення контролю за роботою педагогів з боку директора та заступників практикується спільне відвідування уроків та заходів.

Найчастіше використовуються такі види контролю:

- оглядовий (охоплення контролем різних учителів з метою моніторингу та мотивації),
- тематичний (охоплення контролем різних учителів з метою перевірки окремих питань),
- фронтальний (при вивченні системи роботи),
- попереджувальний (для недопущення помилок у роботі окремих учителів),
- персональний (за необхідністю)

При цьому застосовуються такі методи контролю: відвідування та аналіз уроків, бесіди, аналіз планів, проведення контрольних робіт, тестування, анкетування тощо.

У навчальному закладі роблять кроки щодо демократизації контролю за рахунок залучення до внутрішкільного контролю членів педагогічного колективу (учителів-методистів, голів ПС, членів методичної ради), морально-матеріального стимулювання, переведення ряду вчителів, які добились стабільного високого рівня знань, розвитку учнів, практично на режим самоконтролю.

Результати перевірок заслуховуються на засіданнях педагогічних рад, нарадах при директору, засіданнях ПС, видаються накази, в яких констатуються позитивні показники та недоліки.

Адміністрація ліцею організовує й координує зміст, форми й методи роботи з підвищення професійного рівня педагогів, пропагує новітні досягнення педагогічної науки, передового досвіду вчителів, надає практичну допомогу педагогам у підвищенні їх фахового

рівня.

Методична робота перебуває під постійним контролем адміністрації школи:

- корегується та затверджується План роботи предметних комісій;
- надається практична допомога головам предметних комісій учителів у організації їхньої роботи, а також здійснюється контроль за їх діяльністю;
- складаються, корегуються та контролюються:
 - перспективний план вивчення стану викладання предметів, відповідно до якого один раз на п'ять років адміністрацією школи вивчається та заслуховується на педагогічній раді стан викладання даного предмета;
 - перспективний графік проходження атестації педагогічними працівниками;
 - перспективний графік проходження курсової перепідготовки;
 - ведуться картки внутрішкільного контролю;
 - систематично проводяться методичні оперативні наради з учителями щодо вивчення інструктивних документів та методичних матеріалів, ознайомлення з керівними нормативними документами, результатами перевірок ведення шкільної документації;
 - перевіряється відповідність календарного планування вчителів навчальним програмам;
 - здійснюється контроль за використанням підручників, відповідно до переліку програм, підручників та навчальних посібників, рекомендованих МОН України для використання у загальноосвітніх навчальних закладах у відповідному навчальному році;
 - постійно проводиться індивідуальна робота з учителями шляхом співбесід, відповідних методичних консультацій з питань «Вибір методів навчання»;
 - координується робота щодо участі педагогів у Всеукраїнських фахових конкурсах;
 - здійснюється систематичний контроль за плануванням процесу підготовки учнів до предметних олімпіад. Аналізуються результати та визначаються нові задачі.

Важливу контролюючу функцію виконують педагогічні ради, на яких заслуховуються усі звіти про стан викладання предметів та приймаються стратегічні рішення. Згідно плану роботи школи на нарадах при директорові заслуховуються питання контролю за виконанням рішень педрад, розпоряджень та наказів

Вивчається робота класних керівників та вчителів-предметників 5-х класів з питання наступності навчання. З цього питання проводиться засідання Малої педагогічної ради, здійснюється аналіз, координується робота.

Ведеться систематична робота із самоосвіти шляхом ознайомлення з фаховими періодичними виданнями, Інтернет-сторінками та створюються умови для індивідуальної роботи вчителів над самостійно обраною темою. Контроль за цим процесом здійснюється через реалізацію технології «Портфоліо» із обов'язковим представленням презентації під час атестації.

11. Наукова робота та індивідуальні траєкторії навчання

У Дрогобицькому науковому лицейі ім. Б. Лепкого забезпечується індивідуальна робота із здібними та обдарованими учнями через диференціацію навчання, індивідуальні освітні траєкторії, роботу гуртків, залучення до конкурсів змагань, предметних олімпіад, конкурсів-захистів МАН.

Система роботи з обдарованими учнями є органічною сукупністю змісту, методів, форм, прийомів та засобів, які ставлять учня в умови суб'єкта творчої діяльності й забезпечують формування особистості як дослідника.

Робота з обдарованими дітьми вимагає належної змістової наповненості занять, зорієнтованості на новизну інформації та різноманітні види пошукової, розвиваючої, творчої діяльності. Зміст навчальної інформації має доповнюватись науковими відомостями, які вони можуть одержати в процесі виконання додаткових завдань у той же час, що й інші учні, але за рахунок вищого темпу обробки навчальної інформації.

Метод навчання — взаємопов'язана діяльність учителя та учнів, спрямована на засвоєння учнями системи знань, набуття умінь і навичок, їх виховання і загальний розвиток.

Під час навчання використовуємо пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний, проблемного виконання завдань, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький тощо. Серед методів навчання інформатики превалює метод проєктів, який передбачає спостереження, порівняння, експеримент, абстрагування, аналіз і синтез, пізнання від абстрактного до конкретного.

Цей метод допомагає заохочувати учнів до участі у пізнавальному процесі, навчити самостійно обирати тему, ставити ключові та тематичні питання, визначати мету, формулювати навчальну проблему, здійснювати збір інформації, планувати варіанти вирішення проблеми, робити висновки, аналізувати і оцінювати свою діяльність, здобуваючи новий навчальний і життєвий досвід. У процесі вивчення можуть бути використані різні за видами діяльності проєкти: дослідницькі, творчі, практико-зорієнтовані, інформаційні та ін.

Перед тим, як розпочати роботу над проєктом формулюються і визначаються завдання для пошуково-дослідницької діяльності. Вони обговорюються, коректуються вчителем, пропонуються ідеї, висуваються пропозиції як з боку учнів, так і вчителя. Автор проєкту визначає джерела інформації, збирає і аналізує її, формулює висновки. Результати проєктів оформляються у вигляді електронних презентацій, книг, альбомів, газет, відеофільмів, рекомендацій.

Метод дослідницького проєкту дає можливість організувати навчально-виховний процес як план діяльності учнів під керівництвом учителя, за допомогою якого цілеспрямовано формуються та розвиваються навички критичного мислення учнів. В позаурочний час учні розробляють навчальний дослідницький проєкт за самостійно обраною темою і створюють для нього електронне портфоліо за допомогою ІКТ: електронні або скановані документи, малюнки, схеми, діаграми, фотографії, звукові записи, відео файли, список інформаційних джерел та ін.

Формування компетентності учнів у проєктній діяльності, тобто їх здатностей мобілізувати знання в реальній життєвій ситуації, - найактуальніша проблема інноваційного підходу в роботі з обдарованими дітьми.

Форми роботи можуть бути фронтальні, індивідуальні та групові на уроках і в позаурочний час, факультативи, гуртки. Фронтальні заняття – дискусії, семінари, дебати, рольові ігри. Індивідуальні форми позакласної роботи передбачають виконання різноманітних завдань, участь в очних і заочних олімпіадах, конкурсах на кращу науково-дослідну роботу. Групові заняття – парні, груповий поділ класу з однаковим завданням, з різним завданням, із загальним звітом кожної групи перед усім класом.

Прийоми роботи з обдарованими учнями: виконання індивідуальних завдань, упровадження науково-дослідницької, пошукової, експериментальної, проєктної діяльності учнів, підвищення рівня самостійної роботи, рецензування відповідей, творчих робіт інших школярів на уроці і в позаурочній діяльності; виконання завдань, розрахованих на

використання додаткових джерел інформації. Домашні завдання повинні мати творчий, диференційований характер.

Докорінний перегляд існуючих засобів навчання спричинила поява інформаційних технологій на електронних носіях, які підтримують мету інформатизації освіти: забезпечення доступності знань, розвиток інтелектуальних і творчих здібностей учнів на основі індивідуалізації навчання, інтенсифікації навчального процесу тощо. Усе це переконує в необхідності розробки ефективних методів і засобів комп'ютерного навчання інформатики,

яке сприятиме піднесенню рівня зацікавленості учнів у процесі навчання, розвиватиме його інтерес до предмета, привчатиме ефективно використовувати нові технології під час навчання. Під час вивчення інформатики учні навчаються чітко та впевнено виконувати основні завдання, доводячи до автоматизму виконання комп'ютерних операцій; орієнтуватися на необхідність самостійно міркувати, аналізувати, робити висновки, будувати гіпотезу та доводити її шляхом досліджень та експериментів.

Для вирішення поставлених задач обираємо два напрями роботи: упровадження проблемного навчання і залучення учнів до пошуководослідницької діяльності.

Формулювання проблеми можливе лише за наявності в учнів необхідного обсягу знань, умінь і навичок, позитивного ставлення до навчання. Проблемне навчання активізує мислення, спрямовує особистість на творчий пошук істини в процесі навчальної діяльності. Проблемні ситуації на уроках інформатики є невід'ємною частиною процесу навчання та важливим засобом його активізації, оскільки передбачають здійснення учнем самостійної навчальної діяльності.

Саме оцінно-орієнтаційна діяльність учнів, яка передбачає не запам'ятовування готових істин, а роздумування, аналізування, самостійне розв'язання різноманітних проблемних ситуацій є вирішальним фактором у формуванні критичного мислення.

Учні вводять у проблемні ситуації за допомогою проблемних завдань чи запитань, логічно пов'язаних зі змістом навчального матеріалу. Проблемне запитання має бути такою мірою складним, щоб викликати потребу пошуку нового, і такою мірою доступним, щоб учень прийняв його і міг самостійно шукати відповіді на нього. Виклад навчального матеріалу повинен виходити з проблемної ситуації і відповідати пізнавальній потребі, що виникла.

Поширеним на уроках інформатики є частково-пошуковий метод, під час застосування якого учні вирішують проблеми за допомогою вчителя. Сам педагог створює і формулює проблему, намічає шляхи її вирішення, допомагає перевірити правильність висновків. Саме проблемне навчання вчить думати логічно, науково, формує не просто знання, а знання-переконання, які є основою для формування наукового світогляду, формує в учнів елементарні навички пошукової, дослідницької діяльності, розвиває позитивне ставлення, інтерес педмету.

У процесі пошуково-дослідницької діяльності формуються вміння формулювати проблеми. Наприклад: Яким стане суспільство у майбутньому, якщо надалі не будуть поширюватися інформаційні технології? Що було б, якби не було комп'ютерів? Чому важливо навчитися відрізняти «хороші» сайти від «поганих»? Як комп'ютерна грамотність може допомогти у майбутньому житті?

Ліцеїсти навчаються ставити мету і завдання, висувати гіпотезу, вибрати і використовувати методи дослідження, збирати і аналізувати інформацію, самостійно планувати діяльність за етапами, обґрунтовувати власну точку зору, оцінювати власну

діяльність. Формуванню дослідницьких умінь сприяє: виконання завдань, які вирішуються за допомогою методу спостереження та прийомів розумової діяльності (аналізу, синтезу, зіставлення, виділення головного, знаходження й пояснення причиново-наслідкових зв'язків, узагальнення та систематизація, класифікація); виконання завдань на проведення дослідження; створення індивідуальних та колективних дослідницьких проектів.

На сучасному етапі перед кожним вчителем стоїть завдання своєчасно знайти, зберегти й розвинути в дітях індивідуальні та творчі здібності, природні задатки, сформувані творчу особистість, обдарованість і талант.

12. Перелік модельних навчальних програм та навчальних програм

Для виконання освітніх програм школи на 2023/2024 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти - "модель" випускника.

Перелік навчальних програм щорічно переглядається на засіденнях професійних спільнот відповідно до наказів та методичних рекомендацій МОН України, за ними складається календарно-тематичне планування вивчення предметів

ДОДАТОК № 8

Основна школа, 5-6 класи

Перелік модельних навчальних програм

№з/	предмет	назва програми	автори
1	Українська мова	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.
2	Українська література	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Яценко Т.О., Качан Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А
3	Зарубіжна література	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудницька Н.П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.
4	Інформатика	Модельна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.
5	Англійська мова	Модельна програма «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.

6	Етика	Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ашортія Є.Д., Бакка Т.В., Желіба О.В., Козіна Л.Є., Мелешенко Т.В., Щупак І.Я.) ометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю
7	Здоров'я, безпека, добробут	Модельна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л
8	Математика	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Бурда М. І., Васильєва Д. В Істер О.С.
9	Вступ до історії України та громадянської освіти	Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Васильків І.Д., Димій І.С., Шеремета Р.В.
10	Технології	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Тугашинський В.І.
11	Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші
12	Друга іноземна мова	Модельна навчальна програма «Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М.Р., Глинюк Л. М., Браун Є. Л
13	Друга іноземна мова	Модельна навчальна програма «Польська мова. 5-9 класи (початок вивчення з 5-го класу)» для закладів загальної середньої освіти	Мацькович М.Р., Калуські Томаш-Аркадіуш, Калуська Р.Ю.
14	Мистецтво	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М., Просіна О. В.
5	1 «Пізнаємо природу» (інтегрований курс)»	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу. 5–6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Біда Д. Д.
6	1 Географія	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р., Гільберг Т. Г., Даценко Л. М.
1	Міжгалузеві	Модельна навчальна програма	Бутурліна О.В., Артем'єва О.Є.

7	інтегровані курси	«STEM. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	
8	1 Спецкурс	ЛОГІКА Програма факультативного курсу для 5 – 9 класів	Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах комісією математики Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, автори: Буковська О.І., Васильєва Д. В. (лист Інституту модернізації змісту освіти від 10.07.2020 №22.1/12-Г-557)
9	1 Спецкурс	Музейна педагогіка	Філіпчук Н.О. Музейна педагогіка: навчальна програма спецкурсу; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України – Київ: Талком, 2020. – 30 с.
0	2 Спецкурс	Практична фонетика	Укладачі: Харкавців І.Р. Кекош М.Л., Мецан І.В. Затверджено науково-методичною радою ДДПУ ім. І. Франка (Протокол №6 від 13.06.2023)
1	2 Спецкурс	Аналітичне читання	Укладачі: Кекош М.Л., Ластов'як Н.Я., Харкавців І.Р. Затверджено науково-методичною радою ДДПУ ім. І. Франка (Протокол №6 від 13.06.2023)
2	2 Спецкурс	Сталий розвиток	Авторська програма вчителя О. Сливінської.
3	2 Спецкурс	Риторика	Авторська програма вчителя Р. Кабацького. на основі навчального посібника «Золотоуст» допущеного Міністерством освіти України» автор: Г.М. Сагач Розглянута науково-методичною радою ліцею (Протокол методичної ради від 06.06.2023 №2)

ДОДАТОК № 9**7-9 класи****Програми затверджені наказом МОН України від 07.06.2017 №804, від 03.08. 2022 року № 698**

базуються на складених у 2012 р. /наказ МОН №664 від 06.06.12р./,
розвантажені у 2015-2016рр. /накази МОН за № 100 від 06.02.15р., № 617 від 03.06.16р./,

оновлені у 2017р. /накази МОН №52 від 13.01.17р., №201 від 10.02.17р.,
у 2022р./накази МОН №698 від 03.08.2022 року (програми з предметів: історія України, всесвітня істрія, географія, зарубіжна література,основи здоров'я, фізична культура, основи правознавства)

Предмет	л	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
Українська мова	-9	Укладачі: Г.Т.Шелехова, М.І.Пентилюк, В.І.Новосьолов та інші. Розвантаження: Г.Т.Шелехова, Н.Б. Голуб та інші. Робоча група, яка здійснювала оновлення: О.П. Глазова, Ю.О.Романенко та інші
Українська література	-9	Авторський колектив 2012р.: Р. В. Мовчан, К.В. Таранік-Ткачук, М. П. Бондар, Розвантажували програму: Н. І. Шинкарук, Р. В. Мовчан, Л. Т. Коваленко... Оновлювали: С. Р. Молочко, Н. В. Михайлова, О. Ю. Котусенко, А. М. Фасоля, Д. І. Дроздовський, О. М. Ратушняк, В. Р. Півторак, А. В. Білоус, Т. В. Стус.
Історія України. Всесвітня історія	-9	У 2012 р. програми уклали: Пометун ОІ, Атамась ОВ, Власов ВС, Гаврилюк ЖМ, Євтушенко РІ, Комаров ЮС, Костюк ІА, Ладиченко ТВ, Малієнко ЮБ, Ставнюк ВВ, Ткаченко ВВ, Тимченко АІ. У 2017 р. оновлювали: Мудрий ММ, Пастушенко РЯ, Бурлака ОВ, Євтушенко РІ, Ксьондзик ТМ, Майданик ОГ, Хлипавка ЛМ, Щупак ІЯ. Внесено зміни: наказ МОН України №698 від 03.08.2022 року
Основи правознавства		<i>Програму підготували:</i> Т.Ремех та члени робочої групи, що здійснюють супровід програми: О.Муза, Р. Євтушенко, В. Сутковий, Т. Зорнік, Л.Лоха, В.Силенко. Внесено зміни: наказ МОН України №698 від 03.08.2022 року
Біологія	-9	Модератор оновлення 2017р.: О.Г.Козленко. Члени авторської групи: Шаламов Р.В., Брайловська І.М., Віркун В.О., Дем'янчук І.М., Кононенко Л.М., Матяш Н.Ю., Серета Т.В., Скрип В.В., Фіцайло С.С.
Географія	-9	У 2012 році програму склали: Я. Б. Олійник, Р. В. Гладковський, Л. М. Даценко, Н. І. Забуга, В. І. Кудирко, Л. О. Кухар, Н. В. Муніч, Г. Є. Уварова. У 2015 році внесли зміни: Я. Б. Олійник, І. М. Вітенко, В. Г. Гаврилюк, Т. Г. Гільберг, Л. М. Даценко, Г. Д. Довгань, Н. І. Забуга, С. Г. Коберник, Р. Р. Коваленко, В. І. Кудирко, Т. Д. Магалецька, Н. В. Муніч, Т. Г. Назаренко, О. Ф. Надтока, О. М. Приймак, Т. І. Рихлик, О. І. Слюсар, В. В. Совенко, О. Г. Стадник, Г. Є. Уварова. Оновили у 2017р.: І. М. Вітенко, Л.М.Булава, Р.

			В. Гладковський, Т. Г. Гільберг, М. В. Бобровський, Г.І.Карпюк, В. І. Кудирко, Т. В. Уманська, О. І. Слюсар, Т. К. Сокол, І. В. Фастов, О. О. Козачук, І. М. Ільницький. Внесено зміни: наказ МОН України №698 від 03.08.2022 року
.	Зарубіжна література	-9	Авторський колектив 2012р.: О. М. Ніколенко, К. В. Таранік-Ткачук, С. П. Фоміна, О. В. Ревнивцева, Т. П. Сегеда, Н. В. Онищенко. Розвантажували: І. В. Мегедь, Л. П. Юлдашева, О. Ю. Котусенко, О. В. Гайдамака, С. Є. Голяс, О. В. Гученко, І. І. Звершховська, М. В. Коровай, Ж. В. Костюк, Ю. І. Лонська, В. Г. Макаренко, О. М. Ніколенко, Н. В. Онищенко, Н. І. Підгорна, О. В.Пітерська, О. О. Семенюк, В. В. Снегірьова, Л. В. Тарнавська, С. О. Тіхоненко, В. І. Ткаченко, В. Г. Турянця, Н. В. Химера, О. М. Хрипун. Оновлення здійснили: Л. П. Юлдашева І.О.Смірнова С. І. Горбачов, Т. П. Матюшкіна, О. В.Пітерська Внесено зміни: наказ МОН України №698 від 03.08.2022 року
.	Інформатика	-9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів – для учнів, які вивчали інформатику з 2 класу. Наказ МОН України № 804 від 07.06.2017. Підготували у 2015–2016 рр.: М.І. Жалдак, Ю.В. Горошко, О.В. Коршунова, Б.В. Кудренко, Н.В. Морзе, С.В. Мотурнак, Т.В. Нанаєва, Г.О. Проценко, Й.Я. Ривкінд, В.В. Шакотько, І.О. Завадський, В.В. Лапінський, А.В. Паньков. Оновлювали: І.О. Завадський, О.В. Пасічник, Н.А. Саражинська, О.О. Богатирьов, С.М. Бондаренко, Л. В. Булігіна, Г.Ю. Громко, О.Б. Коротка, Б.В. Кудренко, В.В. Лапінський, Л.В. Палюшок, Л.М. Федор.
.	Математика	-9	Укладачі(2012р.): М. І. Бурда, Ю.І. Мальований, Є.П. Нелін, Д.А. Номіровський, А.В. Паньков, Н.А. Тарасенкова, М.В. Чемерис, М.С. Якір. У розвантаженні брали участь: М.І. Бурда, А.В. Паньков, М.С. Якір, Д.А. Номіровський. Над оновленням працювали: М.І. Бурда, Б.В. Кудренко, О.Я. Біляніна, А.І. Азаренкова, О.І. Буковська, Т.С. Кіндох, О.С. Лисенко, А.В. Милянник, Н.В. Панова, А.В. Паньков.
0.	Мистецтво.	-9	Укладачі (2012 рік): Л. Масол, О. Коваленко, Г. Сотська, Г. Кузьменко, Ж. Марчук, О. Константинова, Л. Паньків, І. Гринчук, Н. Новикова, Н. Овіннікова. Розвантаження 2015 року не було. Оновили: О. Гайдамака, Н. Лемешева, Т. Абрамян, О. Гусєва, О. Коваль, М. Скиба, Т. Шлєєнкова.
1.	Трудове навчання	-9	Укладачі: В.К.Сидоренко, Н. І. Боринець, Д. В. Боровик, В. М. Гащак, Е. М. Даниліна, С. М. Дятленко, Р. М. Лещук, Н. Б. Лосина, Т. С. Мачача, Н. М. Павич, А. І. Терещук, І. Ю. Ходзицька, В. В. Юрженко. Розвантажували: Н. І. Боринець, Д. В. Боровик, С. М. Дятленко, Н. Б. Лосина, О. Ю. Медвідь, О. В. Мельник, Н. М. Павич, О. М. Пархоменко, Т. С. Попова, Ю. М. Приходько, А. І. Терещук, В. І. Туташинський, І. Ю.

			Ходзицька, Ю. В. Палій. Оновлювали: А. І. Терещук, В. В. Бурдун, С. М. Дятленко, Н. М. Павич, В. М. Гащак, О. Ю. Медвідь, Ю. В. Палій, О. С. Ковальчук, В. В. Крімер, Р. М. Лещук, М. Д. Палійчук, І. Ю. Ходзицька.
2.	Іноземна мова	-9	Авторський склад за редакцією <i>В.Г.Редько</i> . Розвантаження: В.Г.Редько, О.Д.Карпюк, О.Я.Коваленко, А.М.Несвіт, І.В.Самойлюкевич. Оновлення: <i>Самойлюкевич І.В., Шаленко О.П., Габовда А.М., Рацюк О.І., Харченко Н.І.</i>
3.	Основи здоров'я	-9	Укладачі: Т. Є. Бойченко, Т. В. Воронцова, О. Л. Москаленко, В. В. Дерев'янка, В. С. Пономаренко, Н. М. Поліщук, С. С. Фіщайло. Над оновленням працювали: О. І. Шиян, Т. Г. Боса, О. А. Спірке, О. І. Шаповал Внесено зміни: наказ МОН України №698 від 03.08.2022 року
4.	Фізика	-9	Програму/2012р./склали: <i>О. І. Ляшенко, В. Г. Бар'яхтар, Л. Ю. Благодаренко, М. В. Головка, Ю. І. Горобець, Т. М. Засекіна, В. Д. Карасик, О. В. Ліскович, М. Т. Мартинюк, І. Ю. Ненашев, Н. А. Охрименко, В. Д. Сиротюк, М. І. Шут.</i> У 2015 році внесли зміни: <i>О. І. Ляшенко, В. Ф. Заболотний, Л. М. Заседка, Т. В. Дерід, І. Ю. Ненашев, І. С. Чернецький, Л. Є. Шиховцева, С. С. Фіщайло.</i> Оновлювали(2017 рік): <i>В. В. Гудзь, Т. М. Засекіна, Ю. Я. Пасіхов, О. В. Ліскович, І. Ю. Ненашев, О. Ю. Зінковський, Н. М. Гончаренко, В. Л. Бузько</i>
6.	Хімія	-9	Укладачі програми (2012 р.): Величко Л.П., Дубовик О.А., Котляр З.В., Муляр С.П., Павленко В.О., Свинко Л.Л., Титаренко Н.В., Ярошенко О.Г. У розвантаженні програми (2015 рік) брали участь: Величко Л. П., Дубовик О.А., Новченкова К.Д., Павленко В.О., Свинко Л.Л., Титаренко Н.В., Філоненко І.О., Фіщайло С.С. Над оновленням програми (2017 рік) працювали: Величко Л.П., Дубовик О.А., Бобкова О.С., Баланенко В.В., Пугач С.В., Рогожнікова О.В.
7.	Фізична культура	-9	Укладачі: Т. Ю. Круцевич, Л. А. Галенко, В. В. Дерев'янка, С. М. Дятленко, А. І. Ільченко, Н. С. Кравченко, І. Х. Турчик, С. М. Чешейко. Оновлювали: М. В. Тимчик, Є. Ю. Алексійчук, В. В. Дерев'янка, Т. А. Дмитрієва, Е. А. Єрмоменко, І. Р. Захарчук, О. М. Лакіза, В. О. Сілкова Внесено зміни: наказ МОН України №698 від 03.08.2022 року
	Музичне вистецтво	-8	Укладач Л.Г. Кондратова. Програма музичне вистецтво. 5-9 класи. Затверджена наказом МОН від 07.07.2017 № 804
	Образотворче мистецтво. Спецкурс	-8	ПРЕКРАСНЕ ДОВКОЛА НАС 5-7 КЛАСИ (навчальна програма факультативного курсу з образотворчого мистецтва) Автор: Добей Ганна Миколаївна «Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах» (Протокол №4 від 20 жовтня 2011 року) за рішенням комісії дисциплін художньо-естетичного циклу Науково-методичної Ради з питань освіти МОН молоді та спорту України (лист ПТЗО від 10.02.2012 року №14.1/12-Г-37)

Дрогобичезна авство (факультативний курс)		Авторська програма вчителів історії Дрогобиччини. Рекомендована методичною радою відділом освіти виконавчих органів Дрогобицької міської ради Львівської області 11.02.2020р.
спецкурс «Аналітичне читання англійською мовою» для 6-8 класів	-8	Укладачі: Харкавців І.Р., Кекош М.Л., Ластов'як Н.Я.
Спецкурс «Комунікативна граматики англійської мови» для 9-10 класів		Автори: Кекош М.Л., Харкавців І.Р.

Профільна школа, 10- 11 класи

Затверджені наказами Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407,
від 03 серпня 2022 року № 698

«Про надання грифу МОН навчальним програмам для учнів 10-11 класів ЗЗСО»;
Склад робочих груп із розроблення навчальних програм затверджено наказом МОН №
451 від 22.03.17р.

введені в дію з 01.09.2018р.

оновлені у 2022р./наказ МОН №698 від 03.08.2022 року (програми з предметів: історія України, всесвітня історія, громадянська освіта, географія, зарубіжна література, фізична культура, захист України)

Предмет	Кл ас	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
Українська мова (рівень стандарт)	10А, 10В, 11А, 11В	Автори: Голуб Н.Б., Котусенко О.Ю., Горошкіна О.М., Новосьолова В.І., Романенко Ю.О., Кондесюк Т.В., Король О.М., Тарасенко О.О., Сергєєва Н.В., Ткачова Г.В.,
Українська мова (профільний рівень)	10Б, 11Б	Автори: Мацько Л. І., Груба Т. Л., Семенов О. М., Симоненко Т. В. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки № 1407 від 23 жовтня 2017 року.
Українська література (рівень стандарт)	10-11	Авторський колектив: Р.В. Мовчан, С.Р.Молочко, Д.І. Дроздовський, Л.Т.Коваленко, А.М. Фасоля, В.І. Цимбалюк,
Історія України (рівень стандарт)	10-11	Укладачі програми (відповідно до наказу МОН України від 24.02.2017 № 310 «Про розроблення навчальних програм для старшої школи»): Мудрий М,М., Байкеніч Г.В., Баханов К.О., Бурлака О.В., Гирич І.Б., Євтушенко Р.І., Кендзьор П.І., Ксьондзик Т.М., Майданик О.Г., Митрофаненко Ю.С., Осмолівський С.О., Пастушенко Р.Я., Руккас А.О., Скальський В.В., Хлипавка Л.М., Черевко О.С., Щупак І.Я, Внесено зміни: накази МОН № 236 від 21.02.2019р.,

			№698 від 03.08.2022 року
..	Всесвітня історія (рівень стандарт)	10-11	Укладачі програми (відповідно до наказу МОН України від 24.02.2017 № 310 «Про розроблення навчальних програм для старшої школи»): Мудрий М.М., Байкеніч Г.В., Баханов К.О., Бурлака О.В., Гирич І.Б., Євтушенко Р.І., Кендзьор П.І., Ксьондзик Т.М., Майданик О.Г., Митрофаненко Ю.С., Осмоловський С.О., Пастушенко Р.Я., Руккас А.О., Скальський В.В., Хлипавка Л.М., Черевко О.С., Щупак І.Я, Внесено зміни: наказ МОН України №698 від 03.08.2022 року
.	Правознавство (профільний рівень)	10В, 11В	Навчальна програма з правознавства (профільний рівень) для 10-11 класів загальноосвітніх шкіл, Затверджена Наказом Міністерства освіти і науки № 1407 від 23 жовтня 2017 року
.	Зарубіжна література (рівень стандарт)	10-11	Автори: Л.П. Юлдашева О.М. Ніколенко. О.О. Ісаєва,Ж.В. Клименко, Ю.І. Ковбасенко, В.В.Снегірьова, А.О.Мельник, О.В.Орлова, О.К.Бицько; О.В.Гученко, І.І.Звершховська, Ж.В. Костюк, В.Г.Макаренко, Н.В.Онищенко, Н.І.Підгорна, О.В. Пітерська, Т.П.Сегеда, О.О.Семенюк, І.О.Смірнова, С.О.Тіхоненко, В.Г. Турянця. Внесено зміни: наказ МОН України №698 від 03.08.2022 року
.	Алгебра і початки аналізу (проф.рів.)	10-11	Склад робочої групи: Номіровський Д.А., Білянїна О.Я., Гвоздецька Ю.В., Кирдей І.Д., Кіндюх Т.С., Паньков А.В., Прокудіна Т.М., Юхта Ю.В., Якір М.С.
.	Геометрія (проф.рівень)	10-11	Склад робочої групи: Швець В.О., Білянїна О.Я., Паньков А.В., Полонський В.Б., Тарасенкова Н.А., Якір М.С., Яценко С.Є.
.	Біологія і екологія (рівень стандарт)	10-11	Склад робочої групи: Балан П.Г., Белявська О.В., Заморока А.М., Зінченко О.П., Каліберда М.С., Карпенко С.І., Кулай А.Р., Мамчур Є.І., Матяш Н.Ю., Мироненко І.В., Музика Д.І., Сліпчук І.Ю., Соколенко В.Л., Фіцайло С.С., Яковлева Є.В.
0.	Фізика. Астрономія (рівень стандарт)	10-11	<i>Затверд. наказом МОН України за № 1539 від 24.11.2017р. Авторський колектив під керівництвом Ляшенка О. І.</i>
1.	Географія (рівень стандарт)	10-11	Склад робочої групи: Олійник Я.О., Варакута О.М., Бобровський М.В., Гладковський Р.В., Забуга Н.І., Заячук М.Д., Зінкевич М.В., Ільницький І.М., Капіруліна С.Л., Карпюк Г.І., Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р., Надтока О.Ф., Совенко В.В., Стадник О.Г., Уварова Г.Є., Шуканова А.А. Внесено зміни: наказ МОН України №698 від 03.08.2022 року
2.	Хімія (рівень стандарт)	10-11	Автори: Дубовик О.А., Бобкова О.С., Вороненко Т.І., Глазунов М.М., Іваха Т.С., Рогожкіна О.В.
3.	Фізична культура (рівень стандарт)	10-11	Автори: Тимчик М.В., Алексейчук Є.Ю., Деревянко В.В., Довбуш М.І., Єрмолова В.М., Сілкова В.О. Внесено зміни: наказ МОН України №698 від

			03.08.2022 року
4.	Іноземна мова	10-11	Автори: Балог С.Т., Білоус Г.В., Закусило Т.В., Редько В.Г., Самойлюкевич І.В.
5.	Захист України (рівень стандарт)	10-11	Автори: Лелека В.М., Алексеїчук Є.Ю., Бахтін А.М., Гудима А.А., Гулько В.І., Гладковський Р.В., Єпіфанцев І.В., Качуровський В.С., Козаченко С.І., Коломоєць Г.А., Крилюк В.О., Жевага С.І., Назаренко А.П., Павлов В.Б., Павлов С.С., Поліщук В.М., Судніков О.І., Фука М.М., Хараху С.О., Ягнич Г.Й. Внесено зміни: наказ МОН України №698 від 03.08.2022 року
6.	Інформатика (рівень стандарт)	10Б, 10В, 11Б, 11В	Автори: Громко Г.Ю., Бабій М.Г., Бондаренко С.М., Горбачов С.І., Грінєвич Г.І., Завадський І.О., Коршунвоа О.В., Кудренко Б.В., Лапінський В.В., Паньков А.В., Пасічник О.В., Пилипчук О.П., Ривкінд Й.Я., Соколюк Т.Ю., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.
7.	Інформатика (профільний рівень)	10А, 11А	Автори: Громко Г.Ю., Бабій М.Г., Бондаренко С.М., Горбачов С.І., Грінєвич Г.І., Завадський І.О., Коршунвоа О.В., Кудренко Б.В., Лапінський В.В., Паньков А.В., Пасічник О.В., Пилипчук О.П., Ривкінд Й.Я., Соколюк Т.Ю., Чернікова Л.А., Шакотько В.В. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки № 1407 від 23 жовтня 2017 року.
8.	Мистецтво (рівень стандарт)	11	Автори: Абрамян Т.О., Аристова Л.С., Гайдамака О.В., Гараздовська М.Т., Гречана О.І., Гурин О.М., Новикова Н.В., Пірог А.Г., Просіна О.В.
9.	Спецкурс «Англійська мова у сфері ІТ» для 10 класу	10А	Укладач: Ластов'як Н.Я..
0.	Спецкурс «Комунікативна граматика англійської мови» для 9-10 класів	10Б, 10В	Автори: Кекош М.Л., Харкавців І.Р.
1.	Спецкурс «Комплексна підготовка до складання іспитів з англійської мови» для 11 класу	11	Автори: Кекош М.Л., Харкавців І.Р.

Навчальний заклад забезпечений підручниками з переліку, зазначених у листі МОН від 14.09.2022 №1/10686-22 “Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2023/2024 навчальному році”:

Основна школа 5-9 класи

5 клас

Назва підручника, автор	Рік видання
"Досліджуємо історію і суспільство" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Васильків І. Д.)	2023
"Інформатика" підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І, Чернікова Л.А., Шакотько В.В.)	2019
"Пізнаємо природу" підручник інтегр. Курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Янкавець О.О., Дубчак О. Д., Ільченко Г. В.)	2023
«Англійська мова (5-й рік навчання)» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Карпюк О.Д., Карпюк К.Д.)	2023
«Математика» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Бевз Г. П., Бевз В. Г., Васильєва Д. В., Владімірова Н. Г.)	2022
«Здоров'я, безпека та добробут» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Тагліна О. В.)	2023
«Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л.М.)	2023
«Українська література» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Авраменко О.М.)	2018
«Українська мова» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Голуб Н. Б., Горошкіна О.)	2022
«Світова література» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О. М.)	2013
«Етика» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мелещенко Т.В., Желіба О.В., Бакка Т.В., Ашортія Е.Д.)	2023
«Французька мова (1-й рік навчання)» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт.Чумак Н. П.)	2023
«Німецька мова» (1-й рік навчання)» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Сотникова С. І.)	2023
«Польська мова (1-й рік навчання)» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мацькович М.)	2023
«Технології» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ходзицька І. Ю.)	2023
«Образотворче мистецтво» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Калініченко О. В.)	2013
«Музичне мистецтво» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратова Л.Г.)	2013
High Note (Fnnf Cole, Road Kricker)	2020

6 клас

Назва підручника, автор	Рік видання
" Досліджуємо історію і суспільство" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О. І.)	2023
"Інформатика" підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт.Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.)	2023

«Англійська мова» (6-й рік навчання) (авт. Карп'юк О.Д., Карпюк К.Т.)	2023
«Пізнаємо природу» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Біда Д.)	2023
«Географія» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Запотоцький С.П., Зінкевич М.В., романишин О.В., Титар Н.М. та ін.)	2023
«Математика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти. (авт. Істер О. С.),(у 2-х частинах)	2023
«Етика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мартинюк О.О.)	2023
«Здоров я, безпека та добробут» (авт. Воронцова Т.В., Пономаренко Т.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.В., Андрук Н.В.)	2023
«Зарубіжна література» підручник для 6 клас закладів загальної середньої освіти (авт. Мілянська Н.)	2023
«Технології» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С. та ін.)	2023
«Українська література» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Авраменко О.М.)	2023
«Українська мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Голуб Н. Б.)	2023
«Образотворче мистецтво» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Железняк С.М.)	2014
«Музичне мистецтво» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратова Л.Г.)	2014
«Французька мова (2-й рік навчання)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт.Чумак Н. П.)	2014
«Німецька мова» (2-й рік навчання)» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Сотникова С. І.)	2014
«Польська мова (2-й рік навчання)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Квятковська К.)	2023
Solutions Elementary and Edition (Tim Falla, Paul A Devis)	2015

7 клас

Назва підручника, автор	Рік видання
"Біологія" підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Остапченко Л.І. та ін.)	2015
"Географія" підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Бойко В.М., Міхелі С.В.)	2020
"Географія" підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гільберг Т.Г.)	2016
"Інформатика" підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.)	2020
"Трудове навчання (для дівчат)» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Ходзицька І. Ю. та ін.)	2015
"Трудове навчання (для хлопців)» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Терещук Б.М., Дятленко С.М., Гащак В.М., Лещук Р.М.)	2015

"Хімія" підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Савчин М.-В.М.)	2015
"Хімія" підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Попель П.)	2020
«Алгебра» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Мерзляк А.Г., Полонський В.Б, Якір М.С.)	2015,2020
«Англійська мова (7-й рік навчання)» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Карпюк О.Д.)	2015,2020
«Всесвітня історія» підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О.І.)	2020
«Геометрія» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів авт. Мерзляк А.Г. та ін.)	2015
«Зарубіжна література» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Волощук Є.В., Слободянюк О.М.)	2015, 2020
«Історія України» підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Дрібниця В.О., Щупак І.Я.)	2020
«Історія України» підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Хлібовська Г.М.)	2020
«Музичне мистецтво» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Масол Л.М., Аристова Л.С.)	2015
«Мистецтво» (інтегр. курс) підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Масол Л.М.)	2020
«Образотворче мистецтво» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Рубля Т. Є.)	2015
«Основи здоров'я» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бех І. Д. та ін.)	2015
«Українська мова» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Заболотний О.В.)	2015
«Українська література» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Авраменко О. М.)	2015, 2020
«Фізика» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бар'яхтар В.Г., Довгий С.О., Божинова Ф.Я., Горобець Ю.І., Ненашев І.Ю., Кірюхіна О.О.; за редакцією Бар'яхтара В.Г., Довгого С.О.)	2015
«Французька мова (3-й рік навчання)» підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти (авт.Чумак Н. П.)	2020
«Німецька мова» (3-й рік навчання)» підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Сотникова С. І.)	2015,2020
High Note 2 (Lisa Darrand, Road Kricker)	2020

8 клас

Назва підручника, автор	Рік видання
«Алгебра» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Мерзляк А. Г.)	2021
«Англійська мова (8-й рік навчання)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Несвіт А.)	2016
«Біологія» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Матяш Н.Ю., Остапченко Л.І., Пасічніченко О.М., Балан П.Г.)	2016
«Географія» підручник для 8 класу закладів загальної	2021

середньої освіти (авт. Бойко В. М., Дітчук І. Л., Заставецька Л. Б.)	
«Зарубіжна література» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Паращич В.В.)	2016
«Основи здоров'я» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів» (авт. Бех І. Д.)	2016
«Трудове навчання (обслуговуючі види праці)» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Ходзицька І. Ю.)	2016
«Трудове навчання (технічні види праці)» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Терещук А.І.)	2016
«Українська література» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Авраменко О. М.)	2021
«Українська мова» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Авраменко О.М., Борисюк Т.В., Почтаренко О.М.)	2021
«Фізика» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Бар'яхтар В.Г., Довгий С.О., Божинова Ф.Я., Кірюхіна О. О. (за ред. Бар'яхтара В. Г., Довгого С. О.))	2021
«Всесвітня історія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ладиченко Т. В.)	2021
«Інформатика» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й.)	2021
«Історія України» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Власов В.)	2021
«Геометрія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мерзляк А. Г.)	2021
«Хімія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Савчин М.М.)	2016,2021
«Мистецтво» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Кондратова Л. Г.)	2016
«Французька мова (4-й рік навчання)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт.Чумак Н. П.)	2016
«Німецька мова» (4-й рік навчання)» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Басай Н.)	2016
High Note №3 (Anna Cole Lynoda Edwards, Jone Bowie)	2020

9 клас

Рік видання	
	«Алгебра» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Мерзляк А. Г.)
	«Англійська мова у спілкуванні» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Склярєнко Н. К. та ін.)
	«Біологія» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Остапченко Л.І., Балан П.Г., Поліщук В.П.)
	«Всесвітня історія» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Гісем О. В.)
	«Географія» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Кобернік С. Г.)
	«Геометрія» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Мерзляк А. Г.)

«Зарубіжна література» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Волощук Є В.)	2017
«Інформатика» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Морзе Н.В., Барна О.В., Вембер В.П.,)	2017
«Історія України» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Гісем О. В.)	2017
«Мистецтво» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Масол Л.М.)	2017
«Основи здоров'я» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бех І.Д., Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Страшко С.В.)	2017
«Основи правознавства» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Наровлянський О. Д.)	2017
«Трудове навчання (обслуговуючі види праці)» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Мачача Т.С., Стрижова Т.В.)	2017
«Трудове навчання (технічні види праці)» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Терещук А. І.)	2017
«Українська література» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Авраменко О.М.)	2017
«Українська мова» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Авраменко О.М.)	2017
«Фізика» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Бар'яхтар В.Г., Довгий С.О., Божинова Ф.Я., Кірюхіна О.О.)	2017
«Хімія» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Савчин М. М.)	2017
«Французька мова (5-й рік навчання)» підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Чумак Н. П.)	2017
«Німецька мова (5-й рік навчання)» підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Басай Н.)	2017
High Note №3 (Anna Cole Lynoda Edwards, Jone Bowie)	2020

III ступінь, 10-11 класи

10 клас

Назва підручника, автор	Рік видання
«Алгебра і початки аналізу (профільний рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Полонський В.Б., Якір М.С.)	2018
«Алгебра і початки аналізу (профільний рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О. С.)	2018
«Математика: алгебра і початки аналізу та геометрія (рівень стандарт)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мерзляк А.Г.)	2018
«Англійська мова (10-й рік навчання, рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Карпюк О.Д.)	2018
«Біологія і екологія (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Остапченко Л.І., Балан П.Г.,	2018

Компанець Т.А., Рушковський С.Р.)	
«Біологія і екологія (профільний рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Задорожний К. М.)	2018
«Всесвітня історія (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Щупак І.Я.)	2018
«Всесвітня історія (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Полянський П.)	2018
«Географія (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Бойко В. М.)	2018
«Географія (проф.рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Довгань Г. Д.)	2018
«Геометрія (профільний рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О. С.)	2018
«Геометрія (профільний рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Полонський В.Б., Якір М.С.)	2018
«Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Васильків І. Д.)	2018
«Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Бакка Т. В.)	2018
«Зарубіжна література (проф.рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ковбасенко Ю.І.)	2018
«Зарубіжна література (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О. М.)	2018
«Захист Вітчизни (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гарасимів І.М., Пашко К.О., Фука М.М., Щирба Ю.П.)	2018
«Захист Вітчизни (рівень стандарту, "Основи медичних знань")» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гудима А.А., Пашко К.О., Гудима А. А.)	2018
«Захист Вітчизни (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Хараху С.)	2018
«Історія України (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Бурейко І. О.)	2018
«Історія України (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Власов В.С., Кульчицький С.В.)	2018
«Історія України (проф. рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Власов В.С.)	2018
«Українська література (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Авраменко О.М., Пахаренко В.І.)	2018
«Українська література (проф. рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Слоньовська О. В.)	2018
«Українська мова (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Авраменко О.М.)	2018
«Фізика (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Бар`яхтар В.Г.)	2018

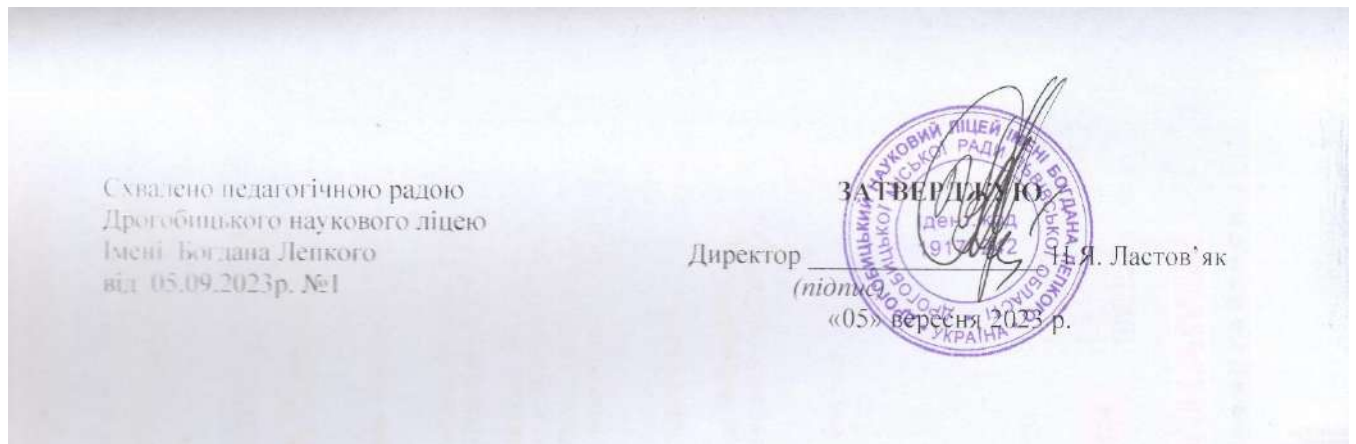
«Фізика і астрономія (проф.рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Засекіна Т. М.)	2018
«Хімія (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Савчин М. М.)	2018
«Хімія (проф.рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Величко Л. П.)	2018
«Правознавство (проф. рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Лук'янчиков О. М.)	2018
«Німецька мова» (6-й рік навчання)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Басай Н.П.)	2018
High Note 4 (Lisa Darrand, Road Kricker)	2020
«Художня культура» підручник для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Масол Л.М.)	2011

11 клас

Назва підручника, автор	Рік видання
«Алгебра і початки аналізу (профільний рівень)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Полонський В.Б., Якір М.С.)	2019
«Англійська мова (11-й рік навчання, рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Нерсисян М. А.)	2019
«Астрономія (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Пришляк М. П.)	2019
«Біологія і екологія (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Остапченко Л. І.)	2019
«Біологія і екологія (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Задорожний К. М.)	2019
«Біологія і екологія (проф.рівень)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Задорожний К. М.)	2019
«Всесвітня історія (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Полянський П.)	2019
«Всесвітня історія (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Щупак І.Я.)	2019
«Геометрія (профільний рівень)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Полонський В.Б., Якір М.С.)	2019
«Географія (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Кобернік С. Г.)	2019
«Зарубіжна література (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О.)	2019
«Зарубіжна література (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Міляновська Н. Р.)	2019
«Зарубіжна література (проф.рівень)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ісаєва О. О.)	2019
«Захист Вітчизни (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гудима А.А., Пашко К.О., Гарасимів І.М., Фука М.М., Щирба Ю.П.)	2019
«Захист Вітчизни (рівень стандарту, "Основи медичних знань")» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт.	2019

Гудима А.А., Пашко К.О., Гарасимів І.М., Фука М.М.)	
«Захист Вітчизни (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гнатюк М. Р.)	2019
«Інформатика (рівень стандарту)» підручник для 10 (11) класу закладів загальної середньої освіти з навчанням українською та мовами нацменшин (авт. Ривкінд Й.Я.)	2019
«Інформатика (профільний рівень)» підручник для 10 (11) класу закладів загальної середньої освіти з навчанням українською та мовами нацменшин (авт. Бондаренко О.О.)	2019
«Історія України (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Власов В.С., Кульчицький С.В.)	2019
«Історія України (проф.рівень)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Власов В.С.)	2019
«Історія України (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Хлібовська Г. М.)	2019
«Математика: алгебра і початки аналізу та геометрія (рівень стандарт)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мерзляк А.Г.)	2019
«Мистецтво (рівень стандарту)» підручник для 10 (11) класу закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л.М.)	2019
«Технології (рівень стандарту)» підручник для 10 (11) класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ходзицька І.Ю., Боринець Н.І., Гащак В.М., Горобець О.В., Даниліна Е.М.,Крімер В.В., Лапінський В.В., Малєєва І.В., Медвідь О.Ю., Павич Н.М., Палій Ю.В., Пархоменко О.М., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М., Рак Л.М.)	2019
«Українська література (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Авраменко О.М.)	2019
«Українська мова (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Авраменко О.М.)	2019
«Фізика (рівень стандарту, за навчальною програмою авторського колективу під керівництвом Локтева В.М.)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Бар`яхтар В.Г., Довгий С.О., Божинова Ф.Я.,Кірюхіна О.О.за редакцією Бар`яхтара В.Г., Довгого С.О.)	2019
«Хімія (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Савчин М.)	2019
«Німецька мова» (7-й рік навчання)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Басай Н.П.)	2019
«Французька мова» (7-й рік навчання)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Клименко Ю.)	2019
On Screen B2 (Virginia Evans, Jenny Dooley)	2015

13. Авторські навчальні програми

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

« Риторика» для 6 класу

для Дрогобицького наукового ліцею імені Богдана Лепкого

(автор-упорядник: Кабацький Р.І.)

«Складено і затверджено методичною радою Дрогобицького наукового ліцею імені Богдана Лепкого на основі навчального посібника

«Золотоуст» допущеного Міністерством освіти України»

автор: Г.М. Сагач

(Протокол методичної ради від 06.06.2023 №2)

Вступна частина

Модельна навчальна програма курсу «Риторика» для 6 класу (16 годин) спрямована на реалізацію мети базової середньої освіти, яка передбачає розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії; виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

Модельна навчальна програма відображає засадничі ідеї Державного стандарту базової середньої освіти, ідеї концепції «Нова українська школа» та реалізує вимоги до обов'язкових результатів навчання з певних груп загальних результатів мовно-літературної та мистецької галузей.

Метою курсу «Риторика» є розвиток особистості учнів, їхніх мовних, читацьких та комунікативних здібностей. Важливу роль у відновленні національних риторичних традицій відіграють культурно-наукові передумови. В останні десятиліття активізувалися науки, спрямовані на розвиток мовної особливості: стилістика, лінгвістика тексту, прагматика, герменевтика, культура мовлення, соціолінгвістика, соціальна і особистісна психологія, педагогіка, методика викладання мови тощо. Курс «Риторика» передбачає дослідження форми та змісту мовних особливостей; виявлення емоційного інтелекту, творче мислення, ініціативність, самосвідомість й самоефективність, уміння комунікувати з іншими, долати бар'єри, пов'язані з неоднозначністю, невизначеністю та ризиками, співпрацю з іншими людьми; залучення до культурних процесів в Україні.

Головними **завданнями** курсу є:

- 1) виховувати стійку мотивацію до риторичних знань та вдосконалювати своє мовлення та психофізичну виразність учнів;
- 2) сприяти індивідуальному самовияву учнів та взаємодії між ними через риторичні практики;
- 3) досліджувати експресію як інструмент ораторської майстерності;
- 4) формувати вміння сприймати мовленні особливості інших;
- 5) сприяти набуттю досвіду колективної творчості з відтворення літературного твору перед аудиторією;
- 6) формувати гуманістичний світогляд, систему загальнолюдських, національних, особистісних ціннісних орієнтирів і життєвих практик, збагачувати духовний світ через естетичне сприймання художніх творів та творів мистецтва.

Програма спрямована на формування наскрізних умінь, спільних для всіх ключових компетентностей, і відповідає компетентнісному потенціалу мовно-літературної та мистецької освітніх галузей.

Програма ґрунтується на визначених Державним стандартом ціннісних орієнтирах і спрямована забезпечити в освітньому процесі за умови педагогічної підтримки вчителя:

- право учнів на вибір із кола запропонованих творів для постановки; ініціативу учнів у процесі творчості;
- доступ кожного учня до риторичної творчості без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;
- дотримання принципів академічної доброчесності під час риторичного досвіду;
- створення в навчальному колективі атмосфери творчості, взаємопідтримки, взаємонавчання;
- створення доброзичливого освітнього середовища через постійну підтримку, співпереживання, розуміння;
- утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими через вибір вистав, які виховують загальнолюдські моральні цінності та людські чесноти; формування здатності обговорювати літературні твори крізь призму власного досвіду та урахування особливостей культурно-історичного контексту;
- формування в учнів та учениць активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови через вибір літературних творів для вивчення риторики та вдосконалення риторичних компетентностей;
- виховання в учнів почуття любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля завдяки проведенню певних занять просто неба; екскурсій, репетицій на природі; вибору літературних творів для риторичних виступів на тему збереження довкілля, тощо;
- формування культури здорового способу життя через усвідомлення впливу колективної творчості на рівень емоційної, інтелектуальної та фізичної людської енергії.

Програма реалізує компетентнісний, особистісно орієнтований, діяльнісний підходи і ґрунтується на наступних принципах: україноцентризм, дитиноцентризм, принцип свідомості й активності учнів у навчанні, принцип науковості, принцип системності та наступності, принцип систематичності та послідовності, принцип доступності, принцип зв'язку навчання з життям, принцип індивідуального підходу, принцип емоційності навчання.

Серед пріоритетів викладання курсу «Риторика» є інтеграція різних видів діяльності; підтримка позитивної взаємодії учнів для досягнення спільних цілей (створення колективного творчого продукту); фасилітація читацьких інтересів та задоволення потреб школярів у взаємодії з мистецтвом, зокрема у сфері риторичної майстерності.

Програма передбачає 0,5 годин на тиждень і структурована за розділами і темами. У кожному семестрі теми підібрані так, щоб учні могли ознайомитися з основами риторичних знань, а саме основні закони риторики та їхні прояви у мовленні. Завдання курсу зорієнтовані на формування мовленнєво-особистісних компетентностей та ораторських здібностей учнів.

У кожному семестрі визначено очікувані результати навчання, пропонований зміст та види навчальної діяльності. Очікувані результати навчання відповідають орієнтирам для оцінювання з 3-х груп обов'язкових результатів навчання мовно-риторичної освітньої галузі («взаємодіє з іншими особами в усній формі, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях», «сприймає, аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, зокрема інформаційних та художніх текстах класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжної), медіатекстах, та використовує інформацію для збагачення власного досвіду і духовного розвитку», «висловлює власні думки, почуття, ставлення та ідеї, взаємодіє з іншими у письмовій формі, зокрема інтерпретуючи інформаційні та художні тексти класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних); у разі потреби взаємодіє з іншими особами в цифровому просторі, дотримується норм літературної мови») та усіх 4-х груп мистецької освітньої галузі («пізнає різні види мистецтва, інтерпретує художні образи, набуває досвіду емоційних переживань, розвиває ціннісне ставлення до мистецтва», «формує художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва», «пізнає себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами, розвиває емоційний інтелект», «використання інформаційного середовища у власній творчості та художній комунікації») на етапі адаптаційного циклу.

Тематика курсу «Риторика» обумовлена метою ознайомити учнів зі специфікою риторичного мистецтва та навчити їх основ ораторської майстерності.

Кожен тематичний розділ програми охоплює риторичні практики (рольові ігри, імпровізація, інсценізація тощо).

Програма передбачає нерозривний зв'язок процесів опанування знаннями з риторики та застосування їх на практиці. Це зумовлює шляхи її реалізації та особливості організації освітнього процесу. Використання в програмі риторичних практик робить літературний твір основою для читацької діяльності (аналізу, інтерпретації, оцінювання) та мистецької діяльності (удосконалення власного мовлення та психофізична виразність).

Для забезпечення індивідуального самовияву учнів та взаємодії між ними програма спрямована на залучення учнів та учениць як до риторичних практик, так і до реальної мовленнєвої практики (бесіда, дискусія у класі, мікродискусія в групі, обговорення в парі, інтерв'ю тощо).

Навчальна програма «Риторика» визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів 6 класів, які відповідають певним орієнтирам для оцінювання з мовно-літературної освітньої галузі та мистецької галузі.

ПРОГРАМА 6 КЛАС

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета/інтегрованого курсу	Види навчальної діяльності
Розділ 1. Мовлення та спілкування		
<ul style="list-style-type: none"> ● контролює власні емоції під час презентації повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), художньої декламації; ● читає тексти різних функціональних стилів і мовленнєвих жанрів відповідно до мети читання (оглядово, вибірково тощо); ● висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження від прочитаного, ставлення до зображених у тексті людей, подій, ситуацій, явищ тощо; ● пояснює засоби виразності художнього образу у творах різних видів мистецтва. 	<p style="text-align: center;">Тема 1. Демосфенові поради.</p> <p style="text-align: center;"><i>Структура промови Демосфена:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Насиченість експресією та динамікою. ● Звернення до слухачів, до природи. ● Наявність риторичних запитань на кшталт: «Що стало причиною?», «Що це насправді означає?» тощо. ● Використання метафор, антитез, порівнянь. ● Поєднання синонімів у пари: дивіться та спостерігайте, знайте і розумійте. ● Використання емоційних вигуків. 	<ul style="list-style-type: none"> ● обговорення почутого / прочитаного / переглянутого в контексті життєвого досвіду; ● інтерв'ю; ● декламування; ● читання в парах діалогів; ● обмін враженнями, думками, зокрема в цифровому середовищі, щодо почутого /
<ul style="list-style-type: none"> ● уважно слухає монологічні/діалогічні висловлювання відповідно до мети та умов спілкування, особливості текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів); ● висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження від прочитаного, ставлення до зображених у тексті людей, подій, ситуацій, явищ тощо; ● виражає свої почуття та емоції різними художніми засобами, застосовує ці засоби окремо 	<p style="text-align: center;">Тема 2. Знайомство з курсом «Риторика».</p> <p style="text-align: center;">Риторика (грец. <i>rhetorike</i> - ораторське мистецтво) – наука побудови й оприлюднення досконалого висловлювання; наука про ораторське мистецтво, красномовство.</p> <p style="text-align: center;">*Відкритість творів літератури до риторичної інтерпретації.</p> <p style="text-align: center;">* Риторичне мистецтво як об'єкт вивчення людини, її поведінка в різних пропонуваніх обставинах, моделювання життєвих</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● слухання художніх текстів, медіатекстів; ● обговорення почутого / прочитаного / переглянутого в контексті життєвого досвіду; ● рольові ігри; ● імпровізація; ● створення театральної сценки на задану тему; ● вправи на вміння володіти ● вправи на становлення голосу;

чи в поєднанні.	ситуації, соціальний вимір. * Риторика, як взаємодія мовлення з усіма органами чуття.	
-----------------	--	--

<ul style="list-style-type: none"> ● уважно слухає монологічні/діалогічні висловлювання, зважаючи на мету та умови спілкування, особливості текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів); ● використовує вербальні та невербальні засоби для ефективної комунікації із співрозмовниками; ● регулює власні емоції під час презентації повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), художньої декламації; ● читає тексти різних функціональних стилів і мовленнєвих жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання; ● висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, тощо. 	<p style="text-align: center;">Тема 4. Не говори занадто багато – поважай інших.</p> <p>Не можна перебивати свого співрозмовника, говорити занадто багато, тому що це приведе до того, що станеш не цікавим для нього і він втратить до тебе інтерес.</p> <p>Правила, які допоможуть тобі стати приємним співрозмовником:</p> <ul style="list-style-type: none"> - умій гарно слухати, не перебивай співрозмовника, виявляй до нього інтерес; - посміхайся, кажи добрі слова; - звертайся до людини по імені; - не вживай слів, значення яких тобі невідоме, а також лайки; - веди розмову доброзичливим тоном; - поважай інших. 	<ul style="list-style-type: none"> ● слухання художніх текстів, медіатекстів; ● обговорення почутого / прочитаного / переглянутого в контексті життєвого досвіду; ● інтерв'ю; ● декламування; ● читання в парах діалогів за ролями; ● спостереження за власним і чужим мовленням; ● мовні ігри; ● застосування прийомів критичного читання художнього тексту, медіатексту відповідно до визначеної мети; ● читання вголос у ролях.
---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> ● уважно слухає монологічні/діалогічні висловлювання, зважаючи на мету та умови спілкування, особливості текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів); ● використовує вербальні та невербальні засоби для ефективної комунікації із співрозмовниками; ● регулює власні емоції під час презентації повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), художньої декламації; ● читає тексти різних функціональних стилів і мовленнєвих жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання; ● формулює тему та основну думку тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту); ● характеризує емоційний стан літературних персонажів, їх поведінку та вчинки, виявляючи толерантність; ● висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прочитаним, своє ставлення до зображених у тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) людей, подій, ситуацій, явищ тощо; 	<p>Тема 5. Коли хочеш щось сказати, то подумай, як почати.</p> <ul style="list-style-type: none"> *Спілкування, що приносить задоволення. *Спілкування, яке не принижує, не ображає, не завдає болю. *Що треба знати, аби почуватися під час спілкування комфортно? *Правила, що регулюють поведінку мовців (пошана, доброзичливість, уважне ставлення до співрозмовника). <p>2. Вправа «Мікрофон».</p> <p>3. Вправа від Риторинки.</p> <p>Риторинка хоче повідомити нам дуже важливі слова, які ми маємо запам'ятати.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● слухання художніх текстів, медіатекстів; ● обговорення почутого / прочитаного / переглянутого в контексті життєвого досвіду; ● інтерв'ю; ● декламування; ● читання в парах діалогів за ролями; ● спостереження за власним і чужим мовленням; ● мовні ігри; ● застосування прийомів критичного читання художнього тексту, медіатексту відповідно до визначеної мети; ● обмін враженнями, думками, зокрема в цифровому середовищі, щодо почутого / прочитаного / переглянутого;
---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> ● у разі потреби грамотно перепитує співрозмовника для уточнення деталей; ● використовує вербальні та невербальні засоби для ефективної комунікації із співрозмовниками; ● читає тексти різних функціональних стилів і мовленнєвих жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання; ● характеризує емоційний стан літературних персонажів, їх поведінку та вчинки, виявляючи толерантність; ● творчо опрацьовує прочитаний текст (зокрема художній текст, медіатекст), у разі потреби змінюючи персонажів, додаючи окремі епізоди, переказуючи прочитане з позиції одного з персонажів тощо; ● за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт (театральну сценку, відеоролик тощо); ● створює письмові тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвід; ● передає враження від творів вербально/ невербально (різними художніми засобами); ● відтворює характерні особливості сценічного персонажа в мовленні, міміці, пластиці тіла; 	<p>Тема 6. Уміти слухати. Правила активного слухання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Використовуйте мову тіла: сідайте обличчям до того, з ким говорите, нахилийтеся вперед, встановіть контакт очима. - Застосовуйте звуки та жести заохочення: підтримуйте співрозмовника доброзичливою посмішкою, словами «так-так»... тощо, хитанням головою. - Ставте уточнюючі запитання: вони допомагають прояснити ситуацію, уточнити дещо з того, що вже відомо. Їх треба застосовувати обережно: коли людина схвильована або роздратована, варто утримуватися від будь-яких запитань, давши їй змогу висловитися. - Намагайтеся уникати таких дій: <ul style="list-style-type: none"> - переривати співрозмовника; - демонструвати позою або виразом обличчя, що ви не готові зараз слухати; - давати поради; - змінювати тему розмови або переводити розмову на себе; - давати оцінку людині, яка говорить; - підганяти того, хто говорить. - Під час висловлювання своїх думок: <ul style="list-style-type: none"> - чітко формулюйте свою точку зору; - будьте конкретними; - намагайтеся зацікавити партнера по спілкуванню; - спробуйте жестами без слів передати якість прохання. 	<ul style="list-style-type: none"> ● обговорення почутого / прочитаного / переглянутого в контексті життєвого досвіду; ● інтерв'ю; ● декламування; ● читання в парах діалогів за ролями; ● спостереження за власним і чужим мовленням; ● мовні ігри; ● застосування прийомів критичного читання художнього тексту, медіатексту відповідно до визначеної мети; ● обмін враженнями, думками, зокрема в цифровому середовищі, щодо почутого / прочитаного / переглянутого. ● читання вголос у ролях; ● рольові ігри; ● імпровізація; ● презентація фото, відео, замальовок під час власних
--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> ● у разі потреби грамотно перепитує співрозмовника для уточнення деталей; ● виявляє і відтворює прихований зміст повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), розрізняючи невербальні засоби (інтонацію, силу голосу, логічні наголоси, темп, паузи, міміку, жести, пози), використані для передачі прихованого змісту; ● використовує вербальні та невербальні засоби для ефективної комунікації із співрозмовниками; 	<p style="text-align: center;">Тема 7. Де багато слів – там мало правди.</p> <p>*Моральна норма «бути правдивим». Недарма кажуть: «Де багато слів, там мало правди».</p> <p>*Засудження брехливості: «Як хочеш щось збрехати, то прикуси язика».</p> <p>*Вчинки, як ознака правдивості.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● обговорення почутого / прочитаного / переглянутого в контексті життєвого досвіду; ● інтерв'ю; ● декламування; ● читання в парах діалогів за ролями; ● застосування прийомів критичного читання художнього тексту, медіатексту відповідно до визначеної мети; ● обмін враженнями, думками, зокрема в цифровому середовищі, щодо почутого / прочитаного / переглянутого; ● читання вголос у ролях; ● рольові ігри;
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> ● у разі потреби грамотно перепитує співрозмовника для уточнення деталей; ● виявляє і відтворює прихований зміст повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), розрізняючи невербальні засоби (інтонацію, силу голосу, логічні наголоси, темп, паузи, міміку, жести, пози), використані для передачі прихованого змісту; ● читає тексти різних функціональних стилів і мовленнєвих жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання; ● характеризує порушені в тексті (зокрема художньому тексті, 	<p style="text-align: center;">Тема 8. Міміка.</p> <p>Міміка (грец. <i>mimikos</i> — наслідувальний) — зовнішній прояв психічних станів, передусім емоційних, через сукупність координованих рухів м'язів обличчя; виражальні рухи м'язів обличчя.</p> <p>*Міміка – мистецтво виражати свої думки, відчуття, настрої, стан рухом м'язів обличчя.</p> <p>*Рухлива міміка свідчить про жвавість і швидку змінюваність сприйняття вражень і внутрішніх переживань, про легку збудливість від зовнішніх подразників.</p> <p>*Малорухлива міміка асоціюється зі спокоєм, надійністю.</p> <p>Міміка, як вираження впевненості, схвалення, осуду, невдоволення,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● обговорення почутого / прочитаного / переглянутого в контексті життєвого досвіду; ● інтерв'ю; ● декламування; ● читання в парах діалогів за ролями; ● застосування прийомів критичного читання художнього тексту, медіатексту відповідно до визначеної мети;
---	---	--

медіатексті) проблеми;	раді, байдужості, зацікавленості, захоплення, обурення в багатьох їх варіантах.	
------------------------	---	--

Розділ 2. Красне слово		
<ul style="list-style-type: none"> ● у разі потреби грамотно перепитує співрозмовника для уточнення деталей; ● читає тексти різних функціональних стилів і мовленнєвих жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання; ● аргументує власну оцінку прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту), наводячи доречні цитати; ● за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт (театральну сценку, відеоролик тощо); ● передає враження від творів вербально/ невербально (різними художніми засобами) ● відтворює 	<p>Тема 9. Жести.</p> <p>*Жестикуляція, як явище у розмові між дорослими, та дітьми.</p> <p>*Жести (лат. <i>gestus</i> — положення, поза, рух тіла) — рухи, що мають сигнальне значення; виражальні рухи головою, рукою у процесі комунікації.</p> <p>*Жести, як випередження думки.</p> <p>*Жестикуляція, як посилення емоційного піднесення.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● обговорення почутого / прочитаного / переглянутого в контексті життєвого досвіду; ● інтерв'ю; ● застосування прийомів критичного читання художнього тексту, медіатексту відповідно до визначеної мети; ● обмін враженнями, думками, зокрема в цифровому середовищі, щодо почутого / прочитаного / переглянутого.

<p>характерні особливості сценічного персонажа в мовленні, міміці, пластиці тіла;</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ● вказує на окремі особливості, що сприяють або заважають ефективній комунікації в конкретній ситуації спілкування; ● наводить приклади з текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) щодо вміння/невміння керувати емоціями, пояснюючи емоційний стан літературних персонажів (зважаючи на ситуацію, епоху, національні традиції та звичаї тощо) для розвитку власного емоційного інтелекту; ● читає тексти різних функціональних стилів і мовленнєвих жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання; ● проводить паралелі між образами і ситуаціями, зображеними в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті), і власним життєвим досвідом; ● розкриває актуальність літературних творів у контексті викликів 	<p>Тема 10. Посмішка. *«Дзеркало відносин»: посмішка на обличчі — ознака про добрі стосунки. *Позитивно налаштування до себе співрозмовника (стежити за виразом свого обличчя). *Лагідна усмішка запорука наближення співрозмовника до себе.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● обговорення почутого / прочитаного / переглянутого в контексті життєвого досвіду; ● інтерв'ю; ● читання вголос уривків драматичних творів; ● застосування прийомів критичного читання художнього тексту, медіатексту відповідно до визначеної мети; ● обмін враженнями, думками, зокрема в цифровому середовищі, щодо почутого / прочитаного / переглянутого. ● рольові ігри; ● імпровізація; ● репетиція невеликих сцен на основі літературного твору; створення театральної сценки на задану

<p>сучасності та власних життєвих потреб.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ● вказує на окремі особливості, що сприяють або заважають ефективній комунікації в конкретній ситуації спілкування; ● наводить приклади з текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) щодо вміння/невміння керувати емоціями, пояснюючи емоційний стан літературних персонажів (зважаючи на ситуацію, епоху, національні традиції та звичаї тощо) для розвитку власного емоційного інтелекту; ● читає тексти різних функціональних стилів і мовленнєвих жанрів у різний спосіб (оглядово, вибірково тощо) відповідно до мети читання; 	<p>Тема 11. Красне слово.</p> <p>Джорж Байрон говорив: «Слова - це предмети, і маленька крапля чорнила, падаючи на думку подібно до роси, створює те, що примушує думати тисячі, можливо, мільйони людей». «Прекрасна справа — уміти в усіх випадках добре володіти словом, але найпрекраснішим уявляється мені таке уміння, коли того вимагає необхідність» (Дж. Боккаччо).</p> <p>*Важливість добре володіти словом</p> <p>*Наука, що навчає мистецтва гарно і переконливо говорити.</p> <p>*В яких сферах життя, галузях потрібно добре володіти ораторськими вміннями й навичками?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● обговорення почутого / прочитаного / переглянутого в контексті життєвого досвіду; ● інтерв'ю; ● декламування; ● застосування прийомів для розвитку власного голосу, пластики тіла; ● читання вголос уривків драматичних творів; ● читання вголос діалогу різними голосами; ● застосування прийомів критичного читання художнього тексту,

<ul style="list-style-type: none"> ● вказує на окремі особливості, що сприяють або заважають ефективній комунікації в конкретній ситуації спілкування; ● розповідає про власний емоційний стан, описуючи окремі відтінки настрою, почуттів, переживань тощо під час рефлексії власної діяльності або сприймання повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту); 	<p>Тема 12. Тон голосу.</p> <p>*Важливість помірного голосу: вміння керувати інтонацією, вміння доносити думку та емоцію.</p> <p>*Контроль та управління почуттями та їх демонстрацією; гра як спосіб удавати емоції.</p> <p>*Концентрація уваги: вміння зосередитися і контролювати тіло, голос, емоції.</p> <p>*Цілісність спілкування і вміння взаємодіяти з партнером у спілкуванні.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● обговорення почутого / прочитаного / переглянутого в контексті життєвого досвіду; ● інтерв'ю; ● декламування; ● читання вголос уривків драматичних творів; ● читання вголос діалогу різними голосами; ● застосування прийомів критичного читання художнього тексту, медіатексту відповідно до визначеної мети; ● обмін враженнями, думками, зокрема в цифровому середовищі, щодо почутого / прочитаного / переглянутого. <u>рольові ігри.</u>
--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> ● розповідає про власний емоційний стан, описуючи окремі відтінки настрою, почуттів, переживань тощо під час рефлексії власної діяльності або сприймання повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту); ● використовує потрібні вербальні та невербальні засоби для збагачення міжособистісної комунікації позитивними емоціями, створення комфортної атмосфери. 	<p>Тема 13.</p> <p>Правильно вибрані слова – гарний одяг для наших думок.</p> <p>*«Слова - це предмети, і маленька крапля чорнила, падаючи на думку подібно до роси, створює те, що примушує думати тисячі, можливо, мільйони людей».</p> <p>*«Прекрасна справа — уміти в усіх випадках добре володіти словом, але найпрекраснішим уявляється мені таке уміння, коли того вимагає необхідність» (Дж. Байрон).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● обговорення почутого / прочитаного / переглянутого в контексті життєвого досвіду; ● інтерв'ю; ● декламування; ● читання вголос уривків драматичних творів; застосування прийомів критичного.
---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> ● розповідає про власний емоційний стан, описуючи окремі відтінки настрою, почуттів, переживань тощо під час рефлексії власної діяльності або сприймання повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту); ● використовує потрібні вербальні та невербальні засоби для збагачення міжособистісної комунікації позитивними емоціями, створення комфортної атмосфери спілкування, спонукання співрозмовників до певних дій; 	<p style="text-align: center;">Тема 14. Мовчить, але говорять очі.</p> <p>*Очі не тільки , як орган чуття, алей спілкування.</p> <p>*Отримуємо інформації про навколишній світ за допомогою зору.</p> <p>*Очі, як засіб милування красою світу, що нас оточує. *Очі вікно у світ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● передання власних емоцій через імпровізацію на сцені; ● створення імпровізованих сценок за заданою темою.
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> ● розповідає про власний емоційний стан, описуючи окремі відтінки настрою, почуттів, переживань тощо під час рефлексії власної діяльності або сприймання повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту); ● використовує потрібні вербальні та невербальні засоби для збагачення міжособистісної комунікації позитивними емоціями, створення комфортної атмосфери спілкування, спонукання співрозмовників до певних дій. 	<p style="text-align: center;">Тема 15. Слово – наймогутніша сила.</p> <p>*Слово— основна, базова одиниця мови.</p> <p>*Значення слова в мовленні як самостійне ціле і матеріал для речення.</p> <p>*Лексичне значення слова (це те поняття, той зміст, який вклали в слово люди.</p> <p>*Слова, як повнота наших думок.</p> <p>*Грамаітичне значення слова.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● вправи на увагу; ● вправи на відтворення та розпізнавання емоцій; ● вправи на розвиток дикції; ● вправи на становлення голосу; ● вправи на розвиток пам'яті; ● вправи на взаємодію; ● вправи на ро
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> ● використовує потрібні вербальні та невербальні засоби для збагачення міжособистісної комунікації позитивними емоціями, створення комфортної атмосфери спілкування, спонукання співрозмовників до певних дій. 	<p>Тема 16. Урок узагальнення Значення риторики у людському спілкуванні</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● . перегляд вистави онлайн та створення критичних матеріалів щодо використання у ній риторики; ● вправи на відтворення та розпізнавання емоцій; ● вправи на розвиток дикції; ● вправи на становлення голосу; ● вправи на розвиток пам'яті; ● вправи на взаємодію; ● вправи на розвиток фантазії.
--	---	---

3. Оцінювання навчальних досягнень

Оцінювання має бути зорієнтованим на очікувані результати навчання, ключові компетентності та наскрізні вміння.

Вибір форм поточного та підсумкового оцінювання результатів навчання здійснюється залежно від дидактичної мети. Зважаючи на особливості змісту та види навчальної діяльності, передбачені модельною навчальною програмою «Риторика – 6 клас», поточне та підсумкове оцінювання може здійснюватися із застосування таких основних форм:

- практичної, зокрема шляхом планування та реалізації риторичних проєктів, виконання та взаємодії з існуючими мистецькими творами тощо;
- невербальної, створення письмових текстів, тестування;
- цифрової, зокрема шляхом тестування в електронному форматі;
- вербальної, усне риторичне мовлення, зокрема шляхом опитування.

Оцінка «відмінно» (11-12 балів) – ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

Оцінка «дуже добре» (9-10 балів) – ставиться за вияв учнем повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді учня наявні незначні неточності.

Оцінка «добре» (7-8 балів) – ставиться за вияв учнем повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді учня наявні незначні помилки.

Оцінка «достатньо» (5-6 бали) – ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але учень спроможний усунути їх самостійно.

Оцінка «задовільно» (3-4 бали) – ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання, поверхову обізнаність з основною літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі помилки у виконанні практичних завдань, але учень спроможний усунути їх із допомогою вчителя.

Оцінка «незадовільно» (1-2 бали) - виставляється учневі, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення..

4.Рекомендована література:

Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87

1. Державний стандарт базової середньої освіти від 30 вересня 2020 р. № 898:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898_2020-%D0%BF#n16
2. Закон України про освіту (2017): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Нова українська школа: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
4. Нова українська школа: основи Стандарту освіти (2016).
http://osvita.kupyanskraida.gov.ua/files/docs/2019/14580_Nova_ukrainska_shkola_osnovni_standarti_osviti.pdf
5. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988_2016-%D1%80
6. Ключові компетентності для навчання протягом життя (Рамкову програму оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя):
<http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/15/53>

Пропоновані тексти:

Тарас Шевченко – «Кобзар»

Іван Франко – «Гримить»

Леся Українка – «Лісова Пісня»

Іван Гнатюк – «Хресна дорога».

Віра Вовк – «Казка про вершника», «Скарб царя Гороха»

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

**спецкурсу «Аналітичне читання англійською мовою»
для 6-8 класів**

Укладачі: Мар'яна КЕКОШ,
вчитель англійської мови, методист,
кандидат педагогічних наук

Наталія ЛАСТОВ'ЯК,
вчитель англійської мови, старший вчитель,
експерт від Державної служби якості освіти

Ірина ХАРКАВЦІВ,
вчитель англійської мови, методист,
кандидат педагогічних наук, доцент

2023 р.

I. Пояснювальна записка

Навчальну програму спецкурсу «Аналітичне читання англійською мовою» для учнів 6-8 класів розроблено з урахуванням Державного стандарту базової середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898) та відповідно до положень «Концепції Нової української школи» (2016 р.). Зазначені документи ґрунтуються на засадах особистісно орієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів. Серед ключових компетентностей Нової української школи є здатність спілкуватися іноземними мовами.

Пропонована програма ґрунтується на принципах:

- комунікативної спрямованості освітнього процесу для реалізації цілей і завдань навчального предмету «Іноземна мова»;
- особистісної орієнтації на учнів;
- підтримки автономії учнів;
- взаємопов'язаності (інтеграції) видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письма) в освітньому процесі.

Спецкурс «Аналітичне читання англійською мовою» спрямований на розвиток писемних та мовленнєвих навичок в результаті детального сприйняття тексту з аналізом мовної форми, передбачає оволодіння лексичним та граматичним матеріалом для вдосконалення необхідних автоматизованих мовних умінь, удосконалює комунікативні навички учнів на визначені програмою теми, покращує рівень критичного мислення, розвиває здатність учнів до самоосвіти.

Розвиток в учнів умінь та навичок користування англійською мовою як засобом спілкування супроводжується розширенням їх загальноосвітнього світогляду за допомогою лінгвокраїнознавчої та літературознавчої інформації, подальшим розвитком їх логічного мислення з метою прищеплення їм навичок аналітичного підходу до матеріалу, який вивчається.

Вивчення спецкурсу передбачає формування навичок цілеспрямовано розбиратись у змісті текстів різного жанру і характеру, розпізнавати якими формальними засобами автор передає свою думку і досягає певного емоційного впливу на читача. Темати, завдання і вправи даного курсу підібрані таким чином, щоб спонукати учнів до міркування, оцінювання, визначення та забезпечити всебічний аналіз прочитаних текстів.

Мета та завдання навчального курсу. Мета курсу «Аналітичне читання англійською мовою» – вдосконалення навичок читання, перекладу та обговорення; систематизація лексики та закріплення словникового запасу; опанування ключових понять та методів початкового лінгвістично-літературного аналізу; розвиток навичок діалогічного та монологічного мовлення; навчання мовленнєвим моделям сучасної англійської мови.

Для досягнення цієї мети вирішуються наступні **завдання**:

- поступове вдосконалення та закріплення навичок правильного й виразного читання вголос та мовчки;
- уточнення і збагачення словникового запасу шляхом розширення й диференціації безпосередніх вражень і уявлень, отриманих при читанні;
- розвиток навиків аналізу лексичних одиниць (виявлення полісемії, підбір синонімів, антонімів);
- розвиток моральних та естетичних уявлень, художнього смаку, творчої й відтворюючої уяви;
- удосконалення мовленнєвих умінь та навичок, знань про іноземну мову;

- активізація пізнавальної діяльності, образного мислення, уміння висловлювати оцінні судження щодо прочитаного;
- прищеплення інтересу до книги, до самостійного читання;
- ознайомлення учнів з літературою в багатоманітності її тематики та жанрових форм.
- розширення загального світогляду учнів та можливостей для виникнення нових інтересів шляхом залучення їх до англomовної культури.

Структура курсу. Спецкурс «Аналітичне читання англійською мовою» призначений для учнів 6-8 класів. В основу добору текстів, різноманітних по тематиці питань, що охоплюють широке коло сучасного життя Великої Британії та США, покладено, крім розуміння навчально-методичного матеріалу, прагнення познайомити учнів зі новітнім літературним матеріалом, із внутрішнім світом сучасної людини.

Всі тексти поділені на тематичні частини, що відповідають навчальній програмі з англійської мови. Частина текстів коротка, але насичена.

Кожен текст супроводжується:

- а) коментарями, де даються необхідні лексичні та стилістичні пояснення, розшифровуються важкі для розуміння місця, пояснюються реалії та ін.;
- б) завданнями у виді різного типу вправ, націлених на те, щоб сприяти збагаченню словникового запасу шляхом активного засвоєння лексичних одиниць (слів і словосполучень) і граматичних структур, а також розвитку автоматичних навичок.

Велика увага приділена дотриманню принципу повторюваності, покладеного в основу кожного даного комплексу вправ.

Спецкурс розраховано на викладання у 6-8 класах протягом навчального року (35 год, 1 заняття на тиждень).

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення спецкурсу «Аналітичне читання англійською мовою» учень повинен знати:

- лексику, мовні зразки та граматичні конструкції, що вивчаються у курсі;
- зміст текстів з аналітичного читання;
- особливості використання мовних одиниць у певному контексті;
- тематичну лексику та країнознавчу інформацію з прочитаних текстів.

Учень повинен уміти:

- розуміти прочитані тексти;
- здійснювати лексико-граматичний аналіз тексту;
- детально та стисло викладати зміст прочитаних текстів;
- аргументувати власну думку з посиланнями на текст;
- володіти активним словником;
- ефективно користуватися словниковими ресурсами;
- ґрунтовно аналізувати синтаксичні, лексичні, словотвірні, фразеологічні явища й їхні функції, аналізувати сюжет та структурні елементи тексту.

II. Тематичний зміст програми

6 клас

I семестр

№	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учня
---	-----------	-----------------------------	---

1.	2	Text British Food	<p><i>знає</i> зміст прочитаного тексту</p> <p><i>розуміє</i> слова, фрази та вирази, що вживаються у тексті</p> <p><i>вміє</i> пояснити граматичні конструкції</p> <p><i>спілкується</i> вільно на тему прочитаного твору, ставить запитання та відповідає на них</p> <p><i>висловлює</i> власні думки щодо теми прочитаного тексту</p>
2.	2	Text Traditional Dishes	
3.	2	Text Ukrainian cuisine	
4.	1	Контрольна робота	
5.	2	Text The Royal Family	
6.	2	Text The Universe of Oxford	
7.	2	Text New York	
8	2	Text Tourist Information	
9	1	Контрольна робота	

II семестр

№	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів
1.	2	Text Historical Kyiv	<p><i>знає</i> зміст прочитаного тексту</p> <p><i>розуміє</i> слова, фрази та вирази, що вживаються у тексті</p> <p><i>вміє</i> пояснити граматичні конструкції</p> <p><i>спілкується</i> вільно на тему прочитаного твору, ставить запитання та відповідає на них</p> <p><i>висловлює</i> власні думки щодо теми прочитаного тексту</p> <p><i>бере участь</i> у бесіді та дискусії по темі тексту</p>
2.	2	Text Ukraine's Red Book	
3.	2	Text Ukrainian Wonders	
4.	1	Контрольна робота	
5.	2	Text The White House	
6.	2	Text Robotics	
7.	2	Text Sports for Everyone	
8.	2	Text Olympic games	
9.	1	Контрольна робота	

7 клас
I семестр

№	К-сть Год	Зміст навчального матеріалу	Очікувані результати навчально- пізнавальної діяльності учня
1.	2	Text Is there a perfect family?	<i>знає</i> зміст прочитаного тексту
2.	3	Text Universities in Britain	<i>розуміє</i> слова, фрази та вирази, що вживаються у тексті <i>вміє</i> пояснити граматичні конструкції <i>спілкується</i> вільно на тему прочитаного твору, ставить запитання та відповідає на них <i>висловлює</i> власні думки щодо теми прочитаного тексту
3.	2	Text College Football in the USA	
4.	1	Контрольна робота	
5.	3	Text Forrest Gump	
6.	3	Text Jason Lewis achieving the impossible	
7.	1	Контрольна робота	

II семестр

№	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів
1.	3	Text Supermarket Shopping	<i>знає</i> зміст прочитаного тексту <i>розуміє</i> слова, фрази та вирази, що вживаються у тексті <i>вміє</i> пояснити граматичні конструкції <i>спілкується</i> вільно на тему прочитаного твору, ставить запитання та відповідає на них <i>висловлює</i> власні думки щодо теми прочитаного тексту <i>бере участь</i> у бесіді та дискусії по темі тексту <i>використовує</i> комплексні стратегії опрацювання інформації, зокрема, аналізи, синтез та тлумачення актуальної інформацію з різних текстових чи інформаційних джерел.
2.	3	Text Very British Things to Say	
3.	3	Text Obesity in the UK	
4.	1	Контрольна робота	
5.	2	Text How I became a better speaker?	
6.	2	Text I'm a WWofer and it's Great!	
7.	2	Text 1984	
8.	1	Контрольна робота	

8 клас
I семестр

№	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учня
1.	2	Text British Entrepreneurs	<p><i>аналізує</i> зміст прочитаного тексту</p> <p><i>розуміє</i> слова, фрази та вирази, що вживаються у тексті</p> <p><i>вміє</i> пояснити граматичні конструкції</p> <p><i>спілкується</i> вільно на тему прочитаного твору, ставить запитання та відповідає на них</p> <p><i>висловлює</i> власні думки щодо теми прочитаного тексту</p> <p><i>бере участь</i> у бесіді та дискусії по темі тексту</p> <p><i>висловлює</i> свої думки, почуття, ставлення та позиції до теми прочитаного тексту у письмовій формі</p>
2.	2	Text Jobs for Teenagers	
3.	2	Text What do you do?	
4.	1	Контрольна робота	
5.	2	Text Alcatraz	
6.	2	Text Discovering Ukraine	
7.	2	Text Tourist Destinations	
8.	2	Text The Hryvnia	
9.	1	Контрольна робота	

II семестр

№	К-сть год.	Зміст навчального матеріалу	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів
1.	2	Text Wall Street	<p><i>аналізує</i> зміст прочитаного тексту</p> <p><i>розуміє</i> слова, фрази та вирази, що вживаються у тексті</p> <p><i>вміє</i> пояснити граматичні конструкції</p>
2.	2	Text At the mall	
3.	3	Text Sherlock Holmes	

5.	1	Контрольна робота	<i>спілкується</i> вільно на тему прочитаного твору, ставить запитання та відповідає на них
6.	2	Text Guardians of the law	<i>висловлює</i> власні думки щодо теми прочитаного тексту
7.	2	Text Computer pioneers	<i>бере участь</i> у бесіді та дискусії по темі тексту
8.	2	Text Made in Ukraine	<i>висловлює</i> свої думки, почуття, ставлення та позиції до теми прочитаного тексту у письмовій формі
9.	2	Text Is there an app for this?	<i>використовує</i> комплексні стратегії опрацювання інформації, зокрема, аналізи, синтез та тлумачення актуальної інформацію з різних текстових чи інформаційних джерел.
10.	1	Контрольна робота	

III. Критерії оцінювання

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів під час вивчення курсу є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12.

Основною ланкою в системі контролю на уроці англійської мови є поточний контроль, що проводиться систематично з метою встановлення рівнів опанування навчального матеріалу з різноманітних текстів та здійснення коригування щодо застосовуваних технологій навчання. Основна функція поточного контролю – навчальна. Тематичне оцінювання здійснюється на підставі поточного оцінювання освітньої діяльності учня/учениці за певний період, як правило семестр. Семестровий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу і підтвердження результатів поточних оцінок, отриманих учнями раніше. Річне оцінювання здійснюється на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри. Оцінювання має бути зорієнтованим на очікувані результати навчання, передбачені навчальною програмою, а також на оцінювання рівня сформованості компетентностей учнів.

12 балів: Учень/учениця логічно вибудовує монологічне висловлювання у зв'язку з прочитаним текстом і у відповідності до комунікативної задачі. Демонструє вміння повідомляти факти та події, що пов'язані із проблемою, що обговорюється, у тому числі використовуючи інформацію із тексту, висловлює аргументоване ставлення до даної

проблеми. Вживані лексичні одиниці та граматичні структури відповідають поставленій комунікативній задачі. **Виконує всі (100%) завдань правильно.**

11 балів: Учень/учениця логічно вибудовує монологічне висловлювання англійською мовою у зв'язку з прочитаним текстом і у відповідності до комунікативної задачі. Демонструє вміння повідомляти факти та події, що пов'язані із проблемою, що обговорюється, у тому числі використовуючи інформацію із тексту, висловлює аргументоване ставлення до даної проблеми. Вживані лексичні одиниці та граматичні структури відповідають поставленій комунікативній задачі. Інколи учень/учениця припускається незначних помилок, які не заважають розумінню висловлювання. **Виконує всі (90%) завдань правильно.**

10 балів: Учень/учениця логічно вибудовує монологічне висловлювання англійською мовою у зв'язку з прочитаним текстом і у відповідності до комунікативної задачі. Вживані лексичні одиниці та граматичні структури відповідають поставленій комунікативній задачі. Інколи учень/учениця припускається певних помилок, які не заважають розумінню висловлювання. Повністю розуміє та може аналізувати зміст прочитаного тексту. **Виконує правильно 80 % завдань відповідного рівня.**

9 балів: Учень/учениця практично повністю розкриває проблему тексту, висловлювання побудоване в певному логічному порядку та є стилістично грамотним. Лексичні та граматичні помилки майже відсутні. Демонструє навик та вміння мовленнєвої взаємодії з партнером, здатен розпочати, підтримати та закінчити розмову на тему прочитаного тексту. **Виконує переважну більшість завдань (75%) правильно.**

8 балів: Учень/учениця добре розуміє зміст тексту і його проблематику; у відповіді міститься невелика кількість помилок, які він намагається виправити сам. Вживає прості і складні граматичні явища у різних сполученнях; граматичні часи, прості і складні речення. Демонструє стилістичну грамотність, вміє логічно відповісти на поставлені питання. Мовлення містить невелику кількість помилок, що не впливають на його розуміння. **Виконує більшість завдань (60%) правильно.**

7 балів: Учень/учениця вміє висловити своє ставлення до поставленої проблеми, але не може аргументувати його. Використані лексичні одиниці та граматичні структури відповідають поставленій комунікативній задачі, однак трапляються труднощі і окремі неточності у вживанні слів, словосполучень та кліше. У мовленні спостерігаються повторення мовленнєвих та граматичних конструкцій. **Виконує більшість завдань (55%) правильно.**

6 балів: Учень/учениця неповно розкриває проблему тексту, при відповідях допускаються неточності, порушена послідовність висловлювання. Зміст висловлювання частково відповідає комунікативній задачі. Вибудовує спілкування у відповідності до комунікативної задачі, проте торкається не всіх елементів змісту, що вказані в завданні. Існує ряд граматичних помилок, що не ускладнюють розуміння мовлення. Мовлення зрозуміле, проте міститься невелика кількість помилок. Помітна інтерференція рідної мови. **Виконує половину (50%) завдань правильно.**

5 балів: Висловлювання учня/учениці щодо прочитаного тексту не містить аргументації, не завжди є логічним та містить повтори. Відчувається механічне заучування матеріалу. Учень/учениця має обмежений словниковий запас, припускається фонетичних та лексичних помилок, що ускладнюють розуміння тексту. Вибудовує монологічне висловлювання у зв'язку з прочитаним текстом, але не завжди у відповідності до комунікативної задачі: відходить від теми або намагається замінити її іншою, якою володіє краще. Допускає велику кількість граматичних помилок, більшість із яких не ускладнює

розуміння тексту. Учень/учениця не цілком логічно вибудовує діалогічне мовлення, не досить вміло підтримує бесіду. **Виконує менше половини (41-49%) завдань правильно.**

4 бали: Учень/учениця лише частково розкриває тему, відсутні логічні зв'язки між частинами висловлювання. У відповіді учня/учениці містяться суттєві недоліки, матеріал охоплено «половинчасто», висловлювання щодо поставленої у тексті проблеми не є логічно вибудованими. Повністю відсутнє вираження свого ставлення до проблеми. Мовлення учня/учениці містить велику кількість фонетичних та граматичних помилок, багато простих слів і речень вимовляються неправильно. Відповідь містить мінімальну кількість вивченої лексики. Учень/учениця не намагається підтримувати діалогічне спілкування (наприклад, не може розпитати про певну інформацію). **Виконує трохи більше третини (33-40%) завдань правильно.**

3 бали: Учень/учениця не розуміє зміст іншомовного тексту і не може зробити узагальнення у зв'язку із прочитаним, висловити та аргументувати своє ставлення до проблеми. Має загальне уявлення про тему, але не вміє логічно обґрунтувати свої думки. Робить довгі паузи, підшукуючи потрібні слова. Не вміє використовувати знання, що були отримані раніше. Комунікативна задача у діалогічному мовленні не виконується. **Виконує третину (30%) завдань правильно.**

2 бали: Зміст висловлювання учня/учениці не відповідає поставленій комунікативній задачі. Не вміє будувати діалогічне мовлення. Використовується дуже обмежений словниковий запас, замість іноземних слів вживаються слова з рідної мови. Велика кількість фонетичних та граматичних помилок заважає розумінню учня/учениці. **Виконує менше третини (15-29%) завдань правильно.**

1 бал: Учень/учениця має лише часткове уявлення про тему прочитаного тексту. Немає практичних навиків у використанні матеріалу. Учень/учениця відмовляється давати відповіді на поставлені запитання. **Жодне завдання не виконано правильно.**

IV. Рекомендована література

Базова:

1. Falla T., Davies P. Solutions Elementary. Student's book. 3d edition. Oxford University Press, 2018. 143 p.
2. Falla T., Davies P. Solutions Elementary. Workbook. 3d edition. Oxford University Press, 2018. 128 p.
3. Falla T., Davies P. Solutions Pre-Intermediate. Student's book. 3d edition. Oxford University Press, 2018. 143 p.
4. Falla T., Davies P. Solutions Pre-Intermediate. Workbook. 3d edition. Oxford University Press, 2018. 128 p.
5. Fricker R. High Note 2. Workbook. Pearson Education Ltd., 2020. 128 p.
6. Hastings Bob. High Note 2. Student's book. Pearson Education Ltd., 2020. 200 p.

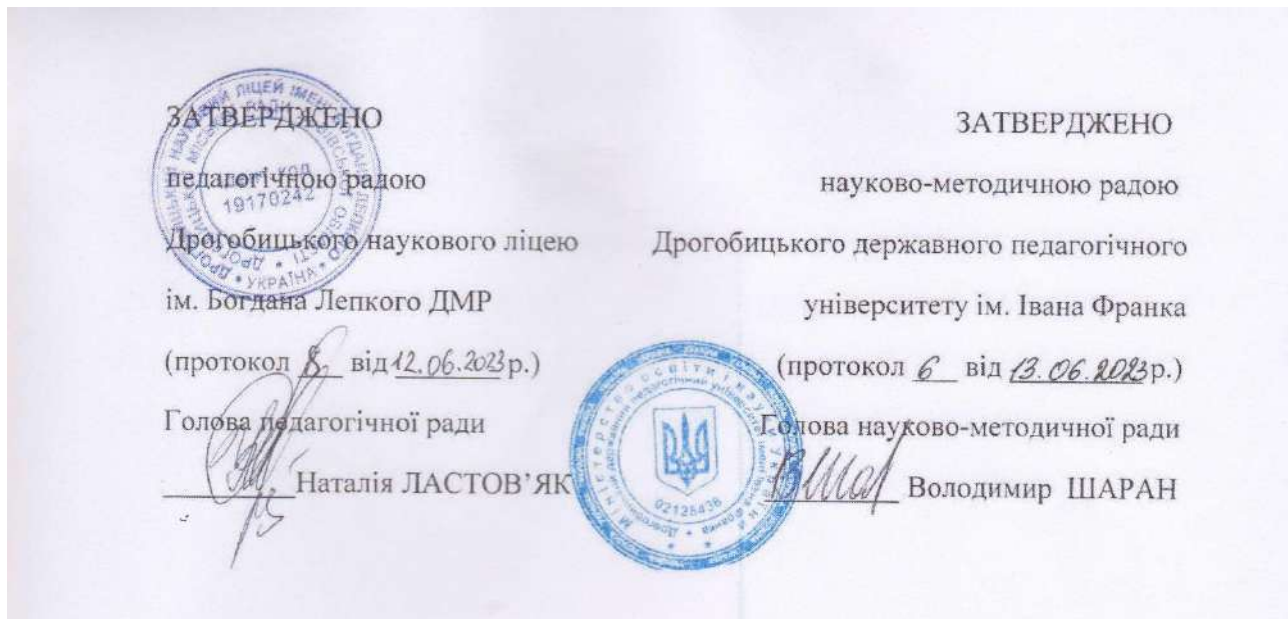
Допоміжна:

1. Вовченко Н.Ф. Across English Speaking World: Great Britain. Тернопіль: «Лібра Terra», 2006. 200с.
2. Калініна Л.В., Самойлюкевич І.В. Across Cultures: Great Britain – Ukraine: лінгвокраїнознавчий комплекс. Харків: «Світ дитинства», 2007. 140с.
3. Калініна Л.В., Самойлюкевич І.В. Across Cultures: The USA – Ukraine: лінгвокраїнознавчий комплекс. Харків: «Світ дитинства», 2003. 126 с.

4. Павлюк А. Discover the UK! Посібник з країнознавства Великої Британії для учнів 9-12 класів. Тернопіль: «Лібра Терра», 2008. 148с.
5. Oxford Guide to British and American Culture. Oxford University Press, 2005. 533 р.

Інформаційні ресурси:

1. <https://dictionary.cambridge.org/>
2. <https://learnenglish.britishcouncil.org/vocabulary>
3. <https://www.macmillandictionary.com/>
4. <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

спецкурсу «Англійська мова у сфері ІТ» для 10 класу

Укладач: Наталія ЛАСТОВ'ЯК,
вчитель англійської мови, старший вчитель
Дрогобицького наукового
ліцею ім. Богдана Лепкого ДМР,
експерт від Державної служби якості освіти

2023 р.

I. Пояснювальна записка

Навчальну програму спецкурсу «Англійська мова у сфері ІТ» для учнів 10 класів розроблено з урахуванням Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року № 1392 та Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта), яка розроблена на виконання Закону України «Про освіту» і затверджена наказом МОН від 20.04.2018 № 407. Зазначені документи ґрунтуються на засадах особистісно орієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів.

Пропонована програма ґрунтується на принципах:

- комунікативної спрямованості освітнього процесу для реалізації цілей і завдань навчального предмету «Іноземна мова»;
- особистісної орієнтації на учнів;
- підтримки автономії учнів;
- взаємопов'язаності (інтеграції) видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письма) в освітньому процесі.

Програма спецкурсу «Англійська мова в сфері ІТ» надає учням можливість розвивати мовну компетенцію та практичне володіння англійською мовою на рівні спілкування в обсязі програмової тематики, засвоювати основи граматики, формувати навички обміну інформацією. Передбачається систематизація знань учнів англійської мови в усіх її аспектах в рамках компетентності. Практична мета навчання полягає в удосконаленні володіння англійською мовою як засобом спілкування в усній (аудіювання та говоріння) і письмовій (читання та письмо) формі; здобутті знань про специфіку сфери ІТ, особливості функціонування певних мовних моделей та структур; виявленні подібностей та розбіжностей з рідною мовою. Передбачено удосконалення комунікативної компетенції учнів у галузі інформаційних технологій.

Для успішної реалізації освітньо-розвивального потенціалу англійської мови у школі на етапі профільної підготовки необхідно сприяти тому, щоб процес залучення учнів до вивчення спецкурсу «Англійська мова у сфері ІТ» не тільки розширював їхній світогляд, але й сприяв професійному самовизначенню учнів та реалізації їхнього творчого потенціалу, готовність і здатність ефективного пошуку і застосування потрібних знань, умінь, способів діяльності, свідомого професійного самовизначення, самоідентифікації і самовираження.

Мета та завдання навчального курсу. Метою вивчення курсу «Англійська мова у сфері ІТ» є підготовка учнів до ефективної комунікації у галузі інформаційних технологій. Програма дисципліни забезпечує розвиток мовної компетенції та практичне володіння англійською мовою на рівні спілкування в обсязі програмової тематики, засвоєння основ граматики, формування навичок обміну інформацією стосовно комп'ютерних технологій.

Основними завданнями вивчення спецкурсу є:

- засвоєння теоретичного та практичного матеріалу за темами спецкурсу;
- формування навичок усного та писемного мовлення з використанням спеціалізованої лексики та термінології;
- вміння аргументовано висловлюватись з таких проблем, як інформатика, інформаційна безпека, Інтернет, комп'ютерні віруси, сучасні методи захисту.

Структура курсу. Спецкурс «Англійська мова у сфері ІТ» призначений для учнів 10 класів. Під час вивчення спецкурсу учні опрацьовують наступні теми: «Робота у сфері ІТ», «Комп'ютерні системи», «Вебсайти», «Бази даних», «Онлайн торгівля», «Системи мережі», «ІТ підтримка», «Безпека у сфері ІТ».

Під час вивчення курсу учні протягом кожного семестру опрацьовують матеріал чотирьох тем та мають дві форми контролю, який включає перевірку сформованості навичок практичного володіння англійською мовою у різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики у сфері ІТ.

Спецкурс розраховано на викладання у 10 класі протягом навчального року (35 год, 1 заняття на тиждень).

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення спецкурсу «Англійська мова у сфері ІТ» учень повинен знати:

- лексичний матеріал за програмовою тематикою у передбаченому для кожного рівня обсязі;
- граматичні правила формування речень;
- норми правопису лексичних одиниць, що складають фонд активної лексики;
- читати і розуміти широкий спектр автентичних текстів;
- висловлюватись швидко і спонтанно без помітних труднощів, пов'язаних з пошуком засобів вираження.

Учень повинен уміти:

- здійснювати усно-мовленнєве спілкування (у монологічній і діалогічній формах) в соціально-побутовій та соціально-культурній та професійній сферах, у межах лексичного мінімуму та тематики, передбачених навчальною програмою, використовуючи засвоєний граматичний матеріал;
- використовувати різноманітні освітні додатки та Інтернет-технології для продуктивного навчання, користуватися електронним словником;
- висловлюватися в письмовій формі (написання анотацій, листів, заповнення бланків, складання текстів презентацій) в обсязі тематики курсу, використовуючи засвоєний граматичний матеріал;
- розуміти автентичне діалогічне та монологічне мовлення в межах фахової та повсякденної тематики;

II. Тематичний зміст програми

I семестр

№	К-сть Год	Зміст навчального матеріалу	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учня
1.	3	Working in IT industry Meeting people. Jobs in IT. Schedules.	<i>знає</i> назви професій у сфері ІТ <i>вміє</i> вітатися, розповідати про себе <i>вміє</i> вести діалог, робити повідомлення в межах пройденого лексичного та граматичного матеріалу <i>складає</i> графік свого робочого дня <i>знає</i> основні аббревіатури у сфері ІТ

2.	3	Computer systems. Computer hardware and software. Working with computers. Computer usage.	<i>знає</i> назви складових комп'ютера та програмного забезпечення <i>вміє</i> вести діалог, робити повідомлення в межах пройденого лексичного та граматичного матеріалу <i>вміє</i> розповідати про роботу на комп'ютері
3.	1	Контрольна робота	
4.	4	Websites. Website purposes, analytics and development. The best websites.	<i>описує</i> різні типи веб сайтів <i>вміє</i> вести діалог, робити повідомлення в межах пройденого лексичного та граматичного матеріалу <i>аналізує</i> технічні характеристики веб сайтів <i>вміє</i> розповідати про веб сайти, які використовує в навчанні та на дозвіллі
5.	4	Databases. Database. Data processing. Data storage and back-up. Database systems benefits	<i>знає</i> основні терміни, що стосуються обробки даних <i>вміє</i> вести діалог, робити повідомлення в межах пройденого лексичного та граматичного матеріалу <i>пояснює</i> роботу систем обробки даних англійською мовою
6.	1	Контрольна робота	

II семестр

№	К-сть Год	Зміст навчального матеріалу	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учня
1.	4	E-Commerce E-Commerce companies and features. Transaction security. Online transactions.	<i>описує</i> особливості онлайн торгівлі, <i>вміє</i> вести діалог, робити повідомлення в межах пройденого лексичного та граматичного матеріалу
2.	4	Network Systems. Types of network. Networking hardware. Network range and speed	<i>знає</i> терміни, пов'язані з інтернетом <i>вміє</i> вести діалог, робити повідомлення в межах пройденого лексичного та граматичного матеріалу <i>вміє</i> описувати технічні

			характеристики мережі
3.	1	Контрольна робота	
4.	4	IT Support. Fault diagnosis. Software repair. Hardware repair. Customer service.	<i>вміє</i> вести діалог, робити повідомлення в межах пройденого лексичного та граматичного матеріалу <i>розповідає</i> про технічні несправності комп'ютера <i>вміє</i> написати коротке повідомлення в службу підтримки щодо несправності комп'ютера
5.	4	IT Security and Safety. Security solutions. Workstation health and safety. Security procedures. Reporting incidents.	<i>знає</i> основні терміни, що стосуються кібербезпеки <i>вміє</i> вести діалог, робити повідомлення в межах пройденого лексичного та граматичного матеріалу <i>визначає</i> основні правила роботи за комп'ютером
6.	1	Контрольна робота	

III. Критерії оцінювання

12 балів: Учень/учениця вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань, може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності. **Виконує всі (100%) завдань правильно.**

11 балів: Учень/учениця вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності. Узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні набутих знань на практиці. **Виконує майже всі (90%) завдань відповідного рівня правильно.**

10 балів: Учень/учениця має глибокі і міцні знання, здатний/а використовувати їх у практичній діяльності. Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує при цьому обов'язкову літературу, володіє термінологією зі сфери ІТ. Однак при висвітленні деяких питань демонструє недостатню глибину матеріалу та аргументації, допускає при цьому деякі незначні помилки. **Виконує правильно 80 % завдань відповідного рівня.**

9 балів: Учень/учениця досить добре володіє вивченим лексично-граматичним матеріалом. Вміє аналізувати і систематизувати інформацію. В основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує при цьому обов'язкову літературу,

володіє термінологією у сфері ІТ. Однак при висвітленні деяких питань допускає певні помилки. **Виконує переважну більшість завдань (75%) правильно.**

8 балів: Знання учня/учениці є достатньо повними. Учень/учениця правильно застосовує набуті знання у комунікації; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених завдань; вміє аналізувати і систематизувати пройдений матеріал. Однак при висвітленні деяких питань у сфері ІТ допускає певні помилки. **Виконує більшість завдань (60%) правильно.**

7 балів: Учень/учениця правильно та логічно відтворює опрацьований навчальний матеріал. Правильно застосовує пройдений матеріал, хоча і з певними неточностями. Відтворює певну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, але не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає певні помилки. **Виконує більшість завдань (55%) правильно.**

6 балів: Учень/учениця розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст частково зв'язний. Відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу, має елементарні, нестійкі навички виконання завдань. **Виконує половину (50%) завдань правильно.**

5 балів: Учень/учениця виявляє знання та розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь правильна, але недостатньо осмислена. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст частково зв'язний з частим використанням сполучника «і». Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає помилки. **Виконує менше половини (41-49%) завдань правильно.**

4 бали: Учень/учениця лише за допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал. Має значні труднощі у відповідях і репліках, не володіє термінологією у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань. **Виконує трохи більше третини (33-40%) завдань правильно.**

3 бали: Учень/учениця відтворює менш як половину навчального матеріалу з курсу. Має значні труднощі у відповідях і репліках, виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги вчителя. **Виконує третину (30%) завдань правильно.**

2 бали: Учень/учениця фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу. Має значні труднощі у відповідях і репліках. Не володіє навчальним матеріалом, виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги вчителя. **Виконує менше третини (15-29%) завдань правильно.**

1 бал: Учень/учениця не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. **Жодне завдання не виконано правильно.**

7. Рекомендована література

Базова:

1. Olejniczak M. English for Information Technology 1. Pearson Longman, 2011. 79 p.
2. Hill D. English for Information Technology 2. Pearson Longman, 2012. 79 p.

Додаткова:

1. Brayshaw D. High Note 4. Workbook. Pearson Education Ltd., 2020. 128 p.
2. Demetriades D. Information Technology Workshop. Oxford University Press, 2010. 39 p.
3. Esteras S. R. Infotech. English for Computer Users. Student's Book. Cambridge University Press, 2008. 168 p.
4. Glendinning E. H., McEwan J. Oxford English for Information Technology. Oxford University Press, 2014. 140 p.
5. Microsoft Computer Dictionary 5th edition. Microsoft Press, 2002. 637p.
6. Roberts R., Krantz C. High Note 4. Student's book. Pearson Education Ltd., 2020. 200 p.

Інтернет ресурси:

1. <https://www.udemy.com/topic/computer-science/>
2. http://www.bbc.co.uk/learning/subjects/information_technology.shtml
3. <https://www.english4it.com/>
4. <https://www.edx.org/free-online-information-technology-it>
5. <http://www.dictionary.com/browse/information-technology>
6. <http://bookfreenow.com/download/microsoft-computer-dictionary-6th-edition/>

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

спецкурсу «Комплексна підготовка до складання іспитів
 з англійської мови» для 11 класу

Автори:
 Ірина ХАРКАВЦІВ, методист,
 вчитель англійської мови,
 кандидат педагогічних наук,
 доцент
 Мар'яна КЕКОШ, методист,
 вчитель англійської мови,
 кандидат педагогічних наук

I. Пояснювальна записка

Навчальну програму спецкурсу «Комплексна підготовка до складання іспитів з англійської мови» для учнів 11 класів розроблено з урахуванням Державного стандарту базової середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898) та Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта), яка розроблена на виконання Закону України «Про освіту» і затверджена наказом МОН від 20.04.2018 № 407.

Зазначені документи ґрунтуються на засадах особистісно орієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів.

Пропонована програма ґрунтується на принципах:

- комунікативної спрямованості освітнього процесу для реалізації цілей і завдань навчального предмету «Іноземна мова»;

- особистісної орієнтації на учнів;

- підтримки автономії учнів;

- взаємопов'язаності (інтеграції) видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письма) в освітньому процесі.

Програма спецкурсу передбачає систематизацію знань з англійської мови, вдосконалення комунікативної компетенції учнів, розвиток навичок читання, письма, аудіювання та усного мовлення для успішного складання іспитів з англійської мови. Програма структурована відповідно до основних компонентів іспиту та включає різноманітні вправи та завдання, спрямовані на розвиток і вдосконалення цих навичок. Відтак, об'єктом контролю є рівень сформованості іншомовної комунікативної компетентності у таких видах мовленнєвої діяльності, як сприймання на слух, зорове сприймання, писемна взаємодія і писемне продукування. Мовний інвентар (лексика і граматики) не є окремим об'єктом контролю, а перевіряється у комунікативному контексті. Зміст тестових завдань подається на автентичних зразках нормативного мовлення, прийнятого у країнах, мова яких вивчається, та відповідає сферам і тематиці ситуативного спілкування, зазначених у чинних типових освітніх програмах.

Мета та завдання навчального курсу. Метою вивчення курсу «Комплексна підготовка до складання іспитів з англійської мови» є підготовка учнів до успішного складання іспитів з англійської мови шляхом формування іншомовної комунікативної компетентності у всіх видах мовленнєвої діяльності та підсилення мотивації до вивчення мови.

Програма дисципліни забезпечує розвиток мовної компетенції та практичне володіння англійською мовою на рівні спілкування в обсязі програмової тематики, засвоєння основ граматики, формування навичок обміну інформацією у різних сферах комунікації.

Основними завданнями вивчення спецкурсу є:

- засвоєння теоретичного та практичного матеріалу за темами спецкурсу;
- сформованість вмінь учнів самостійно читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту за визначений проміжок часу;
- розуміння учнями на слух змісту автентичних текстів;
- здатність спілкуватися у письмовій формі в межах сфер, тем і ситуацій, визначених навчальною програмою;
- розвиток вміння критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;

- здатність обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.

Структура курсу. Під час вивчення спецкурсу учні опрацьовують наступні теми: «Сім'я. Стосунки в сім'ї», «Люди і суспільство», «Дім», «Шкільне життя» «Професії», «Гроші. Покупки», «Здоровий спосіб життя», «Подорожі. Транспорт», «Хобі. Дозвілля», «Спорт» «Наука і технології», «Природа та довкілля».

Під час вивчення курсу учні протягом кожного семестру опрацьовують матеріал шести тем, виконують типові завдання відповідно до формату іспиту та мають дві форми контролю, який включає перевірку сформованості навичок практичного володіння англійською мовою у різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі виучуваної тематики.

Спецкурс розраховано на викладання в 11 класі протягом навчального року (70 год, 2 заняття на тиждень).

Очікувані результати навчання. Очікувані результати включають підвищення рівня володіння англійською мовою, збільшення впевненості та готовності до складання іспиту, а також здобуття необхідних знань і вмінь для успішного виконання завдань іспиту. У результаті вивчення спецкурсу «Комплексний навчальний курс з формування різнорівневих досягнень учнів при складанні іспитів з англійської мови» учень повинен знати:

- лексичні й фразеологічні одиниці, сталі вирази, прислів'я та приказки в межах запропонованої тематики;
- граматичні явища й конструкції відповідно до запропонованої тематики;
- правила та вимоги до оформлення різних письмових повідомлень, листів тощо, передбачених програмою;
- особливості використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- специфіку використання англійської мови в усній та писемній формах для розв'язання різногранних освітньо-комунікативних завдань.

Учень повинен уміти:

- розуміти автентичне монологічне й діалогічне мовлення в рамках запропонованої розмовної тематики та вміти виділяти ключову інформацію;
- правильно вживати в усному та писемному мовленні лексичні одиниці, пов'язані з відповідною тематикою;
- правильно використовувати граматичні структури, лексичні одиниці, мовленнєві кліше при продукуванні усного та писемного мовлення;
- вміти грамотно викладати свої думки в письмовій формі з використанням складних граматичних структур, лексичного багатства мови;
- читати й аналізувати оригінальну літературу, а також тексти з побутової тематики з різними цільовими установками;
- писати приватні листи, короткі email повідомлення, вміти заповнити особисту анкету, скласти твір, есе, твір-міркування;
- використовувати різні мовні засоби для виразності та переконливості писемного висловлювання.
- в повному обсязі володіти навчальним матеріалом, вільно самостійно глибоко та всебічно розкривати зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому основну та додаткову літературу.

II. Тематичний зміст програми

I семестр

№	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учня
1.	5	<p>Тема 1. Сім'я. Стосунки в сім'ї. Родинні свята. Комунікація. Спілкування з друзями, сусідами, членами сім'ї, колегами, підписниками в соціальних мережах, віртуальне тощо. Сучасні тенденції поведінки підлітків.</p> <p>Граматика: be going to, will, future continuous. Verbs patterns (toV/ Ving)</p>	<p><i>Вміє</i> розповідати про себе, сімейні традиції, стосунки в родині та про дружні стосунки; порівнює безпосереднє спілкування з віртуальним та прогнозує наслідки необачної поведінки в мережі Інтернет; <i>знає</i> сучасні тенденції поведінки підлітків;</p> <p><i>вміє</i> дискутувати про організацію свята; <i>вміє</i> розповідати про себе; <i>вміє</i> вести діалог, робити повідомлення в межах пройденого лексичного та граматичного матеріалу.</p> <p>Письмо</p> <p><i>Вміє</i> написати лист до друга про родинні свята.</p>
2.	5	<p>Тема 2. Люди і суспільство. Опис зовнішності людини. Риси характеру людини. Позитивні й негативні риси характеру. Опис характеру людини за її зовнішністю. Темперамент. Харизма. Харизматичні люди. Модні тренди. Особливості життя в Великобританії.</p> <p>Граматика: prepositions of time and place articles.</p>	<p><i>Вміє</i> вести діалог, робити повідомлення в межах пройденого лексичного та граматичного матеріалу; <i>вміє</i> розповідати про зовнішній вигляд, почуття, емоції людей та суспільства в цілому; <i>вміє</i> аналізувати інформацію про різноманітні особистості; <i>знає</i> про особливості життя у Великобританії;</p> <p><i>вміє</i> описати суспільні тренди та їх наслідки, висловити власне ставлення до розмаїття молодіжних субкультур та прийнятних норм поведінки.</p> <p>Письмо</p> <p><i>вміє</i> написати повідомлення для forum post.</p>
3.	5	<p>Тема 3. Дім. Види будинків, Опис кімнати. Домашні обов'язки.</p>	<p><i>Вміє</i> вести діалог, робити повідомлення в межах пройденого</p>

		<p>Розподіл домашніх обов'язків. Оренда житла.</p> <p>Грамматика: talking about the past. Indefinite pronouns. Countable and uncountable nouns; expressing quantity.</p>	<p>лексичного та граматичного матеріалу; <i>знає</i> різні типи житла та аргументує власний вибір житла; <i>вміє</i> вести розмову про будинки, кімнати, домашню роботу та оренду житла; аналізує тексти про життя в хмарочосах та висловлює свою думку щодо прочитаного; <i>вміє</i> сприймати на слух інформацію про життя в будинку на воді; <i>вміє</i> розмірковувати щодо вибору житла у студентські роки.</p> <p>Письмо <i>вміє</i> написати лист- рекомендацію щодо житла для студента.</p>
4.	5	<p>Тема 4. Шкільні предмети. Шкільне життя. Позашкільні види занять. Переваги і недоліки самоосвіти. Система освіти різних країнах світу.</p> <p>Грамматика: Linking words: contrast, reason and result. There and it as the subjects.</p>	<p><i>Вміє</i> вести діалог, робити повідомлення в межах пройденого лексичного та граматичного матеріалу; <i>вміє</i> розповідати про шкільні предмети, шкільне життя, позашкільні заняття, освітню систему; <i>вміє</i> аналізувати та висловлювати власну думку щодо навчання вдома; <i>вміє</i> сприймати на слух та узагальнювати інформацію про школу-пансіон; <i>вміє</i> використовувати з'єднувальні слова.</p> <p>Письмо <i>вміє</i> написати власне висловлювання щодо домашнього завдання.</p>
5.	5	<p>Тема 5. Професії, види робіт, пошук роботи та зайнятість. Працевлаштування молоді, умови праці. Незвичні професії. Безробіття та труднощі на робочому місці.</p> <p>Грамматика: Perfect tenses. Both, either and neither; each and every; another and other</p>	<p><i>вміє</i> розповідати про професії, види робіт, пошук роботи та зайнятість; розуміє та може аналізувати текст про незвичні професії; <i>вміє</i> сприймати слух інформацію про безробіття серед молодого населення; <i>знає</i> фінансові можливості сучасних професій;</p>

			аналізує вимоги певних професій та співставляє їх з навичками та знаннями кандидатів. Письмо <i>Вміє</i> написати лист-заяву на роботу.
6.	6	Тема 6. Гроші. Закупи заощадження та раціональне використання бюджету, хороший та поганий сервіс, реклама та ризики онлайн покупок та фінансових операцій. Грамматика: Linking words: time, sequence and addition. The passive; have something done.	<i>Вміє</i> розповідати про покупки, заощадження, оплату, хороший та поганий сервіс, рекламу; розуміє та <i>вміє</i> аналізувати статтю про рекламні кампанії; <i>вміє</i> сприймати на слух та узагальнювати інформацію про онлайн фінансові операції; <i>вміє</i> аналізувати цільову аудиторію, продукти та інші складники маркетингових кампаній; аналізує історію податків та онлайн шопінгу. <i>вміє</i> вживати з'єднувальні слова та пасивний стан. Письмо <i>вміє</i> написати лист-скаргу.
7.	1	Контрольна робота	

II семестр

№	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учня
1.	5	Тема 7. Здоровий спосіб життя. Дієта, збалансоване харчування. Вегетаріанство як спосіб життя. Проблеми здоров'я. Медицина. Види захворювань та їх лікування. Заняття спортом. Грамматика: Zero, first and second conditional. Possessive forms	<i>Вміє</i> дискутувати довкола питань екології життя та здоров'я людини; демонструє розуміння впливу звичок на стан здоров'я; <i>вміє</i> аргументувати необхідність дотримання особистої гігієни; <i>вміє</i> надати рекомендації щодо дотримання здорового способу життя; <i>вміє</i> вести діалог, робити повідомлення в межах пройденого лексичного та граматичного матеріалу. Письмо <i>вміє</i> написати неофіційний лист про здоровий спосіб життя.

2.	5	<p>Тема 8. Подорож. Туризм. Експерсії. Типи подорожей. Переваги подорожі поїздом. Подорож літаком. Подорож морем. Організація відпочинку й канікул. Орієнтація у місті. Міський транспорт.</p> <p>Граматика: So and such; in order to/so as to. Third conditional</p>	<p><i>вміє</i> вести розмову про види відпочинку, шкільні подорожі Україною та іншими країнами житло, готель, транспортні засоби, проблеми в подорожах; <i>вміє</i> сприймати на слух та узагальнювати інформацію про подорожі; <i>вміє</i> аналізувати інформацію та висловлювати власну думку щодо видатних спортсменів та викликів у подорожах.</p> <p>Письмо <i>вміє</i> написати пост про проблемну подорож.</p>
3.	5	<p>Тема 9. Культура. Хобі. Дозвілля. Мистецтво. Література. Кінотеатри. Культурні події. Музика і фестивалі. Засоби масової інформації.</p> <p>Граматика: Modal verbs – ability, obligation and permission. Reflexive pronouns</p>	<p><i>вміє</i> розповідати про хобі та інтереси, мистецтво, літературу, кінотеатри, культурні події, фестивалі, засоби масової інформації. <i>розуміє</i> текст та висловлює власну думку щодо кулінарних шоу; сприймає на слух та узагальнює інформацію про хобі; <i>вміє</i> обговорювати улюблені книги</p> <p>Письмо <i>вміє</i> написати офіційного листа організаторам музичного конкурсу.</p>
4.	5	<p>Тема 10. Спорт. Особисті якості спортсменів. Види спорту. Мій улюблений вид спорту. Спорт в Україні. Спорт у Великобританії та США. Спортивне обладнання та місця для занять спортом. Історія Олімпійських ігор.</p> <p>Граматика: Comparatives and superlatives; too and enough. Reported speech</p>	<p><i>Вміє</i> розповідати про види спорту, спортивне обладнання, екстремальні види спорту, змагання; <i>вміє</i> висловити власну думку щодо спорту; сприймає на слух та узагальнює інформацію про спорт.</p> <p>Письмо <i>вміє</i> написати онлайн-пост щодо вирішення проблем.</p>
5.	5	<p>Тема 11. Наука і технології. Пристрої та гаджети. Технології у моєму житті. Науково-технічний прогрес. Винаходи людства і відкриття. Відомі винахідники. Граматика: Relative clauses. Question tags.</p>	<p><i>вміє</i> розповідати про винаходи та відкриття, дослідження космосу, технології для повсякденного життя розуміє та аналізує текст про космічні дослідження, <i>вміє</i> обговорювати їх важливість; сприймає на слух та узагальнює</p>

			інформацію про про винаходи; <i>вміє</i> дискутувати щодо практичності сучасних винаходів, обговорювати науку та технології. Письмо <i>вміє</i> написати офіційний лист-звернення.
6	6	Тема 12. Природа та довкілля. Проблеми охорони довкілля та шляхи їх вирішення. Види забруднення. Природні катаклізми. Екологічні проблеми України. Екологічна діяльність Британії. Мій внесок в охорону довкілля. ГраMATика: Modal verbs speculation and probability. Indirect questions.	<i>Вміє</i> розповідати про клімат та погоду, стихійні лиха, географічні особливості, проблеми середовища; <i>розуміє</i> текст про види тварин, які знаходяться під загрозою вимирання; сприймає на слух розповідь про відновлювальну енергію; <i>вміє</i> обговорювати проблеми середовища та способи порятунку природи. Письмо <i>вміє</i> написати пост про збереження довкілля.
7.	1	Контрольна робота	

III. Критерії оцінювання

12 балів: Учень/учениця вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених завдань; вільно сприймає на слух, може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності. **Виконує всі (100%) завдань правильно.**

11 балів: Учень/учениця вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених завдань; вільно сприймає на слух, може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності. Узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні помилки застосуванні набутих знань на практиці та у виконанні практичних завдань. **Виконує майже всі (90%) завдань відповідного рівня правильно.**

10 балів: Учень/учениця має глибокі і міцні знання, здатний/а використовувати їх у практичній діяльності. Дуже добре сприймає на слух, достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Однак при висвітленні деяких питань демонструє недостатню глибину матеріалу та аргументації, допускає при цьому деякі незначні помилки. **Виконує правильно 80 % завдань відповідного рівня.**

9 балів: Учень/учениця досить добре володіє вивченим лексично-граматичним матеріалом. Вміє аналізувати і систематизувати інформацію. В основному розкриває зміст

теоретичних питань та практичних завдань. Однак при висвітленні деяких питань і виконанні завдань допускає незначні помилки. Доволі добре сприймає на слух, але є неточності у завданнях. **Виконує переважну більшість завдань (75%) правильно.**

8 балів: Знання учня/учениці є достатньо повними. Учень/учениця правильно застосовує набуті знання у комунікації; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених завдань; вміє аналізувати і систематизувати пройдений матеріал. Проте, при висвітленні деяких питань і виконанні завдань допускає певні помилки. **Виконує більшість завдань (60%) правильно.**

7 балів: Учень/учениця правильно та логічно відтворює опрацьований навчальний матеріал. Правильно застосовує пройдений матеріал, хоча і з певними неточностями. Відтворює певну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, але не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає певні помилки. **Виконує більшість завдань (55%) правильно.**

6 балів: Учень/учениця розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст частково зв'язний. Відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу, має елементарні, нестійкі навички виконання завдань, в яких часто допускає помилки. **Виконує половину (50%) завдань правильно.**

5 балів: Учень/учениця виявляє знання та розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь правильна, але недостатньо осмислена. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст частково зв'язний з частим використанням сполучника «і». Не здатний до глибокого, всебічного аналізу текстів і завдань, обґрунтування та аргументації, допускає багато помилок. **Виконує менше половини (41-49%) завдань правильно.**

4 бали: Учень/учениця лише за допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал. Має значні труднощі у відповідях і репліках, не володіє термінологією у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, здебільшого не розуміє змісту текстів і практичних завдань. **Виконує трохи більше третини (33-40%) завдань правильно.**

3 бали: Учень/учениця відтворює менш як половину навчального матеріалу з курсу. Має значні труднощі у відповідях і репліках, виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги вчителя. **Виконує третину (30%) завдань правильно.**

2 бали: Учень/учениця фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу. Має значні труднощі у відповідях і репліках. Не володіє навчальним матеріалом, виконує лише окремі елементи завдання, потребує постійної допомоги вчителя. **Виконує менше третини (15-29%) завдань правильно.**

1 бал: Учень/учениця не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. **Жодне завдання не виконано правильно.**

IV. Рекомендована література

Базова:

1. Evans V., Dooley J. On Screen. Student's Book. B2. Express Publishing, 2015. 172 p.
2. Evans V., Dooley J. On Screen. Workbook and Grammar. B2. Express Publishing, 2015. 168 p.
3. Manin G., Yurchenko A., Redchenko T. Oxford Exam Trainer B1. Oxford University Press, 2018, 207 p.
4. Weale H., Yurchenko A. Oxford Exam Trainer B2. Oxford University Press, 2020, 207 p.

Додаткова:

1. Євчук О.В., Доценко І.В. Англійська мова. Збірник тестових завдань. В-во Абетка, 2020. 532 с.
2. Dooley J., Evans V. Grammar way 3. Intermediate. Student's book. Express Publishing, 2010. 216 p.
3. Mitchell H. Q., Malkogianni M. Go for ZNO. MM Publications, 47 p.
4. Moutsou E. Use of English B2 for all exams. MM Publications, 2009. 180 p.
5. Murphy R. English Grammar in Use. Intermediate. Cambridge University Press, 2019. 396 p.
6. Rosinska M., Edwards L. Get 200! Book 1. Macmillan Education, 2019. 167 p.

Інтернет ресурси:

1. <https://zno.osvita.ua/english/>
2. <https://www.iznotest.info/angliyska/>
3. <https://www.fatkin.school/blog/zno-angliyska>
4. <https://www.englishdom.com/ua/blog/yak-shvidko-pidgotuvatisya-do-zno-z-anglijskoyi-movi/>
5. https://courses.prometheus.org.ua/courses/coursev1:NAUKMA+ZNO_Eng_101+2019_T3/about

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

спецкурсу «Комунікативна граматика англійської мови» для 9-10 класів

Укладачі:

Мар'яна КЕКОШ,

методист,

вчитель англійської мови,
кандидат педагогічних наук

Ірина ХАРКАВЦІВ,

методист,

вчитель англійської мови,
кандидат педагогічних наук,
доцент

I. Пояснювальна записка

Навчальну програму спецкурсу «Комунікативна граматика англійської мови» для учнів 9-10 класів розроблено з урахуванням Державного стандарту базової середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898) та Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта), яка розроблена на виконання Закону України «Про освіту» і затверджена наказом МОН від 20.04.2018 № 407. Зазначені документи ґрунтуються на засадах особистісно орієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів. Пропонована програма ґрунтується на принципах:

- комунікативної спрямованості освітнього процесу для реалізації цілей і завдань навчального предмету «Іноземна мова»;
- особистісної орієнтації на учнів;
- підтримки автономії учнів;
- взаємопов'язаності (інтеграції) видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письма) в освітньому процесі.

Навчання граматиці – один з найважливіших аспектів навчання іноземної мови, так як повноцінна комунікація не може відбуватися за відсутності знання граматичних правил. Однак освітні і розвиваючі цілі в навчанні англійської мови часто не бувають досягнуті так як учні, вивчаючи теоретичний граматичний матеріал, не розуміють ні практичної значущості вивчення граматичних термінів і понять, ні цілей граматичного аналізу. Тому дуже важливим є використання комунікативного підходу при вивченні граматики. Успішне оволодіння школярами англійської мови відбудеться тільки в тому випадку, якщо організувати навчальний процес так, щоб учні вивчали та застосовували граматичні правила в умовах реального мовного спілкування.

Курс «Комунікативна граматика англійської мови» забезпечить учнів знаннями з основних розділів граматики сучасної англійської мови, зважаючи на особливості вживання граматичних явищ у різних комунікативних ситуаціях. Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні граматичні вміння і навички, які є передумовою адекватного використання англійської мови в усному і писемному мовленні. Курс формує практичне вміння використовувати широкий спектр лексико-граматичних засобів мови для успішної комунікації англійською мовою, сприяє розвитку навичок вживання граматичних структур англійської мови в усному спілкуванні та збагаченню загального лінгвістичного досвіду учнів для подальшого вдосконалення ними своїх лексико-граматичних вмінь і навичок.

Мета та завдання навчального курсу. Метою вивчення курсу «Комунікативна граматика англійської мови» є формування в учнів міцних граматичних навичок правильної англійської мови в її усній та писемній формах для активного використання під час комунікації.

Основними завданнями вивчення спецкурсу є:

- формування в учнів вміння використовувати граматичні засоби англійської мови в усному і писемному мовленні;
- знання способів утворення і умов функціонування граматичних форм і конструкцій, моделей побудови словосполучень і речень з урахуванням особливостей їх вживання та використання в різних комунікативних ситуаціях; - створення міцної граматичної бази для формування необхідної комунікативної спроможності в різних сферах спілкування в усній і письмовій формах;
- формування в учнів уявлення про системний характер граматики англійської мови та використання функціонально-комунікативного підходу до вивчення граматичних тем та явищ.

Структура курсу. Спецкурс «Комунікативна граматики англійської мови» призначений для учнів 9-10 класів. Граматичний програмовий матеріал супроводжує зміст основного курсу «Англійська мова». З метою формування відповідної граматичної компетенції граматичний матеріал подається у контексті, граматичні вправи укладаються відповідно до індивідуальних особливостей учнів із використанням відповідного лексичного матеріалу, застосовуються комунікативні завдання проблемного характеру, практикується комунікативний підхід до викладання граматичних положень. Усе це сприяє ефективному засвоєнню граматичного матеріалу та формуванню таких граматичних умінь учнів як: вміння самостійно формулювати правила, знаходити закономірності, визначати особливості граматичної будови англійської мови, використовуючи приклади та опираючись на попередній мовний досвід та вміння використовувати різні граматичні структури у мовленнєвій діяльності.

Спецкурс розраховано на викладання у 9-10 класах протягом навчального року (35 год, 1 заняття на тиждень).

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення спецкурсу «Комунікативна граматики англійської мови» учень повинен знати:

- базові лексичні та граматичні структури, що є необхідними для гнучкого вираження мовних функцій у відповідних комунікативних ситуаціях;
- граматичні правила для розпізнавання та продукування широкого спектру висловлювань англійською мовою;
- розмовні штампи відповідно до мовної поведінки, яка є специфічною для окремих комунікативних сфер і ситуацій.

Учень повинен уміти:

- застосовувати отримані знання з граматики на практиці;
- розуміти різноманітні граматичні структури і розкривати інформацію;
- ефективно використовувати знання з граматики в різноманітних ситуаціях соціального, навчального та професійного спілкування;
- висловлюватися з необхідним ступенем складності, демонструючи вільне володіння прийомами структурної побудови тексту, засобами зв'язності та цілісності на синтаксичному рівні;
- розуміти намір мовця і комунікативні наслідки його висловлювання.

II. Тематичний зміст програми

9 клас

I семестр

№	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учня
1.	2	Present Tense Contrast: Present Simple and Present Continuous	<i>знає</i> правила утворення та вживання Present Simple та Present Continuous Tenses, <i>розуміє</i> різницю між цими часами <i>використовує</i> правильно ці часи в усному та писемному мовленні
2.	2	State and action verbs	<i>знає</i> , що таке статичні дієслова, <i>розуміє</i> різницю між статичними та динамічними дієсловами, <i>вживає</i> правильно ці дієслова в усному та писемному мовленні
3.	1	Articles	<i>знає</i> правила вживання означеного та неозначеного артиклів, <i>правильно вживає</i> артиклі в усному мовленні та на письмі
4.	2	Articles with Proper Names	<i>знає</i> правила вживання артиклів з іменами та географічними назвами, <i>вміє</i> використовувати артиклі з власними назвами у різних комунікативних ситуаціях
5.	1	Контрольна робота	
6.	2	Infinitives and <i>-ing</i> forms	<i>вміє</i> утворювати форми інфінітива та герундія, <i>знає</i> дієслова та конструкції, після яких вживається інфінітив та герундій, <i>правильно вживає</i> інфінітив та герундій під час усного та писемного мовлення
7.	2	Talking about the past Past Simple, Past Continuous	<i>знає</i> особливості утворення та вживання Past Simple та Past Continuous, <i>демонструє</i> правильне вживання цих часів у різноманітних комунікативних ситуаціях
8.	2	Past Tense Contrast: Past Perfect and Past Perfect Continuous	<i>знає</i> особливості утворення Past Perfect та Past Perfect Continuous, <i>демонструє</i> правильне вживання цих часів у спілкуванні та на письмі
9.	1	Used to/would	<i>Знає</i> різницю між цими граматичними структурами, <i>демонструє</i> їх правильне вживання в усному та писемному мовленні
10.	1	Контрольна робота	

II семестр

№	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів
1.	3	Modal and related verbs	<i>розуміє</i> правила вживання модальних дієслів , <i>застосовує</i> правильно модальні дієслова в різних комунікативних ситуаціях
2.	3	Relative clauses	<i>вміє</i> утворювати і вживати підрядні означальні речення, <i>знає</i> різницю між типами означальних підрядних речень
3.	2	Talking about the future	<i>знає</i> способи вираження дій у майбутньому часі
4.	2	Future Continuous and Future Perfect	<i>знає</i> особливості утворення Future Continuous та Future Perfect, <i>демонструє</i> правильне вживання цих часів у спілкуванні та на письмі
5.	1	Контрольна робота	
6.	3	First, second conditional	<i>знає</i> правила утворення та вживання даних граматичних конструкцій, <i>використовує</i> правильно умовні речення I та II типу в усному та писемному мовленні
7.	1	Zero Conditional	<i>знає</i> правила вживання та утворення умовних речень нульового типу, <i>вміє</i> правильно застосовувати дану граматичну конструкцію в усному та писемному мовленні
8.	1	Alternatives to <i>if</i>	<i>знає</i> різноманітні синоніми до сполучника <i>if</i> , <i>вміє</i> правильно їх застосовувати в умовних реченнях
9.	1	Контрольна робота	

10 клас

I семестр

№	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учня
1.	3	Present Tenses Contrast	<i>знає</i> правила утворення та вживання теперішніх часів в англійській мові, <i>застосовує</i> правильно ці часи в комунікації
2.	3	Past Tenses Contrast	<i>знає</i> правила утворення та вживання минулих часів в англійській мові, <i>застосовує</i> правильно ці часи в усному та писемному мовленні
3.	1	Questions tags and echo questions	<i>вміє</i> утворювати розділові запитання, <i>правильно</i> застосовує question tags та echo questions у спілкуванні
4.	1	Контрольна робота	
5.	2	Future forms for predictions	<i>знає</i> правила вживання форм майбутнього часу для передбачень, <i>вміє</i> їх застосовувати в усному та писемному мовленні
6.	1	Future forms for plans and hopes	<i>знає</i> правила вживання форм майбутнього часу для планів та сподівань, <i>демонструє</i> правильне вживання цих часів у спілкуванні та на письмі
7.	1	Past and present habits	<i>знає</i> правила вживання часів для опису теперішніх та минулих звичок
8.	3	Relative and participle clauses	<i>знає</i> правила утворення та вживання Participle I, Participle II, <i>вміє</i> правильно утворювати підрядні речення з Participle I, Participle II та підрядні означальні речення
9.	1	Контрольна робота	

II семестр

№	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів
1.	2	Past Tenses: особливості вживання та винятки	<i>знає</i> особливості утворення та вживання Past Perfect та Past Perfect Continuous Tenses, <i>демонструє</i> правильне вживання цих часів у різноманітних комунікативних ситуаціях
2.	2	Negative inversion	<i>розуміє</i> , що таке негативна інверсія, <i>вживає</i> правильно цю граматичну структуру в усному та писемному мовленні
3.	2	Gerunds and infinitives	<i>вміє</i> утворювати форми інфінітива та герундія, <i>знає</i> дієслова та конструкції, після яких вживається інфінітив та герундій, правильно <i>вживає</i> інфінітив та герундій під час усного та писемного мовлення
4.	1	Контрольна робота	
5.	3	Modal and Related Verbs	<i>розуміє</i> правила вживання модальних дієслів, <i>застосовує</i> правильно модальні дієслова в різних комунікативних ситуаціях
6.	2	Articles	<i>знає</i> правила вживання означеного та неозначеного артиклів, <i>правильно вживає</i> артиклі в усному мовленні та на письмі
7.	2	Reported Speech	<i>знає</i> правила перетворення речень з прямої мови в непряму, <i>вміє</i> правильно вживати стверджувальні та заперечні речення в непрямій мові
8.	2	Reporting verbs	<i>розуміє</i> правила застосування дієслів непрямої мови, <i>вміє</i> правильно застосовувати їх при перетворенні речень з прямої мови в непряму
9.	1	Контрольна робота	

III. Критерії оцінювання

12 балів: Учень/учениця вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності. Усвідомлено використовує пройдений граматичний матеріал в спілкуванні. **Виконує всі (100%) завдань правильно.**

11 балів: Учень/учениця вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності. Узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні граматичних знань на практиці. **Виконує майже всі (90%) завдань відповідного рівня правильно.**

10 балів: Учень/учениця має глибокі і міцні знання з граматики, здатний/а використовувати їх у практичній діяльності. Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує при цьому обов'язкову літературу, володіє термінологією з граматики. Однак при висвітленні деяких питань демонструє недостатню глибину матеріалу та аргументації, допускає при цьому деякі незначні помилки. **Виконує правильно 80 % завдань відповідного рівня.**

9 балів: Учень/учениця досить добре володіє вивченим граматичним матеріалом. Вміє аналізувати і систематизувати інформацію. В основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує при цьому обов'язкову літературу, володіє граматичною термінологією. Однак при висвітленні деяких питань допускає певні помилки. **Виконує переважну більшість завдань (75%) правильно.**

8 балів: Знання учня/учениці з граматики є достатньо повними. Учень/учениця правильно застосовує правила утворення та вживання різних граматичних конструкцій; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених завдань. Вміє аналізувати і систематизувати пройдений граматичний матеріал. Однак при утворенні та застосуванні граматичних конструкцій в комунікації допускає певні помилки. **Виконує більшість завдань (60%) правильно.**

7 балів: Учень/учениця вірно та логічно відтворює навчальний матеріал з граматики. Правильно застосовує пройдений матеріал, хоча і з певними неточностями. Відтворює певну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, але не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає помилки. **Виконує більшість завдань (55%) правильно.**

6 балів: Учень/учениця розуміє основний навчальний граматичний матеріал, здатний/а з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст частково зв'язний. Відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу має елементарні, нестійкі навички виконання завдань. **Виконує половину (50%) завдань правильно.**

5 балів: Учень/учениця виявляє знання та розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь недостатньо осмислена. Має значні труднощі у відповідях і репліках, зміст частково зв'язний з частим використанням сполучника «і». Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає помилки. **Виконує менше половини (41-49%) завдань правильно.**

4 бали: Учень/учениця лише за допомогою вчителя відтворює основні граматичні правила. Має значні труднощі у відповідях і репліках, не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань **Виконує трохи більше третини (33-40%) завдань правильно.**

3 бали: Учень/учениця відтворює менш як половину навчального матеріалу з курсу. Має значні труднощі у відповідях і репліках, виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги вчителя. **Виконує третину (30%) завдань правильно.**

2 бали: Учень/учениця фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу з граматики. Має нечіткі уявлення про граматичні правила. Не володіє навчальним матеріалом виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги вчителя. **Виконує менше третини (15-29%) завдань правильно.**

1 бал: Учень/учениця не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Жодне завдання не виконано правильно.

IV. Рекомендована література

Базова:

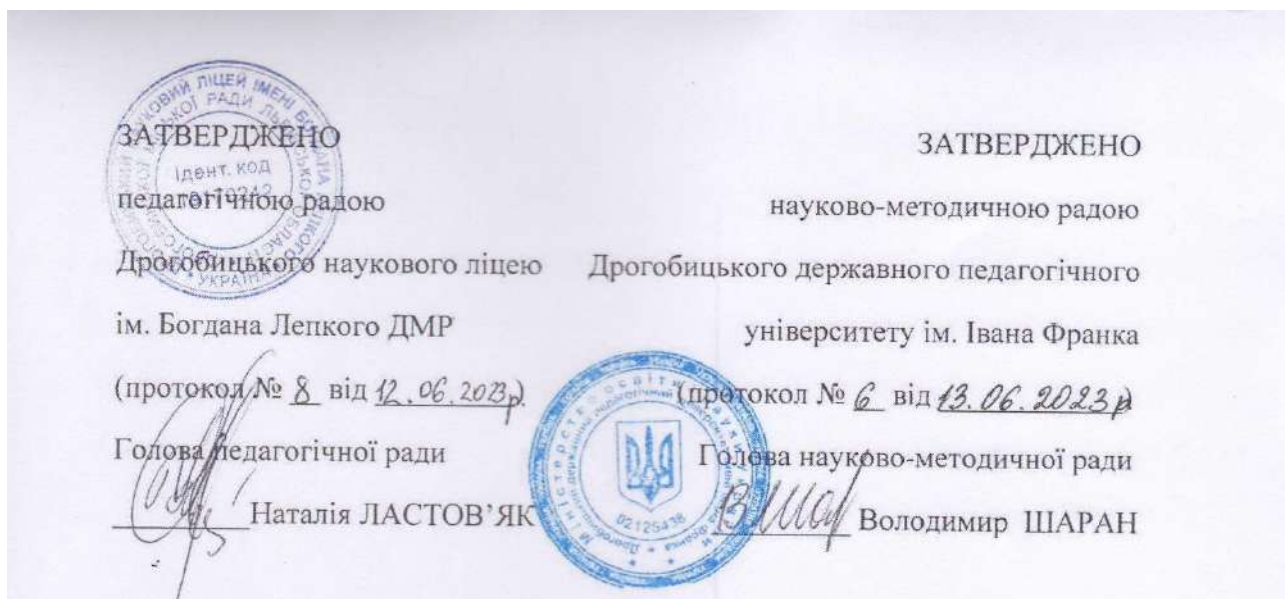
7. Brayshaw D. High Note 4. Workbook. Pearson Education Ltd., 2020. 128 p.
8. Brayshaw D., Hastings B. High Note 3. Student's book. Pearson Education Ltd., 2020. 200 p.
9. Edwards L., Bowie J. High Note 3. Workbook. Pearson Education Ltd., 2020. 128 p.
10. Roberts R., Krantz C. High Note 4. Student's book. Pearson Education Ltd., 2020. 200 p.

Допоміжна:

1. Dooley J., Evans V. Grammar way 3. Intermediate. Student's book . Express Publishing, 2010. 216 p.
2. Dooley J., Evans V. Round-Up 4. Pearson, 2017. 144 p.
3. Murphy R. English Grammar in Use. Intermediate. Cambridge University Press, 2019. 396 p.
4. Swan M. Practical English Usage. Oxford University Press, 2016. 768 p.
5. Swan M., Walter C. Oxford English Grammar Course. Intermediate. Oxford University Press, 2020. 386 p.

Інформаційні ресурси:

1. <https://www.bbc.co.uk/learningenglish/#navIndex-3>
2. <https://www.engvid.com/english-lessons/>
3. <http://easy-english.com.ua/english-grammar/>
4. <https://learnenglish.britishcouncil.org/grammar>

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

**спецкурсу «Практична фонетика англійської мови»
для 5 класів**

Автори:
 Ірина ХАРКАВЦІВ, методист,
 вчитель англійської мови,
 кандидат педагогічних наук,
 доцент
 Мар'яна КЕКОШ, методист,
 вчитель англійської мови,
 кандидат педагогічних наук
 Ірина МЕЦАН,
 вчитель англійської мови

I. Пояснювальна записка

Навчальну програму курсу «Практична фонетика англійської мови» для учнів 5 класів розроблено з урахуванням Державного стандарту базової середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898) та відповідно до положень «Концепції Нової української школи» (2016 р.). Зазначені документи ґрунтуються на засадах особистісно орієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів. У зв'язку з реформуванням освіти в нашій державі одним з стратегічних напрямків розвитку є оновлення змісту навчання іноземних мов. Серед ключових компетентностей Нової української школи є здатність спілкуватися іноземними мовами.

Пропонована програма ґрунтується на принципах:

- впровадження інноваційної діяльності в освітній процес;
- особистісної орієнтації на учнів;
- підтримки автономії учнів;
- комунікативної спрямованості освітнього процесу для реалізації цілей і завдань навчального предмету «Іноземна мова»;
- взаємопов'язаності (інтеграції) видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо) в освітньому процесі.

Оволодіння англійською мовою, тобто всіма видами мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо), неможливе без стійких слухо-вимовних та ритміко-інтонаційних навичок. Моторна теорія підтверджує, що дитина проговорює про себе навіть те, що вона пише і читає. Це положення дає змогу стверджувати, що навчання фонетиці є одним із основних напрямів вивчення іноземної мови. Відомо, що фонетичний устрій англійської мови досить своєрідний і має значні труднощі для школярів як у звуковому, так і у інтонаційному аспекті. Учні повинні оволодіти британською нормативною вимовою, тобто правильно вимовляти звуки, як ізольовано, так і у мовленнєвому потоці, правильно інтонаційно та ритмічно оформлювати речення й висловлювання.

Важливість вивчення фонетики обумовлена, по-перше, необхідністю засвоєння фонетичних знань та формування фонетичних умінь для розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності; по-друге, важливістю цих знань і умінь для засвоєння вимовних норм, що забезпечує ефективне здійснення комунікативної діяльності; по-третє, важливою роллю фонетичних умінь в освоєнні орфографії англійської мови.

Навчання фонетичного матеріалу передбачає оволодіння учнями всіма звуками і звукосполученнями виучуваної іноземної мови, наголосом та основними інтонаційними моделями (інтонемами) найпоширеніших типів простих і складних речень. Курс фонетики розширює уявлення про співвідношення явищ мови і мовлення, про мову як єдність взаємозв'язаних рівнів – фонологічного, граматичного та лексичного, про системність фонологічних і просодичних явищ та їх фонетичні закономірності в англійській мові.

Мета та завдання навчального курсу. Метою викладання курсу «Практична фонетика англійської мови» є ознайомлення учнів з основними поняттями і категоріями сучасної фонетики англійської мови, розвиток фонетичної компетенції учнів як складової мовної компетенції, формування фонематичного слуху, артикуляційних навичок та навичок інтонування мовлення, окреслення шляхів практичного застосування отриманих знань, умінь і навичок з фонетики.

Досягнення цієї мети передбачає виконання наступних завдань:

1. ознайомити учнів із системою голосних і приголосних фонем сучасної англійської мови, а також сформувати стійкі навички їх правильної вимови в різних фонетичних контекстах;
2. надати учням знання про фонетичні закономірності англійської вимови та інтонації;

3. систематизувати навички інтонування різних комунікативних типів речень;
4. підвищити комунікативну компетенцію учнів шляхом формування автоматизованих навиків вимови у спонтанному мовленні;
5. досягнути правильного сприйняття англійської мови на слух в рамках лексичного і граматичного матеріалу, що вивчається.

Компетентнісно орієнтоване навчання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти передбачає, що учні здатні усвідомлено виконувати навчальні дії, відповідно до їхніх вікових особливостей та потенційних можливостей. Це навчання спрямоване на розвиток навичок іншомовного спілкування в усній та письмовій формах в різних сферах, темах і ситуаціях з використанням мовних засобів, визначених навчальною програмою.

У результаті вивчення курсу «Практична фонетика англійської мови» учень повинен розвинути фонетичну компетентність, яка відповідає його комунікативним потребам і вимогам соціального середовища. Він розвиває вміння оцінювати і вибирати іншомовну інформацію, яка необхідна для його життєдіяльності, впливати на неї, адаптуючи її до своїх комунікативних намірів. Формування фонетичної компетентності в учнів передбачає оволодіння основними структурними компонентами:

- Вимова (учні навчаються правильно вимовляти англійські звуки та виявляти відмінності між звуками своєї рідної мови та англійської; вони вдосконалюють свою артикуляцію та розуміння фонетичних правил).

- Фонетична чутливість (учні розвивають свою здатність чути та розрізняти різні звуки англійської мови; вони вчаться розпізнавати й аналізувати фонетичні особливості слів та фраз).

- Інтонація (учні ознайомлюються з різними типами інтонації в англійській мові та вчаться використовувати їх для передачі різних смислових нюансів у мовленні).

- Сприйняття на слух (учні розвивають свою здатність розуміти англійську мову на слух, слухати і розрізняти різні звуки, інтонацію та ритм мовлення носіїв мови).

- Комунікативні навички (учні вчаться використовувати вивчені фонетичні знання та навички для покращення своєї усної комунікації; вони навчаються виразно та правильно вимовляти слова й фрази для досягнення кращого зв'язку з англомовними співрозмовниками).

Структура курсу. Курс «Практична фонетика англійської мови» призначений для учнів 5 класів. Під час вивчення курсу формуються основи правильної артикуляції голосних та приголосних звуків, наголошування слів, вміння поділяти слова на склади та подавати у транскрипції, вимовляти їх у потоці мовлення. Вивчається класифікація інтонаційних моделей та їх роль вживання у зв'язному мовленні. Фонетичний матеріал подається у контексті, і фонетичні навички формуються під час виконання комунікативно спрямованих вправ. Курс розраховано на 1 навчальний рік (35 год, 1 заняття на тиждень).

- **Очікувані результати навчання.** У результаті вивчення курсу «Практична фонетика англійської мови» учень повинен знати:
 - фонетичну сторону мовлення;
 - фонем та їх артикуляційно акустичні характеристики;
 - графічні правила читання голосних та приголосних фонем;
 - основні модифікації звуків у потоці мовлення;
 - фонетичну організацію слів (складу, словесного наголосу);
 - інтонацію та її основні компоненти (мелодіку, ритм, паузацію, наголос, темп, гучність і тембр);
 - транскрипцію та графічні можливості відображення інтонації.

Учень повинен уміти:

- правильно і чітко артикулювати звуки англійської мови з урахуванням особливостей вимовляння звукосполучень, що їх утворено внаслідок асиміляції;
- правильно читати слова, користуючись правилами читання та винятками з правил;
- виражати ставлення до змісту та висловлювати реакцію на повідомлення засобами англійської інтонації;
- розуміти на слух тексти різної складності;
- фонетично правильно продукувати засвоєний напам'ять матеріал;
- розрізняти фонemi в ізолюваному стані, а також у мовленнєвому потоці;
- записувати та транскрибувати слова;
- вільно висловлювати думки із дотриманням усіх правил фонетичного оформлення.

II. Змістове наповнення

Назва розділу/теми		
Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності	Зміст навчального матеріалу	Види навчальної діяльності
I семестр		
Фонетичні символи. Звуки та букви. Склади		
<i>знає</i> букви і звуки англійської мови, <i>вміє</i> записувати та вимовляти англійські літери, <i>розпізнає</i> звуко-буквенні відповідності, <i>знає</i> транскрипційні знаки <i>вміє</i> записувати звуки у транскрипції, <i>визначає</i> відповідність звуків та знаків транскрипції	Алфавіт. Транскрипція. Звуки та букви.	вивчення англійського алфавіту; виконання вправ на розпізнавання голосних та приголосних звуків; засвоєння фонетичних символів, виконання вправ на транскрибування слів, вивчення віршів “The ABC”
<i>знає</i> особливості відкритого та закритого складів, <i>вміє</i> ділити слово на склади, <i>демонструє</i> правильне читання голосних у відкритих та закритих складах	Відкритий та закритий склад	читання голосних букв у відкритому та закритому складах; поділ слів на склади; виконання вправ на визначення складів
Голосні звуки		
<i>вміє</i> правильно вимовляти голосні звуки, <i>визначає</i> різницю між цими звуками, <i>демонструє</i> артикуляційні особливості, <i>розпізнає</i> ці звуки у слові та правильно їх вимовляє, <i>розрізняє</i> короткі та довгі голосні звуки при читанні слів з транскрипції	Голосні звуки [æ], [e]	Розпізнавання, імітування та продукування голосних звуків; практичне вживання фонем з використанням автентичного матеріалу; опрацювання скоромовок та римівок; розпізнавання голосних звуків у потоці мовлення; прослуховування та імітація автентичних діалогів.
	Голосні звуки [a:], [ʌ]	
	Голосні звуки [i:], [ɪ]	
	Голосні звуки [ɒ], [u:]	
	Голосні звуки [ɔ:], [ɒ]	
	Голосні звуки [ə], [ɜ:]	
Приголосні звуки		
<i>знає</i> як правильно вимовляти приголосні звуки, <i>розрізняє</i> дзвінки та глухі приголосні, <i>демонструє</i>	Приголосні звуки [θ], [ð], [s], [z]	Виконання вправ на розпізнавання та продукування приголосних звуків; практичне
	Приголосні звуки [p], [b],	

<p>артикуляційні особливості їх вимови, <i>визначає</i> різницю між цими звуками, <i>розпізнає</i> ці звуки у слові і правильно їх вимовляє</p>	[t], [d], [v], [w]	<p>використання фонетичних явищ на прикладі скоромовок та віршиків; відпрацювання приголосних звуків у зв'язному мовленні; аудіювання та відтворення коротких діалогів за темою.</p>
	Приголосні звуки [n], [ŋ]	
	Приголосні звуки [r], [h]	
	Приголосні звуки [ʒ], [dʒ] Приголосні звуки [tʃ], [ʃ]	
II семестр		
Приголосні буквосполучення		
<p><i>знає</i> звукове значення англійських приголосних буквосполучень, <i>розпізнає</i> ці буквосполучення у слові</p>	Приголосні буквосполучення	<p>Виконання вправ на засвоєння звукових значень приголосних буквосполучень; опрацювання скоромовок, віршів та діалогів за темою.</p>
<p><i>знає</i> правила, коли англійські літери не вимовляються, <i>вміє</i> правильно вимовляти слова з німими літерами</p>	Німі літери	<p>Засвоєння правил читання слів з німими літерами; виконання вправ на читання слів з німими літерами.</p>
<p><i>знає</i> правила читання закінчення -(e)s, <i>вміє</i> правильно читати слова з цим закінченням</p>	Читання закінчення -(e)s у Present Simple та множині	<p>Опрацювання правил читання закінчення -(e)s у множині та у Present Simple; читання слів із закінчення -(e)s; прослуховування та імітація діалогів за темою</p>
Дифтонги та їхня артикуляція		
<p><i>розуміє</i>, що таке дифтонг, <i>знає</i> правильну вимову дифтонгів, <i>ідентифікує</i> ці дифтонги у слові та правильно їх вимовляє</p>	Дифтонги [eɪ], [ɔɪ], [aɪ]	<p>Виконання вправ на імітування дифтонгів, розпізнавання дифтонгів у зв'язному мовленні; засвоєння скоромовок та римівок за темою; читання діалогів.</p>
	Дифтонги [oʊ], [əʊ], [aʊ]	
	Дифтонги [eə], [ɪə]	
Інтонація		
<p><i>розуміє</i> поняття та складові інтонації, правильно <i>інтонує</i> стверджувальні та заперечні речення</p>	Інтонація у стверджувальних та заперечних реченнях	<p>Читання стверджувальних та заперечних речень; виконання комунікативних вправ на слухання та імітацію.</p>

знає про інтонацію з низхідним та висхідним тоном, <i>вміє</i> використовувати цю інтонацію у загальних, спеціальних та альтернативних запитаннях	Інтонація у загальних, спеціальних та альтернативних запитаннях	Читання різних типів запитань з правильною інтонацією; виконання вправ на рецепцію та репродукцію інтонаційних моделей.
<i>вміє</i> використовувати правильну інтонацію при перелічуванні	Інтонація перелічування	Читання речень з перелічуванням; виконання вправ на перефразування та імітацію; опрацювання інтонації перелічування в коротких діалогах.
<i>застосовує</i> правильну вимову та інтонацію при читанні діалогів, <i>вміє</i> використовувати інтонацію у власних діалогах, <i>використовує</i> різні шкали інтонації для підвищення емоційності мовлення	Інтонаційне читання діалогів	Читання діалогів; аудіювання та імітація коротких діалогів; перегляд навчального відео; використання правильної інтонації при складанні діалогів.

Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності у навчанні практичної фонетики:

1) За джерелом інформації:

- Словесні: пояснення, розповідь, бесіда (моделювання звуків та інтонаційних структур).
- Практичні: артикуляційні вправи, вправи на транскрибування, інтонування речень, імітація текстів, інтонаційне читання діалогів.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація (фонетичні таблиці, діаграми та схеми розміщення артикуляційних органів, відеодемонстрації)

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: візуальні, кінестичні, мультимедійні, інтерактивні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні (імітація звукових та інтонаційних зразків), пошуково-дослідницькі (фонетичні експерименти, порівняння та моделювання звуків).

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом вчителя; індивідуальна робота учнів та зворотній зв'язок.

II. Методи мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- використання автентичних матеріалів (прослуховування пісень, аудіо- та відеозаписів);
- застосування ігрових елементів (вгадування слова за його фонетичною транскрипцією, гра у мовні вікторини, застосування рольових ігор та імітаційних вправ);
- метод опори на життєвий досвід учнів (вивчення фонетики в контексті реальних ситуацій у повсякденній комунікації).

III. Оцінювання освітніх досягнень

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів під час вивчення курсу є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12.

Основною ланкою в системі контролю на уроці англійської мови є поточний контроль, що проводиться систематично з метою встановлення рівнів опанування навчального матеріалу з фонетики та здійснення коригування щодо застосовуваних технологій навчання. Основна функція поточного контролю – навчальна. Тематичне оцінювання здійснюється на підставі поточного оцінювання освітньої діяльності учня/учениці за певний період, як правило семестр. Семестровий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння фонетичного матеріалу і підтвердження результатів поточних оцінок, отриманих учнями раніше. Річне оцінювання здійснюється на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри. Оцінювання має бути зорієнтованим на очікувані результати навчання, передбачені навчальною програмою, а також на оцінювання рівня сформованості компетентностей учнів.

12 балів: Учень/учениця має глибокі знання про моделювання звуків інтонацію, наголос тощо. Учень/учениця має відмінну артикуляцію звуків англійської мови, плавно та зв'язно мовлення, вміє використовувати інтонацію для передачі емоцій, акценту та інших мовних нюансів, чітко розуміє висловлювання англійською мовою. Вільно сприймає та може аналізувати прочитаний чи прослуханий текст. *Виконує всі (100%) завдань правильно.*

11 балів: Учень/учениця на високому рівні володіє узагальненими фонетичними знаннями в межах вимог навчальної програми. Чітко та правильно вимовляє звуки, може використовувати правильний ритм та інтонацію в мовленні, передаючи зміст та емоції. Допускаються незначні фонетичні неточності, що не заважають передачі та розумінню висловлювання. Повністю розуміє та може аналізувати зміст прочитаного чи прослуханого тексту. *Виконує майже всі (90%) завдань відповідного рівня правильно.*

10 балів: Учень/учениця має міцні знання з фонетики та здатний/а використовувати їх під час активної комунікації з іншими. Учень/учениця вміє правильно артикулювати та вимовляти всі звуки англійської мови. Допускаються незначні неточності у фонетичному оформленні мовлення, які учень/учениця здатні самостійно виявляти та коригувати. Вимова учня/учениці є здебільшого зрозумілою та правильною. Повністю розуміє та може аналізувати зміст прочитаного чи прослуханого тексту. *Виконує правильно 80 % завдань відповідного рівня.*

9 балів: Учень/учениця досить добре володіє вивченим матеріалом з фонетики та використовує його під час вимови та артикуляції звуків. Деякі помилки майже не впливають на розуміння його/її мовлення. В усному мовленні вимова є здебільшого зрозумілою, хоча і може містити поодинокі недоліки, які учень/учениця здатні самостійно виявляти та коригувати. Учень/учениця розуміє прослуханий чи прочитаний текст в загальному та може виокремити основні ідеї змісту. *Виконує переважну більшість завдань (75%) правильно.*

8 балів: Знання учня/учениці з фонетики є достатньо повними. Учень/учениця правильно застосовує правила читання та вимови. Вміє аналізувати і систематизувати пройдений фонетичний матеріал. Вимова є здебільшого зрозумілою, хоча і може містити певні недоліки, які учень/учениця не завжди здатні самостійно виправити. Деякі помилки можуть заважати зрозуміти сказане повністю. Учень/учениця розуміє прослуханий чи прочитаний текст. *Виконує більшість завдань (60%) правильно.*

7 балів: Учень/учениця правильно застосовує пройдений фонетичний матеріал, хоча і з певними неточностями. На достатньому рівні ідентифікує та розрізняє різні звуки англійської мови. Допущені помилки у вимові, які учень здебільшого здатен виявити самостійно, можуть заважати повністю зрозуміти зміст сказаного. Учень/учениця вміє

зрозуміти прослуханий чи прочитаний текст в загальному та може виокремити основні ідеї змісту. **Виконує більшість завдань (55%) правильно.**

6 балів: Учень/учениця виявляє знання та розуміння основних положень навчального матеріалу з фонетики. Має значні труднощі у відповідях і репліках. Не завжди виявляє та коригує свої помилки у вимові. Учень/учениця розуміє лише ключові ідеї прослуханого та прочитаного та потребує сторонньої допомоги для розуміння детального змісту тексту. **Виконує половину (50%) завдань правильно.**

5 балів: Учень/учениця розуміє основний навчальний фонетичний матеріал, здатний/а з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило. Має значні труднощі у вимові, нерозбірливо та нечітко артикулює звуки, зрідка здатен/а виявити фонетичні помилки. Учень/учениця розуміє лише ключові ідеї прослуханого та прочитаного та потребує сторонньої допомоги для розуміння детального змісту тексту. **Виконує менше половини (41-49%) завдань правильно.**

4 бали: Учень/учениця лише за допомогою вчителя відтворює основні правила читання та вимови. Має невиразне мовлення, часто робить помилки в артикуляції звуків, що впливає на зрозумілість висловлювання. Учень/учениця розуміє лише ключові ідеї прослуханого та прочитаного та потребує сторонньої допомоги для розуміння детального змісту тексту. **Виконує трохи більше третини (33-40%) завдань правильно.**

3 бали: Учень/учениця відтворює меншу половину навчального матеріалу з курсу. За допомогою вчителя, виконує лише прості завдання. Не може правильно ідентифікувати та розрізати звуки англійської, допускає багато помилок у вимові та не здатен зрозуміти зміст прочитаного чи прослуханого без візуалізації. **Виконує третину (30%) завдань правильно.**

2 бали: Учень/учениця фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу з фонетики. Має нечіткі уявлення про правила фонетики. Не розуміє змісту висловлювань, не здатен ідентифікувати та правильно вимовляти звуки англійської мови. Учень/учениця розуміє лише окремі ідеї прослуханого та прочитаного за наявності наочностей. **Виконує менше третини (15-29%) завдань правильно.**

1 бал: Учень/учениця має значні складнощі з відтворенням фонетичного матеріалу. Не розуміє змісту висловлювань, не здатен ідентифікувати та правильно вимовляти звуки англійської мови. Учень має незрозуміле мовлення, відсутність виразності та недостатню зрозумілість для співрозмовника. **Жодне завдання не виконано правильно.**

Формувальне оцінювання як «оцінювання для навчання» складається з певних елементів, серед яких насамперед:

- вироблення зрозумілих учням цілей на період вивчення фонетичного матеріалу;
- надання й отримання учнями конструктивного зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей вивчення курсу «Практична фонетика англійської мови»;
- коригування вчителем навчального процесу відповідно до результатів і навчального поступу учнів.

Види формувального оцінювання на уроках практичної фонетики:

1. Самооцінка: учні оцінюють свої вміння з вимови та інтонації, використовуючи критерії, наведені в навчальному матеріалі або узгоджені з вчителем. Вони мають змогу оцінити свій рівень вмінь і поставити собі бали відповідно до власної оцінки.

2. Самостійне виконання завдань: учні виконують практичні завдання з і фонетики, такі як повторення звуків, вимова слів та фраз, виконання діалогів або монологів. Вони можуть самостійно оцінити свої результати та побачити свій прогрес у власних вміннях.

3. Партнерська або групова оцінка: учні працюють у парах або групах, де вони взаємно оцінюють вміння одне одного з вимови та інтонації. Вони можуть застосовувати заздалегідь встановлені критерії оцінювання або спільно розробляти критерії на основі вивченого матеріалу.

4. Аудіювання та розпізнавання: учні прослуховують ряд аудіозаписів з різними звуками та інтонацією і розпізнають їх. Вони можуть оцінити свою здатність розпізнавати та ідентифікувати правильні звуки та інтонацію.

5. Виконання завдань перед класом: учні мають можливість виступити перед класом, виконуючи завдання з вимови та інтонації. Оцінку виставляють однокласники.

IV. Рекомендована література

Базова:

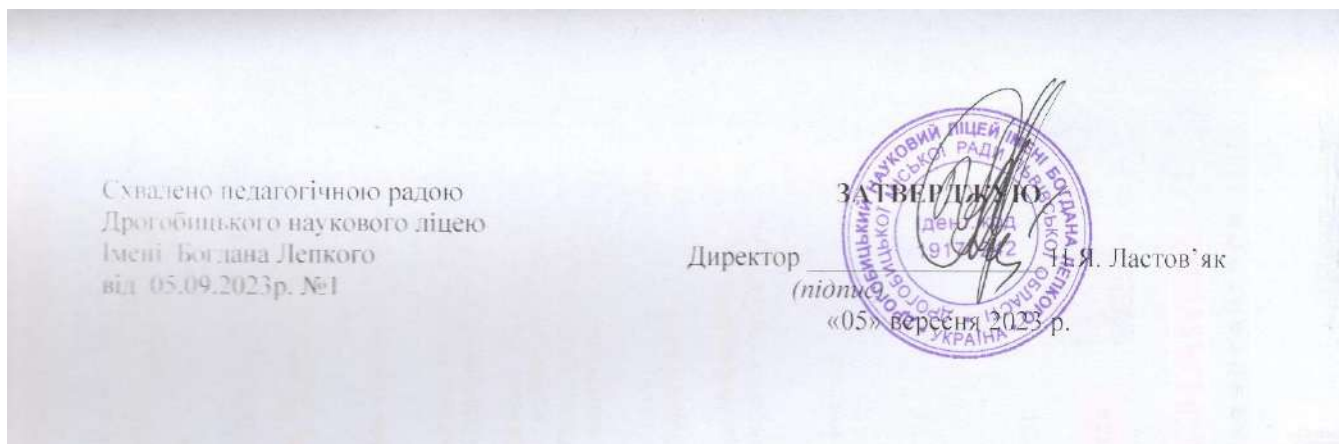
1. Робочий зошит з фонетики для 5 класу. "Practical Phonetics Workbook". Укл. Мецан та ін. Дрогобич, 2023.
2. Baker A. Tree or Three?: An Elementary Pronunciation Course. Cambridge University Press, 2006. 136 p.
3. Hastings Bob. High Note 1. Student's book. Pearson Education Ltd., 2020. 200 p.
4. Hastings Bob. High Note 1. Workbook. Pearson Education Ltd., 2020. 128 p.
5. Marks J. English Pronunciation in Use. Elementary level. Cambridge University Press, 2007. 166 p.

Допоміжна:

1. O'Connor J.D. Better English Pronunciation. Cambridge University Press, 2008. 150 p.
2. Дворжецька М.П. Практична фонетика англійської мови. Вінниця: Нова Книга, 2005. 208 с.
3. Мансі Є.О. English: Фонетика, граматики, тексти, діалоги, розмовні теми. К.: ВЦ «Академія», 2004. 368 с.

Інформаційні ресурси:

1. Daily Step English. How to understand Fast English. URL: www.dailystep.com/en/blog/how-understand-fast-english?utm_source=fast-eng-butt&utm_
2. Pronunciation of vowel phonemes URL: www.youtube.com/watch?v=eOrnifRtWxI
3. The Chaos of English Pronunciation. URL: www.youtube.com/watch?v=1edPxKqiptw

**Авторська навчальна програма
«Уроки сталого розвитку» для учнів 5-6 класу
Дрогобицького наукового ліцею ім. Б. Лепкого
автор вчитель-методист, викладач історії та правознавства Оксана Сливінська
(Протокол методичної ради від 06.06.2023 №2)**

Програма сталого розвитку - це комплекс заходів і планів, спрямованих на досягнення економічного, соціального та екологічного розвитку нашої планети, який забезпечує покращення якості життя людей зараз і в майбутньому, не шкодячи природі.

Освітня програма «Уроки сталого розвитку» для учнів 5-6 класів орієнтована на розуміння принципів екологічної сталості та відповідального відношення до природних ресурсів.

Програма охоплює наступні теми:

1. Актуальні проблеми сталого розвитку.
2. Роль кожного з нас у збереженні природи та екосистеми.
3. Збереження водних ресурсів та поводження з водою
4. Енергетична ефективність та її важливість для природи та економіки.
5. Використання альтернативних джерел енергії (сонце, вітер, геотермальна енергія).
6. Поводження зі сміттям та відходами. Роздільний збір сміття.
7. Значення лісів та їх охорона.
8. Озоновий шар та кліматичні зміни.
9. Забруднення навколишнього середовища та його наслідки для здоров'я людини та екосистем.
10. Практичні поради щодо зменшення впливу людини на довкілля.

Програма «Сталий розвиток» є структурованою та чітко організованою, передбачає використання інтерактивних методів та підходів, які сприяють активному та практичному засвоєнню матеріалу. Враховуючи вікові особливості учнів, використання доступної технічної бази для демонстрації матеріалу та проведення практичних вправ.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Авторська навчальна програма з інтегрованого курсу «Уроки для сталого розвитку» укладена на основі авторської модельної навчальної програми «Уроки сталого розвитку» 5-6 класи для закладів загальної середньої освіти (автор Сливінська О.М)

Авторська навчальна програма містить обов'язкові складові — «Зміст теми», «Види навчальної діяльності», «Очікувані результати навчання за ДСБСО і МНП» (Наказ МОН № 25 від 19.02.2021 р.). Також в навчальній програмі зазначено конкретні вправи для колективної та індивідуальної роботи, які можуть бути використані за умов онлайн / офлайн / змішаного навчання. Визначено і розподілено найважливіші змістові одиниці кожної теми та додатковий матеріал.

Мета авторської навчальної програми відповідає меті Галузі, закріпленій у п. 16 Державного стандарту: «формування особистості учня, який усвідомлює цілісність природничо-наукової картини світу, здатен оцінити вплив природничих наук, техніки і технологій на сталий розвиток суспільства та можливі наслідки людської діяльності у природі, відповідально взаємодіє з навколишнім природним середовищем.

Структура інтегрованого курсу «Уроки для сталого розвитку» відповідає Модельній навчальній програмі. Шляхи реалізації навчальної програми відповідають МНП.

Особливості організації освітнього процесу. Інтегрований курс «Уроки для сталого розвитку» викладається з поєднанням аудіального, візуального сприйняття інформації та роботи з цією інформацією, пошуком інформації та її перетворенням, що є запорукою досягнення очікуваних результатів навчання, зокрема критичного мислення. Пропедевтичний курс покликаний сформуванню загальних уявлень, систему цінностей, виробити навички здобування та використання інформації, її критичного осмислення та діяльнісний підхід до проблем суспільства

Види діяльності, запропоновані в навчальній програмі, відповідають віковим та фізіологічним особливостям здобувачів освіти, враховують попередньо набутий досвід, знання та уміння учнів. Дозволяють реалізувати компетентнісний потенціал Галузі і досягти результатів, передбачених ДСБСО.

Навчальна програма з послідовними досягненнями результатів навчання учнів з курсу сталого розвитку:

1. Перший крок у навчанні сталого розвитку - вивчення основних понять та принципів сталого розвитку. Учні повинні зрозуміти, що це таке та чому воно важливо.

2. Другий крок - вивчення проблем, пов'язаних зі сталим розвитком, таких як зміна клімату, енергетична ефективність, використання водних ресурсів тощо. Учні повинні досліджувати ці проблеми та шукати способи їх вирішення.

3. Третій крок - вивчення прикладів успішної реалізації сталого розвитку в різних країнах світу. Учні повинні досліджувати ці приклади та аналізувати, як їх можна було б застосувати у своїй країні.

Навчальна діяльність учнів по сталому розвитку може бути різноманітною: дослідження проблем, проведення експериментів, вивчення прикладів успішної реалізації сталого розвитку, робота в групах тощо.

Ціннісні орієнтири стандартного розвитку згідно 4 пункту Державного стандарту повинні сприяти формуванню учнями таких цінностей як: збереження навколишнього середовища, екологічна свідомість, відповідальність за свої дії та вчинки.

Стратегічні цілі розвитку освіти Львівщини по сталому розвитку передбачають : впровадження екологічної освіти в навчальний процес, забезпечення доступу до інформації про сталий розвиток, підвищення рівня екологічної свідомості учнів. Операційні цілі мають бути спрямовані на проведення навчальних заходів, розробку навчальних матеріалів, залучення громадськості до проблем сталого розвитку, включати проведення екологічних акцій, створення екологічних клубів.

Ключові компетентності та наскрізні вміння по сталому розвитку згідно 9 пункту Державного стандарту: розуміння принципів сталого розвитку, вміння аналізувати та оцінювати екологічні проблеми, вміння приймати рішення щодо збереження навколишнього середовища, вміння співпрацювати в групах для досягнення спільної мети.

Наступність між циклами початкової та базової середньої освіти по сталому розвитку забезпечують поступове поглиблення знань та умінь учнів у цій сфері. У 5 класі вивчаються основні поняття та принципи сталого розвитку, а в 6 - проблеми та шляхи їх вирішення.

Міжпредметні зв'язки по сталому розвитку з історією полягають у вивченні історичних прикладів успішної реалізації сталого розвитку, а також в аналізі впливу історичних подій на стан навколишнього середовища, дослідження впливу промислової революції на забруднення довкілля.

**Календарно-тематичне планування уроків
«Уроки для сталого розвитку» 5-6 клас
Підручник – відсутній**

	Дата	Зміст уроку	Д/з
1		Вступ. Майбутнє нашої планети. Що таке сталий розвиток	
2		I. Вода. У її краплі – життя	
3		Звідки береться вода у крані оселі?	
4		Споживай воду ощадливо.	
5		Без каналізації нема цивілізації (робота очисних споруд).	
6		Твої дії до якісних змін життя	
7		Організація роботи екогруп « Вода»	
8		Консультації груп	
9		Консультації груп	
10		Екскурсія	
11		Захист проектів	
12		II. Енергія. Що таке енергія?	
13		Альтернативні джерела енергії.	
14		Чому і як економити електроенергію	
15		Твої дії до якісних змін життя	
16		Організація роботи екогруп «Енергія»	
17		Консультації груп	
18		Консультації груп	
19		Екскурсія	
20		Захист проектів	
21		III. Екосистема. Саморегулююча система.	
22		Як отримати користь із некорисного.	
23		Друге життя старих речей (сортування, вторинне використання, компостування	
24		Твої дії до якісних змін життя.	
25		Консультації груп	
26		Консультації груп	
27		Екскурсія	
28		Захист проектів	
29		IV.Екологічні стосунки. Важливість людських стосунків.	
30		Конфлікти та шляхи їх вирішення.	
31		Активне слухання	
32		Твої дії до якісних змін життя.	
33		Просвітницька діяльність	
34		Захист проектів	
35		Підсумковий урок. Сталий розвиток – новий стиль мого життя	